

Výročná správa

**Zdravé
regióny**

20 20

OBSAH

I.	IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	5
II.	POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE	5
III.	REALIZOVANÉ AKTIVITY 2020 (výber)	8
	Zdravotná mediácia v teréne 2020	8
	1) Zdravotná mediácia v teréne	9
	Národné projekty	9
	Národný projekt Zdravé komunity 2B	9
	Národný projekt Zdravé komunity 3B	10
	Národný projekt Korona te merel	10
	2) Činnosti v teréne – Ochorenie COVID-19	10
	<i>Kontrola pandémie SARS-CoV-2 v marginalizovaných rómskych komunitách</i>	<i>10</i>
	<i>I. vlna pandémie ochorenia COVID-19 - Pomoc a podpora pri testovaní obyvateľov MRK</i>	<i>11</i>
	<i>II. vlna pandémie ochorenia COVID-19</i>	<i>13</i>
	<i>Spolupráca s Intervenčným tímom Ministerstva zdravotníctva SR</i>	<i>13</i>
	<i>Pilotné zavedenie hygienickej kontrolnej stanice</i>	<i>14</i>
	3) Implementácia Asistentov podpory zdravia v prostredí nemocníc	15
	4) Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	18
	<i>Osvetové aktivity a podpora 4 000 detí predškolského a mladšieho školského veku</i>	<i>20</i>
	5) Rozvoj spolupráce a advokácia zdravotnej mediácie v MRK	20
	Príprava medzinárodného projektu	20
	Ďalšie aktivity (výber)	21
IV.	ROZPOČET ORGANIZÁCIE	22
	1. Štátny rozpočet	22
	2. Európske štrukturálne a investičné fondy (ďalej len „EŠIF“)	22
	Prehľad celkových príjmov v členení podľa zdrojov	23
	Prehľad celkových nákladov organizácie	23
	A) Hospodárenie s finančnými prostriedkami na základe Kontraktu na rok 2020 a Dodatku č. 1 ku Kontraktu na rok 2020	24
	B) Hospodárenie s finančnými prostriedkami na základe Zmluvy o NFP v súvislosti s realizáciou projektu ZK 2B	25
	Finančný prehľad z hľadiska projektového trvania a čerpania (NP Zdravé komunity 2B)	26
	C) Hospodárenie s finančnými prostriedkami na základe Zmlúv o NFP v súvislosti s realizáciou Národného projektu ZK 3A a Národného projektu ZK 3B	26
	Finančný prehľad z hľadiska projektového trvania a čerpania (NP Zdravé komunity 3A)	27
	Finančný prehľad z hľadiska projektového trvania a čerpania (NP Zdravé komunity 3B)	27
	D) Hospodárenie s finančnými prostriedkami v súvislosti s realizáciou Národného projektu KTM	28

Finančný prehľad z hľadiska projektového trvania a čerpania (Národný projekt Korona Te Merel	28
Zabezpečovanie tovarov a služieb – Verejné obstarávanie	29
Individuálna ročná uzávierka	30
V. PERSONÁLNE OTÁZKY.....	43
Zamestnanci ústredia	43
Národný projekt Zdravé komunity 2B - Koordinátori a koordinátorky oblastných skupín ...	43
Asistentky a asistenti podpory zdravia.....	43
Asistentky podpory zdravia v nemocniciach (APZN).....	45
Národný projekt Zdravé komunity 3A/3B.....	45
Národný projekt Korona te merel	45
Zamestnanci na dohodu o vykonaní práce	46
VI. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA	47
Vyhodnotenie intervencií	47
1) Výsledky práce v teréne	47
Zdravotná mediácia v roku 2020 v jednotlivých oblastných skupinách	48
Oblastná skupina Bardejov.....	49
Oblastná skupina Fiľakovo.....	51
Oblastná skupina Stará Ľubovňa	52
Oblastná skupina Veľký Krtíš	53
Oblastná skupina Trebišov	55
Oblastná skupina Rožňava	56
Oblastná skupina Zvolen	57
Oblastná skupina Snina	59
Oblastná skupina Sabinov	60
Oblastná skupina Prešov.....	61
Oblastná skupina Vranov nad Topľou.....	62
Oblastná skupina Michalovce.....	64
Oblastná skupina Košice	65
Oblastná skupina Revúca	66
Oblastná skupina Kežmarok.....	68
Oblastná skupina Rimavská Sobota	69
Oblastná skupina Gelnica.....	70
Oblastná skupina Košice - okolie	71
Oblastná skupina Poprad	74
Oblastná skupina Svidník.....	76
Oblastná skupina Veľké Kapušany	77

Oblasťná skupina Nitra	79
Národný projekt Zdravé komunity 3B (BSK)	80
Národný projekt Korona te merel.....	81
2) Aktivity pre podporu preventívnych opatrení proti ochoreniu COVID-19.....	81
3) Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov	88
Hodnotenie vzdelávacích aktivít z pohľadu účastníkov.....	89
4) Spolupráca s.....	94
<i>Nová intervenčná úroveň .....</i>	<i>95</i>
VII. HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE.....	96
VIII. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE	98

I. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov:	Zdravé regióny
Zriaďovateľ:	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Právna forma:	Štátna príspevková organizácia
Sídlo:	Limbová 2, 831 01 Bratislava – mestská časť Nové Mesto
Korešpondenčná adresa:	Ferienčíkova 20, 811 08 Bratislava (pozn. do 31.1.2017) Kocel'ova 937/9, 821 08 Bratislava (pozn. od 1.2.2018)
Identifikačné číslo:	50 626 396
DIČ:	212 039 3033
Registračné údaje:	Zriaďovacia listina Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky – Z48515 – 2016 – OZZAP
SK NACE (Štatistický úrad SR)	84120 Usmerňovanie činností zariadení poskytujúcich zdravotnícku starostlivosť, vzdelávanie, kultúrne a iné sociálne služby okrem sociálneho zabezpečenia
Meno a priezvisko štatutárneho zástupcu (zástupcov):	Mgr. Tatiana Hrustič, riaditeľka Ing. Alena Koperová, zastupujúca štatutárna zástupkyňa
Bankové číslo účtu – v tvare IBAN:	Štátna pokladnica SK44 8180 0000 0070 0056 4561 /refundácie/ SK09 8180 0000 0070 0056 4609 /zálohy/

II. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“) v zmysle §21 ods. 5 písm. b) Zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s §45 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydalo rozhodnutie o zriadení štátnej príspevkovej organizácie Zdravé regióny.

Prostredníctvom príspevkovej organizácie Zdravé regióny je vytvorený priestor na realizáciu opatrení v pôsobnosti MZ SR, ktorými sa realizujú dočasné vyrovnávacie opatrenia strednodobého a dlhodobého charakteru, zamerané na zlepšenie zdravotnej situácie sociálne vylúčených skupín. Jednou z hlavných a kľúčových činností v tejto oblasti je realizácia Národných projektov financovaných z prostriedkov EÚ (Operačný program Ľudské zdroje).

Štátna príspevková organizácia Zdravé regióny realizuje dočasné vyrovnávacie opatrenia strednodobého a dlhodobého charakteru, zamerané na zlepšenie zdravotnej situácie sociálne vylúčených skupín.

Model príspevkovej organizácie prináša možnosť komplexného, systematického a dlhodobého riešenia situácie znevýhodnených skupín v oblasti zdravia na národnej úrovni.

Webové sídlo organizácie – www.zdraveregiony.eu

Poslanie a ciele

Poslaním organizácie je realizácia a rozvoj dočasných vyrovnávacích opatrení v oblasti zdravia.

Realizácia a rozvoj zdravotnej mediácie v marginalizovaných rómskych komunitách (ďalej len „MRK“) je komplex činností, ktoré realizujeme za účelom zlepšenia podmienok pre zdravie.

Naše aktivity a činnosti zameriavame na sociálne determinanty zdravia, medzi ktoré patrí so zdravím súvisiace správanie, materiálne podmienky, psychosociálne faktory, bariéry v prístupe k zdravotnej

starostlivosti, zdravotná gramotnosť a štrukturálne obmedzenia – napr. diskriminácia, rasizmus, nízka úroveň vzdelania, súvisiaca legislatíva.

Našimi cieľovými skupinami sú:

- príslušníci MRK;
- asistenti/ky podpory zdravia
- skupiny obyvateľstva ohrozené sociálnym vylúčením

Našimi cieľmi sú najmä:

- zníženie bariér v prístupe k zdravotnej starostlivosti (vrátane zvýšenia dostupnosti služieb zdravotnej starostlivosti a informovanosti MRK v oblasti zdravotnej starostlivosti a prevencie);
- zvýšenie zdravotnej gramotnosti (vrátane zvýšenia miery povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti príslušníkov MRK);
- zlepšenie so zdravím súvisiaceho správania (predovšetkým zníženie rizikovosti životného štýlu).

Od realizácie aktivít očakávame:

- zlepšenie prístupu k zdravotnej starostlivosti redukciami najmä vnútorných bariér;
- zavedenie systematickej podpory zdravia v MRK;
- zvýšenie účasti na preventívnych prehliadkach a povinnom očkovaní;
- zabezpečenie včasnej identifikácie výskytu infekčných ochorení;
- zvýšenie miery informovanosti o zdraví a zdravotnej starostlivosti;
- zlepšenie komunikácie a vzťahov medzi MRK a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti;
- zvýšenie dôvery k zdravotnému systému;
- zlepšenie úrovne osobnej a komunálnej hygieny;
- zníženie počtu neopodstatnených výjazdov a zneužitia služieb rýchlej zdravotnej pomoci – RZP;
- zlepšenie informácií o voľnopredajných liekoch a ich používaní;
- zlepšenie informovanosti o liečebnom režime a jeho dodržiavaní;
- vykonávanie osvetových aktivít zameraných na prevenciu návykových látok;
- zlepšenie starostlivosti o deti a matky (popôrodná starostlivosť, podpora dojčenia a pod.);
- vybudovanie nových ľudských kapacít v MRK, zvýšenie zamestnanosti a kvalifikovanosti v MRK;
- zníženie výskytu infekčných ochorení;
- vytváranie a realizovanie lokálnych stratégií na podporu zdravia zameraných na širšie súvislosti zdravia (sieťovanie a zapájanie štátnych inštitúcií, verejnej správy, organizácií a ďalších pomáhajúcich profesií do riešenia lokálnych problémov, ktoré majú dopad na zdravie obyvateľov MRK);
- zlepšenie hygieny v osadách a mestských koncentráciách;
- monitoring stavu znečistenia a riziko bývania v lokalitách nachádzajúcich sa na starých environmentálnych záťažoch.

Naša vízia

„Zdravie môže pozitívne alebo negatívne ovplyvňovať spoločnosť a jej vývoj, na druhej strane spoločnosť môže pozitívne alebo negatívne ovplyvňovať vývoj zdravia. Aj z tohto dôvodu je starostlivosť o ohrozené skupiny obyvateľov, kľúčovým faktorom pre zdravie celej spoločnosti.“

V roku 2017 sa prostredníctvom organizácie Zdravé regióny pod gesciou Ministerstva zdravotníctva SR vytvára priestor na realizáciu komplexného, dlhodobého riešenia situácie znevýhodnených skupín v oblasti zdravia na národnej úrovni. Jednou z nosných činností v tomto smere je realizácia NP Zdravé komunity, financovaného z prostriedkov európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Víziou organizácie je realizovať opatrenia a programy, ktoré budú mať zásadný vplyv na znižovanie rozdielov v zdraví a súčasne prinesú výrazné zlepšenie v oblasti prístupu k zdravotným službám,

informáciám, prispejú k zvýšeniu zdravotnej gramotnosti a zodpovednosti jednotlivcov za svoje zdravie a taktiež prispejú k integrácii vylúčených skupín obyvateľstva do spoločnosti.

Dlhodobé ciele

Aktivity realizované prostredníctvom Národného projektu Zdravé komunity (ďalej len „NP ZK“) plánujeme po roku 2022 naviazať na ďalšie financovanie z prostriedkov EÚ. Trvalá udržateľnosť vybudovaných kvalifikovaných ľudských zdrojov ako aj zachovanie dobre fungujúcej spolupracujúcej siete v teréne a udržateľnosť výstupov a výsledkov NP ZK je významným cieľom aj po ukončení financovania z prostriedkov EÚ.

Projekt má mimoriadny potenciál a v podmienkach SR aj EÚ je výnimočný. V rámci obdobných projektov a iniciatív v zahraničí je NP ZK už teraz lídrom v krajinách EÚ. Dlhodobým cieľom je stabilizovať toto slovenské líderstvo, byť príkladom a inšpiráciou pre obdobné projekty na Slovensku aj v zahraničí.

Počas doby realizácie NP ZK je preto dôležité komplexné hodnotenie našich činností v rámci NP ZK, ktoré zahŕňa aj systematické a praktické informácie o aktuálnych potrebách ohľadne sociálnych determinantov zdravia (ďalej len „SDZ“) v cieľových MRK, ktoré plánujeme využiť na zvýšenie vlastných pozitívnych dopadov na SDZ v cieľových MRK a to prostredníctvom lepšieho prispôsobenia vlastných intervenčných aktivít aktuálnym potrebám ohľadne SDZ v MRK.

Vyhodnotenie dopadov NP ZK na SDZ v cieľových MRK sa bude realizovať na základe vypracovanej metodiky. Na základe výstupov z hodnotenia dopadov NP ZK na sociálne determinanty zdravia (ďalej len „SDZ“) v cieľových MRK zistíme, ktoré intervenčné aktivity sú účinné a do akej miery. Výsledky využijeme aj ako rigorózný a exaktný dôkaz zmysluplnosti NP ZK v programovom období 2017-2022 vo vzťahu k cieľovým MRK, donorom NP ZK ako aj k širšej verejnosti.

Štandardizovaním pozície *Asistent podpory zdravia* v MRK a jej zaradením do katalógu pracovných činností bude vytvorený priestor pre ďalšie rozvíjanie aktivít organizácie aj po ukončení financovania z prostriedkov EÚ.

K ďalším dlhodobým cieľom organizácie patrí:

- **rozšírenie aktivít organizácie v oblasti podpory zdravia o ďalšie cieľové skupiny obyvateľov SR;**
- **vytvorenie akreditovaného vzdelávania pre pozíciu *asistent podpory zdravia a koordinátor asistentov podpory zdravia*;**
- **zapájanie sa do nových výziev s cieľom ďalšieho rozvoja i budovania ľudských zdrojov a rozšírenia aktivít organizácie.**

Vzhľadom na prierezový prístup aktivít organizácie (cielené vytvárame pracovné miesta pre zástupcov cieľovej skupiny v najchudobnejších regiónoch, ich systematické vzdelávanie a následné široké spektrum aktivít v oblasti zdravia) existuje významný priestor pre rozvoj aktivít v spolupráci s relevantnými rezortmi, pre ktoré budú skúsenosti, výstupy z evaluácie a poznatky z realizácie aktivít organizácie užitočné a cenné (MŠVVaŠ SR, MPSVaR SR, MŽP SR).

Dlhodobým cieľom, ktorý presahuje ciele organizácie, je pomôcť marginalizovaným rómskym komunitám zvnútra - prostredníctvom posilnenia viery vo vlastné schopnosti – aj navonok - vďaka pozitívnym výsledkom pomôcť zlepšiť celkový obraz o Rómoch u majoritnej spoločnosti.

III. REALIZOVANÉ AKTIVITY 2020 (výber)

Rok 2020 bol s výnimkou mesiacov január a február výrazne poznačený celosvetovou pandémiou ochorenia COVID-19 a s ňou súvisiacimi národnými preventívnymi opatreniami. Tejto novej skutočnosti sme museli veľmi promptne prispôbiť naše činnosti v teréne a z tohto dôvodu budeme osobitne venovať samostatnú časť výročnej správy podpore celoslovenských preventívnych opatrení.

Zdravotná mediácia v teréne 2020

Všetky aktivity organizácie sú súčasťou dlhodobého a komplexného úsilia o zlepšení podmienok pre zdravie v segregovaných komunitách a zároveň zdravotného stavu ich obyvateľov. Naše aktivity zaraďujeme do zdravotnej mediácie, druhu komunitnej práce, ktorej cieľom je zlepšiť zdravotný stav.

Zdravotnú mediáciu chápeme ako druh komunitnej práce, ktorý angažuje a vzdeláva jednotlivcov – laikov z cieľových komunít, na vykonávanie systematickej práce v oblasti sociálnych determinantov zdravia na komunitnej úrovni.

Od realizácie aktivít očakávame zavedenie podpory zdravia v MRK:

- zlepšenie komunikácie a vzťahov medzi MRK a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti
- zvýšenie dôvery k zdravotnému systému
- zlepšenie prístupu k zdravotnej starostlivosti redukciami vnútorných bariér
- zvýšenie účasti na preventívnych prehliadkach a povinnom očkovaní
- zabezpečenie včasnej identifikácie výskytu infekčných ochorení
- zníženie počtu neopodstatnených výjazdov rýchlej zdravotnej pomoci
- zvýšenie zdravotnej gramotnosti
- zlepšenie úrovne osobnej a komunálnej hygieny
- prevenciu návykových látok
- zlepšenie prenatálnej a popôrodnej starostlivosti a podporu dojčenia
- vybudovanie nových ľudských kapacít v MRK (zvýšenie zamestnanosti a kvalifikovanosti)
- mnohé ďalšie

Už charakter našich činností hovorí o dôslednom *participatívnom prístupe* – zamestnávame primárne ľudí z prostredia cieľových komunít, pretože tvrdíme, že najlepší expert na potreby konkrétnej komunity je práve človek, ktorý tam denne žije, pozná prostredie.

Naše aktivity je možné rozdeliť piatich hlavných kategórií:

- 1) *Zdravotná mediácia v teréne*
- 2) *Činnosti v teréne – Ochorenie COVID-19*
- 3) *Implementácia Asistentov podpory zdravia v prostredí nemocníc*
- 4) *Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov*
- 5) *Rozvoj spolupráce a advokácia zdravotnej mediácie v MRK*

Na pozíciách Asistentov podpory zdravia (APZ) sú zamestnávaní priamo príslušníci a obyvatelia MRK/obcí, v ktorých sa realizujú aktivity projektu. Táto cieľová skupina je systematicky vzdelávaná a odborne vedená.

1) Zdravotná mediácia v teréne

Hlavnými činnosťami organizácie sú podpora preventívnych zdravotných programov prostredníctvom pravidelnej realizácie osvetových aktivít v teréne MRK. Realizácia a rozvoj zdravotnej mediácie v MRK predstavuje súbor činností, ktoré realizujeme za účelom zlepšenia podmienok pre zdravie.

Naše aktivity a činnosti zameriavame na sociálne determinanty zdravia:

- so zdravím súvisiace správanie;
- materiálne podmienky;
- psychosociálne faktory;
- bariéry v prístupe k zdravotnej starostlivosti;
- zdravotná gramotnosť;
- štrukturálne obmedzenia – napr. diskriminácia, rasizmus, nízka úroveň vzdelania, súvisiaca legislatíva.

Naše aktivity je možné rozdeliť piatich hlavných kategórií:

1. Podpora preventívnych programov
2. Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti
3. Iná spolupráca
4. Priama asistencia
5. Ďalšie intervencie

Aj napriek značným obmedzeniam počas pandémie ochorenia COVID-19 sa nám podarilo zabezpečiť všetky kľúčové činnosti, pričom ich realizácia je priamo ovplyvňovaná medziľudským kontaktom s klientmi.

Nosné činnosti, vrátane povinného očkovania detí vo všetkých lokalitách, sme dokázali realizovať aktívnym hľadáním riešení (vybavenie zamestnancov ochrannými prostriedkami, telekomunikačné vybavenie, vlastná iniciatíva koordinátorov) a v období uvoľnenia opatrení počas letných mesiacov. Najviac intervencií sa nám podarilo zrealizovať v kategórii *Priama asistencia*, kde APZ pomáhali klientom pri orientovaní sa v zdravotnom systéme.

Zdravotnú mediáciu v teréne realizovalo spolu 281 asistentov podpory zdravia (ďalej len „APZ“) pod vedením 27 koordinátorov asistentov podpory zdravia (ďalej len „KAPZ“) v 268 lokalitách.

Viac informácií s konkrétnymi výsledkami v tejto oblasti je možné nájsť v kapitole „*Ciele a prehľad ich plnenia*“.

Národné projekty

Dominantné aktivity našej organizácie tvoria národné projekty financované z prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“).

Jedná sa o nasledovné národné projekty:

Národný projekt Zdravé komunity 2B

Národný projekt *Zdravé komunity 2B* (ďalej len „NP ZK 2B“) je kľúčovou aktivitou organizácie a to z pohľadu historických základov, šírky činností (najvyšší počet a typ intervencií), územného rozsahu (sedem krajov Slovenska mimo Bratislavského samosprávneho kraja), a alokácie finančných prostriedkov (viac informácií je uvedených v časti „*Rozpočet*“). Je financovaný prostredníctvom Operačného programu Ľudské zdroje, prioritná os 5. Sprostredkovateľským orgánom je Ministerstvo

vnútra SR, riadiacim orgánom je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. V rámci projektu realizujeme zdravotnú mediáciu vo viac ako 250 lokalitách, v 8 nemocniciach a zamestnávame viac ako 300 ľudských zdrojov.

Národný projekt Zdravé komunity 3B

V Bratislavskom samosprávnom kraji nadväzujeme na aktivity realizované od júna 2018 v rámci národného projektu Zdravé komunity 3A (ďalej len „NP ZK 3A“). Projekt je financovaný prostredníctvom Operačného programu Ľudské zdroje, prioritná os 4. Projektové aktivity majú ešte širšie ciele ako je to v NP ZK 2B a zameriava sa na sociálne vylúčené osoby. Riadiacim orgánom je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. V rámci projektu sme zamestnávame 10 osôb a realizujeme zdravotnú mediáciu v 8 lokalitách.

Národný projekt Korona te merel

Národný projekt je pomerne novým a krátkodobým projektom, z hľadiska cieľov reflektuje celosvetovú pandémiu ochorenia COVID-19. Prostredníctvom projektových aktivít sme dokázali navýšiť počty ľudských zdrojov v teréne a mohli obstarat' materiálne vybavenie. Národný projekt je financovaný v rámci prioritnej osi 5 prostredníctvom Operačného programu Ľudské zdroje. Počty zamestnancov sa v priebehu roku menili podľa aktuálnej pandemickej situácie a organizačným potrebám (od 0 po 34).

2) Činnosti v teréne – Ochorenie COVID-19

Ako už sme v úvode spomenuli, rovnako ako všetky ostatné oblasti verejnej a súkromnej sféry sme museli prispôbiť naše činnosti novej výzve – *podpore celoslovenských preventívnych opatrení*.

Na nasledujúcich stranách sa pokúsime zhrnúť naše činnosti zamerané na podporu preventívnych opatrení, ochranu cieľovej skupiny, celej spoločnosti a ukázať náš vlastný aktívny kvalitatívny prínos do riešenia pandémie.

Všetci asistenti podpory zdravia pod vedením koordinátorov sa už od marca uplynulého roku zameriavali na *priamu podporu celoslovenských opatrení* – najmä prevenciu, podporu pri karanténach, kontrolu a monitorovanie, informovanie, personálnu podporu, logistické a operatívne činnosti.

Kontrola pandémie SARS-CoV-2 v marginalizovaných rómskych komunitách

V súvislosti s možnosťou prieniku pandémie ochorenia COVID-19 aj do prostredia marginalizovaných rómskych komunít (MRK) na Slovensku, boli identifikované dve bezprostredné verejno-zdravotné riziká:

- **Riziko prudkého nárastu ťažkých ochorení COVID-19 v MRK v dôsledku rýchleho rozšírenia nákazy v MRK a prítomnosti ľudí so zvýšeným rizikom ťažkého priebehu ochorenia v danom prostredí.**
- **Riziko šírenia epidémie z postihnutých MRK do ostatných častí obcí v dôsledku nedostatočného dodržiavania prevenčných opatrení obyvateľmi MRK mimo MRK.**

Po podrobnejšom zvážení dostupných informácií sa ako teoreticky plošne akútne z epidemiologického hľadiska javilo predovšetkým prvé riziko. Prienik pandémie ochorenia COVID-19 do MRK bol predbežne považovaný za veľmi pravdepodobný minimálne zavlečením zo zahraničia.

Zdravé regióny (ďalej len „ZR“), od 13.03.2020 realizovala v 2-3 dňových intervaloch mapovanie situácie ohľadom pandémie v MRK na území 250 obcí. Toto mapovanie zachytilo v 66% MRK návraty zo zahraničia z krajín, v ktorých bola v danom čase pandémie už buď na prudkom vzostupe alebo

významne rozšírená (Česká republika, Veľká Británia, Nemecko, Rakúsko a Taliansko spolu k 27.03. išlo o návraty jednotlivcov z daných krajín do vyše 1400 rodín). Keďže daný výber MRK bol reprezentatívny za Banskobystrický, Košický a Prešovský kraj, podobnú situáciu bolo rozumné očakávať aj v zostávajúcich približne 50 obciach s porovnateľnými MRK na tomto území. Ten istý zdroj zároveň ukázal, že MRK predstavovalo populáciu, ktorej sa do konca marca testovanie na prítomnosť ochorenia COVID-19 prakticky nedotklo. Z približne 180 000 obyvateľov, ktoré ZR mapovanie pokrývalo (približne ¾ celej MRK populácie), bolo od počiatku epidémie testovaných len 59 ľudí (a aj to len celkom nesystematicky, predovšetkým v priebehu prvých pár dní po zachytení pandémie a poväčšine v súvislosti s predošlými hospitalizáciami z iných dôvodov).

Rýchle rozšírenie ochorenia COVID-19 v rámci MRK v prípade zavlečenia bolo pravdepodobné vzhľadom na typické životné podmienky v danom prostredí. Tie tu totiž maximálne sťažujú až znemožňujú účinné dodržiavanie akýchkoľvek opatrení proti šíreniu infekčných ochorení. V MRK napr. typicky absentuje štandardná verejná infraštruktúra i základné vybavenia domácností (približne ¾ domácností napr. chýbajú funkčné pripojenia na vodu a kanalizáciu, splachovacie toalety a kúpeľne), domácnosti sú tu malé a husto obývané (priemer 4,5 osoby na pomerne veľmi malé obydlia), príjmy drvivej väčšiny domácností sú trvalo pod hranicou chudoby a značné podiely obyvateľstva tu vykazujú nižšiu úroveň zdravotnej gramotnosti. Očakávanie rýchleho rozšírenia v MRK podporovali aj priame pozorovania z praxe, či už klinickej alebo praxe rôznych terénnych MRK pracovníkov: karanténa návratcov z rizikových krajín, nosenie rúšok, zvýšenie bežných štandardov osobnej hygieny, dodržiavanie fyzického odstupu a iné predstavovali opatrenia, ktoré sa vo väčšine MRK začali z vyššie uvedených dôvodov zavádzať len so značným oneskorením a v mnohých smeroch bolo ich dodržiavanie aj prakticky nemožné. Zvýšené riziko ťažších priebehov ochorenia COVID-2019 v prípade rozšírenia v MRK bolo a je možné bezpečne odvodiť z množstva reprezentatívnych epidemiologických štúdií o demografickom zložení a zdravotnom stave tamojšej populácie. Hoci ide o populáciu v priemere veľmi mladú (priemerný vek 25 rokov a približne 45% tvoria deti do 15 rokov), predpoklad o nízkej rizikovitosti ochorenia v mladšom veku na ňu nemožno vzťahovať ako na celok. Obyvatelia MRK totiž žijú výrazne kratšie ako ostatná slovenská populácia (len približne 5% populácie MRK prekračuje 60 rokov života), majú niekoľkonásobne vyššiu detskú úmrtnosť a v priebehu celého života trpia väčšou záťažou všetkými druhmi ochorení, vrátane všetkých druhov civilizovaných ochorení (so skorším nástupom), chronických respiračných ochorení (od ranného veku), infekčných ochorení a parazitóz. Veľmi častá je tu tiež komorbidita. Vzhľadom na zásadne kratší vek a vyššiu celoživotnú záťaž (nielen priamo patológiami, ale aj environmentálnymi expozíciami, záťaž psychickú, fyzickú a nezdravšou stravou) možno v prípade tejto populácie uvažovať o rýchlejšom biologickom starnutí. V porovnaní s bežnou slovenskou či európskou populáciou je tu preto na mieste v rovnakých vekových kategóriách očakávať skôr viac než rovnako alebo menej ťažších priebehov tohto ochorenia.

I. vlna pandémie ochorenia COVID-19 - Pomoc a podpora pri testovaní obyvateľov MRK

Zdravé regióny v spolupráci so samosprávami, ÚSVRK a vojenskými špecialistami civilnej spolupráce začiatkom apríla 2020 začali testovanie v lokalitách MRK. Testovaniu predchádzala príprava spočívajúca v analýze, ktorej výsledkom bolo lokalizovanie najrizikovejších lokalít a to najmä podľa počtu klientov s cestovateľskou anamnézou. Pri organizácii samotného testovania bolo potrebné zosúladiť zoznamy a informácie o klientoch s cestovateľskou anamnézou. Veľmi dôležitá bola súčinnosť našich zamestnancov s pomáhajúcimi profesiami a samosprávou obce/mesta. Deň pred testovaním sa zišli zástupcovia našej organizácie – KAPZ, starosta obce a zástupcovia vojenských špecialistov, ktorí si dohodli všetky organizačné postupy ako napr. výber miesta na testovanie, počet testovaných (podľa zoznamov), začiatok testovania a pod. Následne APZ informovali klientov o termíne testovania a vysvetľovali im, prečo je dôležité dať sa otestovať. Testovanie bolo zamerané na ľudí s cestovateľskou anamnézou.

Dôležitou a mimoriadne náročnou úlohou nie len z časového hľadiska bola osvetová činnosť zameraná na informovanie klientov o testovaní na ochorenie COVID-19 a to z dôvodu ich cestovateľskej anamnézy. Testovanie bolo pre obyvateľov MRK dobrovoľné a úlohou APZ bolo zabezpečiť čo najvyššiu možnú účasť obyvateľov s cestovateľskou anamnézou na plánovanom testovaní.

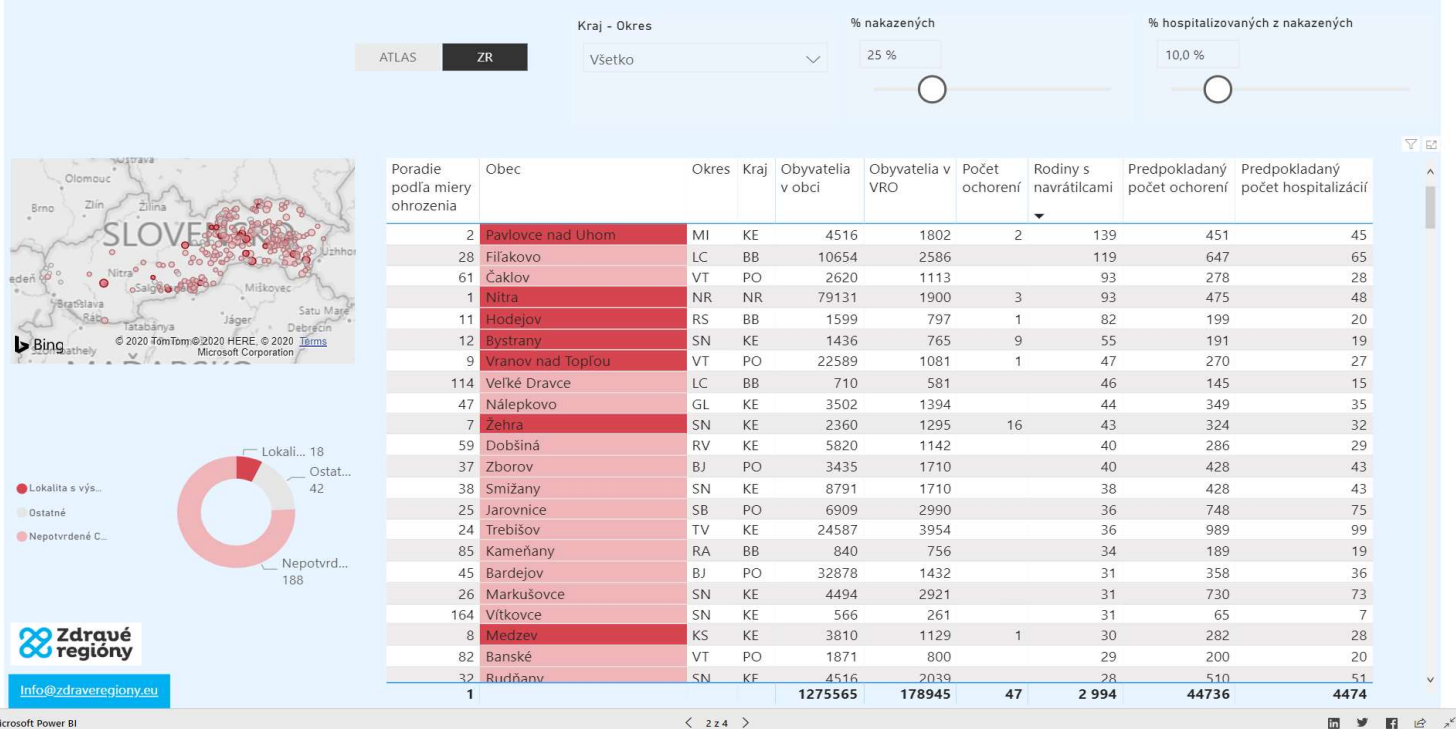
Naše činnosti boli zamerané najmä na:

- zameranie testovania podľa dát o COVID-19 v MRK a vlastných odborných analýz rizík;
- zoznamy obcí a komún na testovanie podľa miery ohrozenia;
- harmonogramy testovania v spolupráci s OS SR;
- vzorky ľudí na testovanie/ cestovateľská anamnéza;
- informovanie obcí o testovaní;
- informovanie a nábor ľudí z MRK na testovanie;
- bezpečnostné protokoly k odberom;
- asistencia pri samotnom testovaní v 162 obciach/mestách.

Od 03.04.2020 do 26.04.2020 sme v rámci operácie Karusel I. spolupracovali na testovaní v 162 lokalitách v ktorých sa otestovalo 4 784 klientov.

AKTUÁLNE PORADIE LOKALÍT PODĽA MIERY OHROZENOSTI

Identifikované problémy pri testovaní

- málo času na prípravu – spolupráca, komunikácia, informovanie obyvateľov MRK;
- absencia plánu nasledujúcich krokov, ktoré mali byť pripravené ešte pred začiatkom testovania v MRK;
- šírenie dezinformácií ktorým obyvateľstvo uverilo viac, ako našej snahe ich vysvetliť im potrebu testovania a jeho význam;
- zlyhávanie spolupráce s MsÚ/OU a pomáhajúcimi profesiami, ktoré mali zabezpečovať v lokalitách komunikáciu s obyvateľmi (súperiť, konflikty, ohováranie);
- mimoriadne negatívny obraz o testovaní v MRK v dôsledku celoplošných karantén + médiá;
- nedostatok ochranných pomôcok ako aj informácií pre pomáhajúce profesie;
- nejednotná komunikácia.

II. vlna pandémie ochorenia COVID-19

V priebehu II. vlny pandémie počas jesenných mesiacov sme sa na testovaniach, vrátane celoplošných, podieľali individuálne a to na základe potreby a požiadaviek jednotlivých samospráv. Takmer všetky obce sme s ponukou o spoluprácu aktívne oslovili, v mnohých túto možnosť využili, v iných si testovanie zabezpečovali kompletne sami a vo vlastnej réžii a v ďalších potrebovali pomôcť len čiastkovo s operatívnymi úlohami (najmä v oblasti informovania a logistiky účastníkov).

Spolupráca s Intervenčným tímom Ministerstva zdravotníctva SR

V priebehu roka sme na všetkých úrovniach (vedenie, zamestnanci ústredia, KAPZ a APZ) aktívne participovali, iniciovali a realizovali intervencie v teréne v súvislosti s riešením krízových situácií vzniknutých kvôli pandémie ochorenia COVID-19. Tieto intervencie boli realizované v spolupráci s Intervenčným tímom MZ SR (ďalej len „IT MZ SR“). Jeho členovia (lekári, medici, psychológovia, iný odborný personál) realizujú svoje aktivity pre rôzne zraniteľné skupiny ľudí – najmä klientov DSS, ľudí bez domova ale aj pre obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít. Práve výjazdy do poslednej menovanej skupiny sa uskutočnili v spolupráci s našou organizáciou.

Cieľom týchto intervencií bolo získať detailný prehľad o stave a rozsahu výskytu ochorenia, eliminovať dohady, priniesť jasné informácie pre nastavenie efektívnych opatrení a eliminovať karanténizácie celých lokalít. Tento cieľ sme v spolupráci s IT tímom MZ SR realizovali prostredníctvom činností: klinický skrining, osвета, psychosociálna podpora, trasovanie kontaktov, mapovanie prekážok dodržiavania izolácie, resp. karantén, a doplnkové testovanie v karanténizovaných MRK domácnostiach; identifikácia hlavných ciest šírenia epidémie v rámci a z MRK; personálna podpora komunít, plánovanie logistiky a implementácia masívnejšieho nadväzného testovania v komunite; návrhy odporúčaní pre miestnych aktérov ohľadom prevencie a kontroly šírenia.

Pri všetkých uvedených typoch intervencií sme vedeli tiež poskytnúť relevantné podklady z nášho monitoringu situácie okolo ochorenia COVID – 19.

Koncom roka 2020 participovala naša organizácia na výjazdoch v 12 obciach a mestách, v ktorých pôsobíme (Bánovce nad Bebravou, Lenartov, Prešov, Veľký Krtíš, Zborov, Malcov, Sabinov, Spišský Štiavnik, Žehra, Jánovce v okrese Poprad, Pavlovce nad Uhom a Spišské Vlachy) a tiež v obci Ratnovce, v ktorej priamo nepôsobíme. Kľúčová bola spolupráca s pomáhajúcimi profesiami, najčastejšie s asistentmi podpory zdravia, ktorí v prípade potreby pomáhali samospráve a klientom s plnením

odporúčaní priamo v teréne. Úloha APZ bola tiež kľúčová pri vytipovaní rodín, v ktorých žijú zraniteľné osoby (staršie osoby, osoby s chronickými ochoreniami, novorodenci či tehotné ženy), ktoré bolo treba pri klinickom skríningu uprednostniť.

Neoddeliteľnou súčasťou intervencií bolo aj celkové zhodnotenie situácie v lokalite a vypracovanie odporúčaní, či návrh koordinácie pomáhajúcich profesií tak, aby boli osoby počas doby prípadnej karantény v bezpečí. V spolupráci s IT MZ SR sme tiež vypracovali formulár, ktorý mal zachytiť priebeh ochorenia v danej lokalite, tzv. *checklist*. Ten podrobne zachytáva demografiu lokality, možnosti dodržiavania karantény a infraštruktúru osídlenia.

Na základe skúsenosti z tohto typu aktivít môžeme konštatovať, že táto nastolená spolupráca sa overila v praxi a je pre nás a aj našich klientov veľmi cenná – spojili sa totiž detailné znalosti lokalít našich APZ spolu so zdravotníckym vzdelaním a expertízou profesionálov z IT MZ SR.

Pilotné zavedenie hygienickej kontrolnej stanice

Na prelome mesiacov júl a august sme v lokalite Trebišov pilotne otestovali nástroj zameraný na účinnú a efektívnu prevenciu a ochranu zdravia obyvateľov.

Jeho základom bolo zriadenie a umiestnenie kontaktného miesta – exteriérového stanu, tzv. *Kontrolného hygienického bodu* pri najviac využívanom vstupe do rómskej komunity MRK mesta Trebišov. Stan s kvalifikovaným personálom slúžil ako zázemie a vhodný priestor pre výkon činnosti asistentov podpory zdravia s obyvateľmi MRK počas trvania pandémie ochorenia COVID-19 s predpokladom využitia aj na ďalšie osvetové alebo preventívne aktivity organizácie Zdravé regióny. APZ vykonávali činnosti, ktoré sú zamerané na osvetu, prevenciu a edukáciu. Pri prevencii sa zameriavali na používanie osobných ochranných prostriedkov, dezinfekciu rúk a meranie telesnej teploty. Napríklad, keď sa niekto vrátil zo zahraničia a potreboval poradiť, bol našimi asistentmi poučený a nasmerovaný v súlade s aktuálnymi opatreniami (otestovať sa, informovať lekára, dodržiavať izoláciu). V rámci poskytovania bezplatnej edukácie asistenti podpory zdravia informovali o základných odporúčaníach a nariadeniach súvisiacich s aktuálnou epidemiologickou situáciou na území SR a vykonávali pravidelné monitorovanie v tejto komunite.

Na základe tejto pilotnej aktivity sme sa tiež dohodli na oficiálnej spolupráci s mestom Trebišov, ktoré aktivitu podporilo.

V našej aktivite nás tiež aktívne podporila regionálna hygienička, ktorá sa tiež vyjadrila: „*Zdravé regióny a asistenti podpory zdravia majú dlhodobu dobrú spoluprácu pri riešení epidémií rôznej etiológie na území mesta Trebišov a v MRK obyvateľov rómskej osady*“

K zmysluplnosti tejto aktivity sa vyjadril aj minister zdravotníctva Marek Krajčí: „*Projekt je zameraný na účinnú a efektívnu prevenciu a ochranu zdravia obyvateľov MRK, ako aj obyvateľov priľahlých obcí. Situácia, týkajúca sa koronavírusu je momentálne v týchto regiónoch zastabilizovaná a pozorne monitorovaná asistentmi podpory zdravia. Myslíme na všetky skupiny obyvateľov. Informácie, ako chrániť pred nákazou seba a svojich blízkych, je dôležité posúvať do všetkých kútov Slovenska. Oceňujem tento projekt a ďakujem jeho organizátorom a realizátorom, keďže prostredníctvom neho môžu vykonávať dôležitý monitoring, prevenciu a osvetu.*“

Počas mesiacov august a september asistenti podpory zdravia v Kontrolnom hygienickom bode zabezpečovali tieto činnosti:

- poskytovali informácie o ochorení COVID-19, ako sa ochorenie šíri a ako sa pred ním chrániť;
- poskytovali informácie o dôležitosti používania ochranných prostriedkov (nosenie rúška, dezinfekcia rúk);
- poskytovali informácie a návod, ako sa starať o ochranné prostriedky;

- hovorili o dôležitosti správneho nosenia ochranných rúšok;
- podávali informácie o zásadách pohybu osôb v uzavretých verejných priestoroch (nosenie rúška, dezinfekcia rúk);
- merali telesnú teplotu klientom;
- poskytovali dezinfekciu rúk a povrchov;
- registrovali klientov s cestovateľskou anamnézou a objednávali ich na testovanie;
- poskytovali informácie o ďalších infekčných ochoreniach (syfilis, rotavírusová hnačka a pod.).

Podrobnejšie výsledky tejto aktivity je možné nájsť v časti „*Ciele a prehľad ich plnenia*“.

Kampaň „Správajme sa zodpovedne“

V marci 2020 naša organizácia v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami **Človek v ohrození, Bystriny, Seduco** a mnohými známymi osobnosťami verejného života začala realizovať kampaň s názvom „*Správajme sa zodpovedne*“. Kampaň je možné vidieť na webovom odkaze <https://koronatemerel.sk/>

Viac informácií o kampani nájdete v časti „*Aktivity pre podporu preventívnych opatrení proti ochoreniu COVID-19*“.

3) Implementácia Asistentov podpory zdravia v prostredí nemocníc

Implementácia Asistentov podpory zdravia v prostredí nemocníc (ďalej len „APZN“) prebieha už od roku 2017 a je jedným z preklenovacích opatrení zameraných na zlepšenie dostupnosti bežných zdravotníckych služieb obyvateľom MRK a na Slovensku doteraz realizovaná nebola.

Uvedená aktivita je realizovaná prostredníctvom doplnkovej (asistenčnej) služby. Úlohou APZN je pracovať s pacientmi pochádzajúcimi z MRK počas ich pobytu v nemocničných zariadeniach, prioritne na gynekologicko-pôrodných a pediatrických oddeleniach, ale aj mimo nich. APZN v prostredí nemocníc dopĺňajú existujúce zdravotnícke služby znalosťou rómskeho jazyka a empatiou. Nakoľko dobre poznajú prostredie MRK, vedia sa vžiť do ich situácie a sú lepšie akceptovaní touto cieľovou skupinou. Vyškolení APZN so znalosťou rómskeho jazyka a prostredia MRK, z ktorého pacienti prichádzajú, dokážu výrazne prispieť k prekonávaniu bariér v procese poskytovania zdravotnej starostlivosti tak na strane pacientov ako aj na strane personálu. Nemenej dôležitá úloha je vo vzťahu k pacientom osveta zdravia a pomoc pri zvládaní psychosociálnej záťaže spojenej so zdravotným stavom a pobytom v zariadení. Je zrejme, že bariéry v prístupe k zdravotnej starostlivosti sú spôsobené faktormi na oboch stranách. Vzájomná spolupráca všetkých zúčastnených strán a participatívny prístup pri prekonávaní týchto bariér má potenciál pozitívne ovplyvňovať nie len obyvateľov MRK ale aj zdravotnícky personál, ktorý je v dennom kontakte s touto cieľovou skupinou.

Organizácia Zdravé regióny plní prostredníctvom tejto aktivity jednu z úloh *Akčného plánu Národnej stratégie pre integráciu Rómov do 2020*.

V priebehu roku na tejto aktivite pracovalo celkom 10 asistentiek podpory zdravia (všetky sú ženy). Podmienkou pre túto pozíciu je vzdelanie na strednom stupni, ukončené maturitnou skúškou, pracovné skúsenosti s klientmi z MRK a znalosť rómskeho, prípadne maďarského jazyka. Z doterajších skúseností sa javia ako najúspešnejšie APZN zrelé ženy, ktoré majú ukončené úplné stredoškolské vzdelanie s maturitou v odbore zdravotníckom alebo sociálno-pedagogickom so skúsenosťami s prácou s vylúčenými komunitami a so znalosťou rómskeho jazyka. Pôsobením vzdelaných APZN so znalosťou rómčiny chceme nemocničným zariadeniam a MRK ukázať inovátné spôsoby riešenia krízových situácií a postupne búrať stereotypy a predsudky o rómskej menšine na Slovensku.

Spolupracujúce nemocnice :

- 1) Univerzitná nemocnica Louisa Pasteura Košice
- 2) Detská fakultná nemocnica Košice
- 3) Nemocnica s poliklinikou Michalovce, a.s.
- 4) Nemocnica s poliklinikou Trebišov, a.s.
- 5) Nemocnica s poliklinikou n.o. Kráľovský Chlmec
- 6) Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec, n.o.
- 7) Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie, Vyšné Hágy
- 8) Nemocnica s poliklinikou sv. Jakuba, n.o., Bardejov

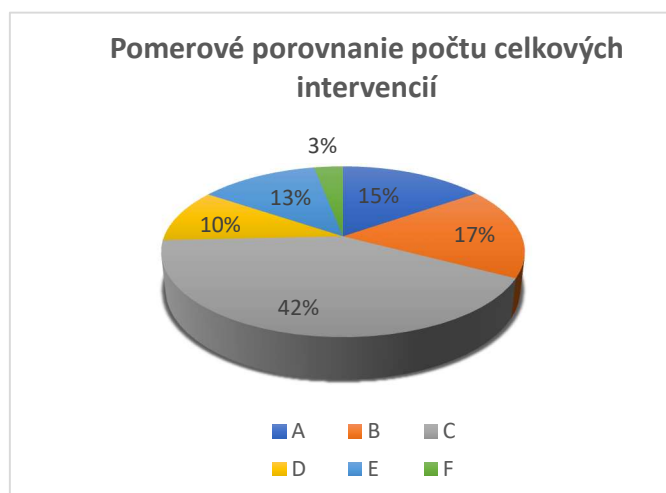
Celkové hodnotenie činností APZN rozdelených do jednotlivých kategórií:

Informácie v tabuľkách a grafoch pokrývajú obdobie od januára do septembra 2020.

<i>počet APZN</i>	<i>10 APZN</i>
<i>Počet nemocničných zariadení</i>	8
<i>priemerný počet intervencií na mesiac/APZN</i>	211

Nasledujúce grafy ukazujú aktuálnu celkovú situáciu v nemocniciach z rôznych pohľadov a hodnotenia.

Graf - Prehľad počtu celkových intervencií podľa kategórií.

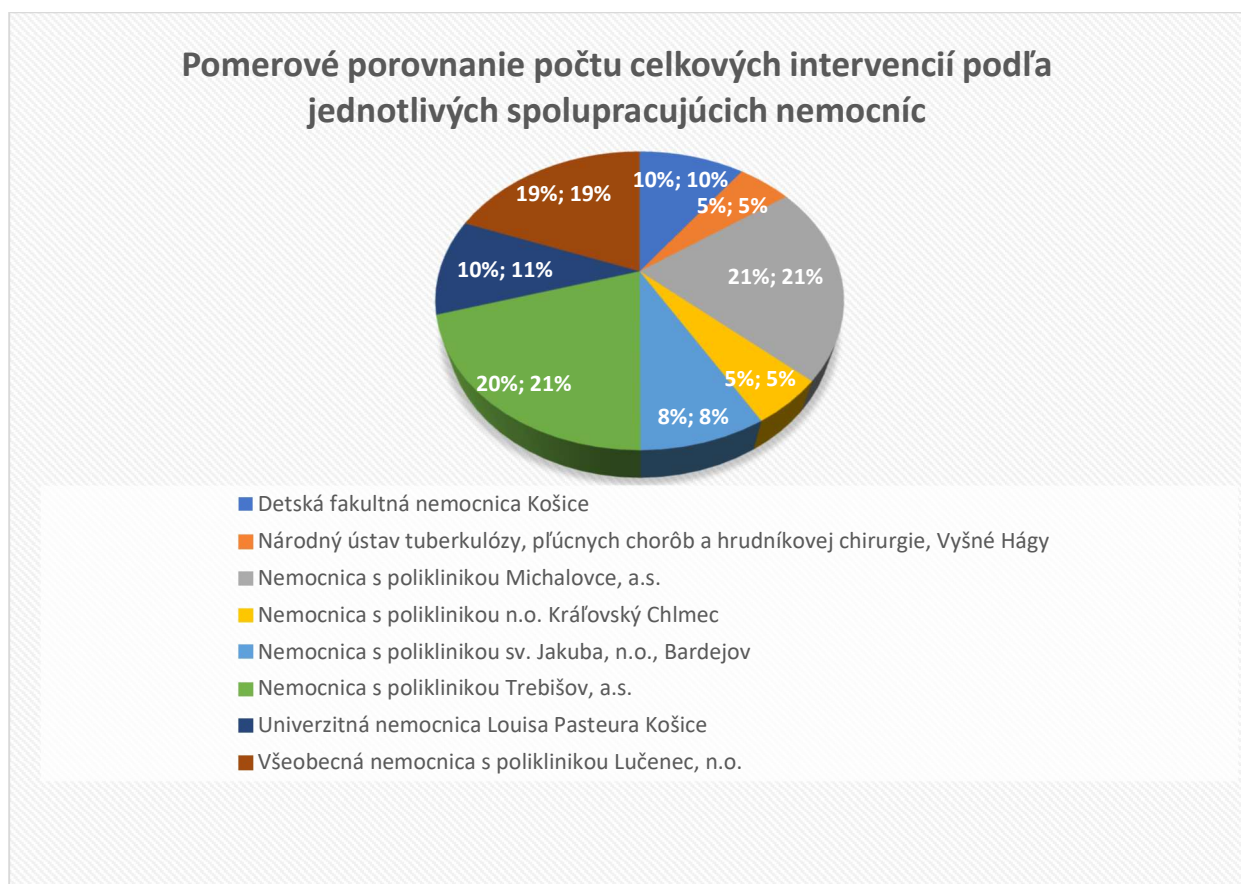

Legenda:

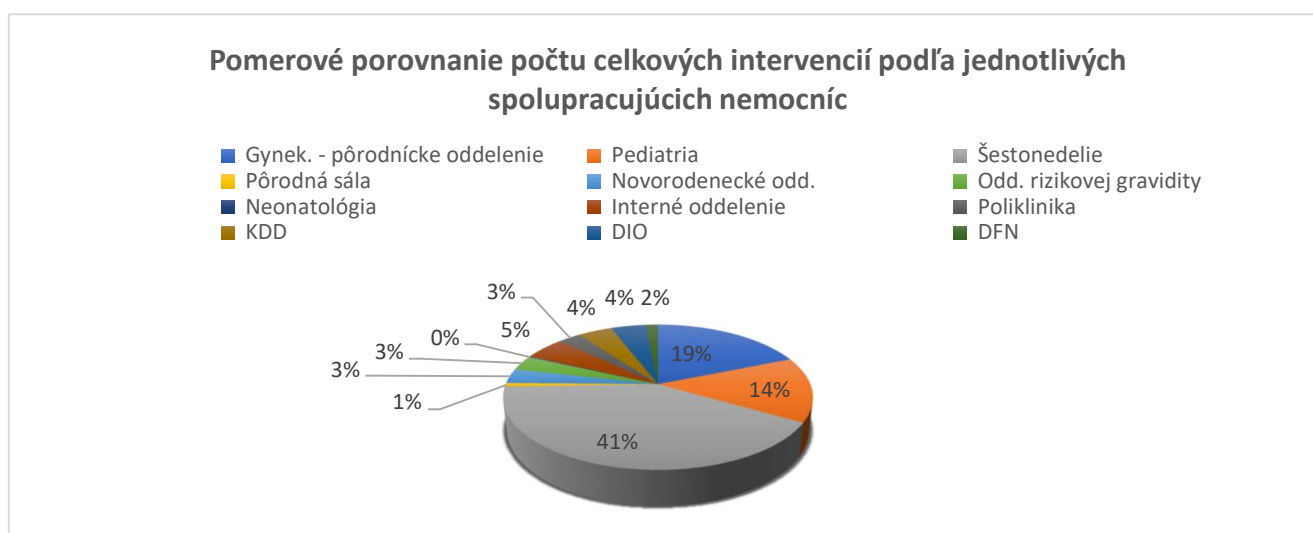
- A- Komunikačná mediácia
- B- Poradenstvo a asistencia ohľadne adekvátneho využívania zdravotníckych a sociálnych služieb
- C- Osvetová práca
- D- Pomoc s dodržiavaním preventívnych a medicínskych odporúčaní za spolupráce s aktérmi v teréne
- E- Psychosociálna podpora
- F- Pomoc pri príprave a realizácii vzdelávacích aktivít

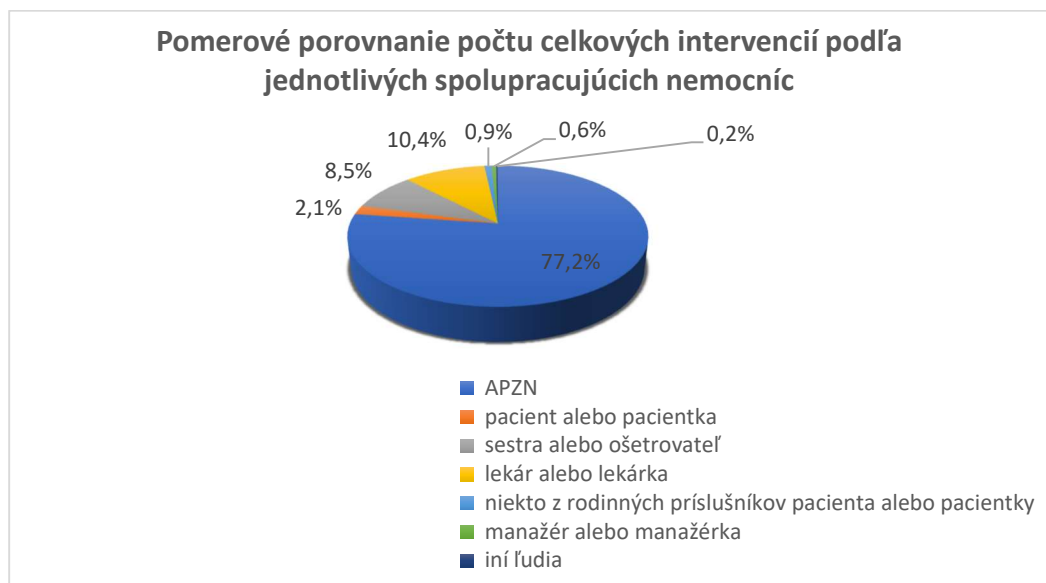
Graf - Intervencie podľa zastúpenia v jednotlivých zazmluvnených zdravotníckych zariadeniach

Graf - Pomerové porovnanie počtu celkových intervencií podľa jednotlivých spolupracujúcich nemocníc či už zo strany samotnej APZN alebo zdravotníckeho personálu

Graf - Pomerové porovnanie počtu celkových intervencií podľa jednotlivých spolupracujúcich nemocníc hovori o aktivite, iniciatíve a samostatnosti APZN hodnotí aktivitu, iniciatívu a samostatnosť APZN z pohľadu žiadateľov o intervenciu, resp. asistenciu ku klientom

Celkovo je činnosť asistentov pozitívne vnímaná všetkými zainteresovanými stranami – personálom partnerských nemocníc, klientmi z MRK a ich rodinami, APZN ako aj pracovníkmi v teréne. Pacienti z MRK a ich rodinní príslušníci vítajú služby APZN v nemocniciach, nakoľko ich vnímajú nielen ako informátora alebo rómskeho tlmočníka, ale aj ako zamestnanca nemocnice, v ktorom nájdu oporu v ťažkých situáciách.

V rámci tejto aktivity sme aktívne participovali na výskumnom projekte **Roma Reach**. Jedná sa o výskumný projekt zameraný na vysvetlenie nerovností v ranom detstve v marginalizovaných rómskych komunitách na Slovensku a skúma súvislosti medzi kontextovými a biologickými faktormi a vývojom. Naši zamestnanci sa podieľali na výskumnej aktivite „*Mapovanie konceptov*“ a snažili sa zo svojho pohľadu odpovedať na výskumnú otázku „*Čo je potrebné urobiť, aby sa vyrovnali šance detí z marginalizovaných rómskych komunít na zdravý vývin v ranom detstve v porovnaní s majoritnou populáciou?*“ *Raným detstvom* je myslené obdobie od počatia do 3 rokov veku dieťaťa. *Zdravým vývinom* je myslený vývin, ktorý umožňuje dieťaťu v neskoršom živote naplniť svoj potenciál. To je zdravý rast, vývin rozumových, sociálnych, emocionálnych, jazykových a pohybových schopností primerane veku. A *Vyrovnaním šancí* je myslené zlepšenie štartovacej pozície, o ktorej vieme, že je v porovnaní s väčšinovým obyvateľstvom horšia. Deti sú znevýhodnené pri nástupe do školy a v ďalšom živote.

Na tejto štúdií sa zúčastnilo 6 vybraných APZN a 1 MIAZPN a celkovo spolu s ostatnými účastníkmi výskumu prispeli 180 návrhmi riešení ako vyrovnat' šance detí z MRK.

4) Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov

Oblasť vzdelávania je mimoriadne dôležitá súčasť prípravy a rozvoja ľudských zdrojov na výkon činností v teréne.

V priebehu roka sme prirodzene museli náš plánovaný harmonogram vzdelávania prispôbiť aktuálnej epidemiologickej situácii. V dôsledku obmedzení počas kritickéj epidemiologickej situácie sme boli nútení zrušiť, resp. na neurčito presunúť naplánované vzdelávanie, ktoré sme nemohli zrealizovať v prezenčnej forme. Celkom sme boli nútení presunúť 23 plánovaných termínov v 5 tematických oblastiach. Konkrétne išlo o *Vstupné vzdelávanie pre nových zamestnancov*, *kurz Harm-reduction*, *Vzdelávanie o zručnostiach potrebných v sociálnej práci*, *Vzdelávanie v oblasti reprodukčného zdravia*

a laktáčného poradenstva. Obmedzenia na celom území SR, ktoré mali v roku 2020 vplyv na realizáciu vzdelávacích aktivít trvali od marca do začiatku júna a od októbra do decembra.

Zmeniť formu vzdelávania z prezenčnej na dištančnú nebolo vzhľadom na pravidlá financovania našich projektov, ako aj technické vybavenie zamestnancov možné. Zahájili sme však niekoľko pilotných aktivít s cieľom eliminovať absenciu vzdelávacích aktivít a zároveň naštartovať proces adaptovania sa na dobu s trvajúcimi obmedzeniami a realizovali sme vzdelávania na dve témy formou online výučby (*Vstupné vzdelávanie a Kurz laktáčného poradenstva*). Pravidelné vzdelávanie má významný vplyv pre výkon práce, odborné prevedenie a motiváciu asistentov podpory zdravia. Zároveň je dôležité pre upevňovanie a profesionalizáciu ich pomáhajúcej pozície v komunite ako aj pri spolupráci s inými profesiami.

Kurz Zvládanie krízových situácií s témami, ktoré úzko súviseli s epidémiou ochorenia COVID-19

Napriek danej situácii sa nám v letných mesiacoch počas uvoľnenia opatrení podarilo vyškoliť dve tretiny zamestnancov na krízové situácie, organizáciu osôb pri vzniku epidémie, rozvoj kompetencií a vlastnú ochranu. Kurz realizoval PaedDr. Mgr., Ivan Baláži MBA, DBA vo Zvolene a v Poprade. Dvojdnňové školenie v celkom 7 termínoch pomohlo APZ zvládnuť počas roka lockdown ako aj plošné či komunitné testovanie. Témy uvedených špecializovaných školení boli: *analýza rizika z pohľadu infekčných ochorení, organizácia osôb pri vzniku epidémie, praktické nácviky bezpečnosti vrátane používania ochranných pomôcok*.

Počas uvoľnenia pandemickej situácie absolvovalo kurz 97 APZ a 10 KAPZ

Z hľadiska realizácie sme našli možnosti na zorganizovanie nasledovných školení:

Vstupné vzdelávanie

Celkom v troch termínoch v mesiacoch január, máj a august sme vyškolili celkom 48 nových APZ.

Vzdelávanie APZN – Kurz pre laktáčné poradkyne (Košice) s rozšírením o komunikačné zručnosti

Tento typ vzdelávania predstavuje dlhodobé špecializované školenie APZN v oblasti laktáčného poradenstva, ktoré využijú v svojej práci na pôrodnických oddeleniach. Celkom v troch termínoch osem APZN absolvovali nadväzujúce prezenčné vzdelávanie, ktoré bude ukončené v budúcnosti certifikátom. Témy uvedených špecializovaných školení boli: *úvod do poradenstva, budovanie vzťahu medzi matkou a dieťaťom, náhrady dojčenia a samo-prisatie dieťaťa, porovnanie materského a umelého mlieka, nácvik aktívneho počívania, kontakt koža na kožu, zavíňovanie dieťaťa, nácvik polôh pri dojčení*. Cieľom školenia bolo aktualizovať a rozvíjať vedomostí a zručností z minulých vzdelávacích blokov a pokračovať v procese školenia so zameraním na záujem o zdravý vývin formou dojčenia, frekvencie a techniky. Nadväzujúci blok školenia sa týkal komunikačných zručností, eliminácií chýb v komunikácii a oblasti empatie.

Celkovo vzdelávanie absolvovalo sedem APZN v rozsahu 32 hodín.

Kurz Harm – reduction (Giraltovce)

Špecializované vzdelávanie k téme drogových závislostí - 1. a 2. časť, ktoré umožní APZ realizovať individuálne osvetové zdravotné intervencie k téme *Drogy v komunite*. Témami školenia boli: *úvod do harm-reduction, rozdelenie bežných návykových látok, účinky na zdravie človeka, znižovanie škôd s užívaním drog, nácvik modelových situácií, motivačné rozhovory, nízko-prahová filozofia, prevencia pred ochoreniami v súvislosti s rizikovým užívaním drog (HIV a hepatitída C), práca s odporom klienta, postupy práce s užívateľmi* a ďalšie.

V dvoch termínoch v mesiaci február vzdelávanie absolvovalo 37 APZ.

Osvetové aktivity a podpora 4 000 detí predškolského a mladšieho školského veku

Letné mesiace sme využili na realizáciu osvetových aktivít určených pre deti predškolského a mladšieho školského veku. Tieto aktivity boli zamerané na upevňovanie hygienických návykov zážitkovou formou a podporili preventívne opatrenia v rámci *Národného plánu boja proti infekčným chorobám*.

Osvetové aktivity sa konali v 232 lokalitách a v 6 nemocniciach, kde toho času pôsobia APZN, kde prebehlo 359 aktivít, ktorých sa zúčastnilo 4374 detí a mládeže vo veku od 3 rokov do 18 rokov. Každá aktivita v teréne trvala priemerne dve hodiny, asistenti podpory zdravia a koordinátori postupovali pri realizácii osvetových aktivít podľa metodiky „*Hygiena a upevňovanie hygienických návykov u detí predškolského a mladšieho školského veku*“ a námety z nej používali podľa toho, s ktorou cieľovou skupinou pracovali. Na všetkých organizovaných osvetových aktivitách boli použité pracovné listy, určené na jednotlivé témy.

Ak APZ pracovali s deťmi predškolského a mladšieho školského veku, vo väčšine prípadov používali najmä pracovné listy, ktoré si deti vyfarbili, vystrihovali, lepili napr. správny postup umývania rúk a priamy nácvik techniky správneho umývania rúk, ktorého cieľom bolo naučiť deti správnu techniku umývania rúk. Pri aktivitách deti dostávali hygienické vrecúška, ktoré obsahovali mydlo, puzdro na mydlo, uteráčik, zubnú kefku, zubnú pastu, hrebeň.

V rámci týchto aktivít sme distribuovali celkom 4 000 hygienických vrecúšok, ktoré sa zakúpili z finančnej podpory MZ SR v rámci plnenia *Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike*. V priemere sa rozdelilo 11 vrecúšok na lokalitu. Uvedené číslo je len priemer, počet závisel aj od veľkosti lokality. V 47 aktivitách bola použitá *Knižka o bábike*. Pri starších deťoch bola najčastejšie sa opakujúca téma hygiena tela a dentálna hygiena. Pri téme *dentálna hygiena* sa pomocou makety zubov a zubnej kefky názorne predviedlo správne čistenie zubov. Deti si mali možnosť na makete chrupu nacvičiť správnu techniku čistenia zubov. Následne využili zubné kefky z hygienického vrecúška, kde sa deti priamo za pomoci APZ učili správne umývať zúbky.

V rámci monitorovacích návštev lokalít sme mali možnosť zúčastniť sa na niektorých realizovaných osvetových aktivitách v lokalitách. Pri všetkých návštevách sa konali osvetové aktivity vonku, a to z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19. APZ viedli aktivity sami, niektorí v slovenskom jazyku a niektorí v rómskom a maďarskom jazyku, keďže deti nerozumeli niektorým výrazom v slovenskom jazyku. APZ boli veľmi dobre pripravení, osvetové aktivity mali svoju dynamiku, deti boli aktívne, rozloženie jednotlivých aktivít bolo vhodne zvolené na udržanie pozornosti detí. APZ prevádzali deti aktivitami prostredníctvom zážitkového učenia, napr. praktického nácviku správneho umývania rúk, skúšania si správneho čistenia zubov na makete, ale ukazovali aj sami na sebe využívajúc pracovné pomôcky z hygienických vrecúšok, pracovné listy a ďalšie didaktické pomôcky.

5) Rozvoj spolupráce a advokácia zdravotnej mediácie v MRK

Príprava medzinárodného projektu

V priebehu roka sme boli prizvaní a podieľali sa na príprave medzinárodného projektu zameraného na otestovanie inovatívneho nástroja pre marginalizované skupiny proti *rakovine krčka maternice*. Jedná o konzorcium partnerov pod vedením a odbornou garanciou univerzity v Groeningene (Holandsko), partnermi na Slovensku sú okrem našej organizácie aj *Trnavská univerzita* a *Liga proti rakovine*. Projekt by sa mal zahájiť v priebehu roka 2021. Úprimne nás teší, že naše výsledky a projekt vnímajú pozitívne aj v zahraničí a tiež ako príležitosť spolupracovať s akademikmi a tým prispieť k novým nástrojom pri prevencii onkologických ochorení pre marginalizované skupiny.

Ďalšie aktivity (výber)

Z pomedzi mnohých ďalších aktivít, ktoré sme v priebehu roka realizovali a považujeme ich za štandardizované vyberáme nasledovné:

- ✓ výber ľudských zdrojov (rôzne pozície v rámci našich projektov);
- ✓ spolupráca s odbornými spoločnosťami a miestnymi mimovládnyimi organizáciami;
- ✓ tvorba a distribúcia viac ako dvadsiatich materiálov vo forme metodických manuálov a infografík so zameraním na správne postupy v teréne pre podporu opatrení a eliminovanie rizík;
- ✓ poskytovanie rozhovorov a zdieľanie našich skúseností;
- ✓ prezentácia výsledkov našich aktivít na rôznych podujatiach (pandemická komisia, odborné pracovné skupiny, semináre);
- ✓ podpora celoslovenských opatrení formou kampaní, tvorby videí a zdieľaní aktuálnych opatrení;
- ✓ participácia na tvorbe dokumentu Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030;
- ✓ začiatok spolupráce v medzinárodnom projekte zameranom na včasné odhalenie rakoviny krčka maternice „PRESCRIP-TEC“, na Slovensku vedenom Trnavskou univerzitou;
- ✓ mnohé iné.

IV. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Prehľad zdrojov finančných prostriedkov a ich čerpanie v roku 2020

Zdravé regióny, ako štátna príspevková organizácia s právnou subjektivitou, hospodári v súlade so zákonom 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov. Správu majetku vykonáva v súlade so zákonom 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

Činnosť organizácie bola v roku 2020 (účtovný rok 01.01. – 01.12.2020) financovaná z dvoch zdrojov:

1. Štátny rozpočet

Na základe Kontraktu na rok 2020 zo dňa 07.02.2020 a Dodatku č. 1 ku Kontraktu na rok 2020 zo dňa 05.11.2020, boli od zriaďovateľa (z rozpočtovej kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky) poskytnuté účtovnej jednotke finančné prostriedky v celkovej výške 261 700 €, na zabezpečenie predmetu základnej činnosti príspevkovej organizácie Zdravé regióny.

2. Európske štrukturálne a investičné fondy (ďalej len „EŠIF“)

Na základe Zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, príspevková organizácia realizuje Národné projekty so zameraním na zlepšenie situácie marginalizovaných rómskych komunít v oblasti sociálnych determinantov zdravia, ktoré sú financované zo zdrojov Európskej únie a prostriedkov štátneho rozpočtu v súlade so Stratégiou financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Predmetom Zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) je úprava zmluvných podmienok, práv a povinností medzi Poskytovateľom a Prijímateľom pri poskytnutí NFP zo strany Poskytovateľa Prijímateľovi na realizáciu aktivít Projektu, ktorý je predmetom schválenej Žiadosti o NFP.

Názov projektu : Zdravé komunity 2B

Dňom 21.12.2019 nadobudla účinnosť Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pod číslom: ZM_SEP-IMRK3-2019-003395.

Operačný program: Ľudské zdroje

Prioritná os 5 - *Integrácia marginalizovaných rómskych komunít*

Obdobie realizácie projektu: od 01.01.2020 do 31.12.2022

Zmluvne dohodnutá výška oprávnených výdavkov na celé obdobie realizácie projektu:

15 825 126,98€.

Názov projektu : Zdravé komunity 3A

Dňom 19.6.2018 nadobudla účinnosť Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pod číslom: Z312041P297.

Operačný program: Ľudské zdroje

Prioritná os 4 - *Sociálne začlenenie*

Obdobie realizácie projektu: od 01.01.2018 do 30.06.2020

Zmluvne dohodnutá výška oprávnených výdavkov na celé obdobie realizácie projektu: 303 557,12€.

Názov projektu : Zdravé komunity 3B

Dňom 10.12.2020 nadobudla účinnosť Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pod číslom: Z312041AWJ2.

Operačný program: Ľudské zdroje

Prioritná os 4 - *Sociálne začlenenie*

Obdobie realizácie projektu: od 01.07.2020 do 31.12.2022

Zmluvne dohodnutá výška oprávnených výdavkov na celé obdobie realizácie projektu: 978 191,01€.

Názov projektu : *Korona te merel*

Dňom 31.10.2020 nadobudla účinnosť Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pod číslom: ZM_SEP-IMRK3-2020-003745.

Operačný program: Ľudské zdroje

Prioritná os 5 - *Integrácia marginalizovaných rómskych komunit*

Obdobie realizácie projektu: od 01.07.2020 do 30.06.2021

Zmluvne dohodnutá výška oprávnených výdavkov na celé obdobie realizácie projektu: 1 242 576,83 €.

Prehľad o celkových príjmoch (poskytnuté finančné prostriedky) a nákladoch (čerpané finančné prostriedky) za celú príspevkovú organizáciu v roku 2020 je vyčíslený v nasledovných tabuľkách:

Prehľad celkových príjmov v členení podľa zdrojov

Príjmy	suma v €
Štátny rozpočet (zdroj 111)	261 700,00
EŠIF - poskytnuté zálohové platby na realizáciu projektov (zdroj 3AC1 a 3AC2)	5 128 279,58
Sumár	5 389 979,58

Prehľad celkových nákladov organizácie

Náklady	suma v €
Z uvedených poskytnutých finančných prostriedkov bolo v roku 2020 celkové čerpanie v nasledovnom členení:	4 676 309,81
Mzdové náklady	3 027 939,11
Zákonné sociálne poistenie	1 038 758,25
Zákonné sociálne náklady	238 073,89
Spotrebované nákupy	96 215,01
Cestovné	61 748,81
Opravy a udržiavanie	467,43
Ostatné služby:	199 777,35
<i>rozpis položiek:</i>	
<i>Vzdelávanie, konferencia, koordinačné</i>	<i>26 942,87</i>
<i>Nájom</i>	<i>44 320,44</i>
<i>IT služby</i>	<i>30 463,88</i>
<i>Telekomunikačné služby</i>	<i>81 205,00</i>
<i>Poštovné</i>	<i>6 281,78</i>
<i>Ekonomické služby</i>	<i>3 281,52</i>
<i>Služby BOZP</i>	<i>2 093,69</i>
<i>Ostatné služby (preklady, tlač, kopírovanie ...)</i>	<i>4 880,21</i>
<i>Prepravné služby</i>	<i>307,96</i>
Dane a poplatky	2 860,31
Odpisy	8 804,40
Náklady na reprezentáciu	987,19
Ostatné finančné náklady	677,68

Prehľad hospodárenia v zmysle uzavretého kontraktu a jednotlivých zmlúv podľa projektov sú vyčíslené v nasledovných tabuľkách:

A) Hospodárenie s finančnými prostriedkami na základe Kontraktu na rok 2020 a Dodatku č. 1 ku Kontraktu na rok 2020

Zo štátneho rozpočtu boli organizácii zriaďovateľom Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky schválené finančné prostriedky v celkovej výške 231 700 €. Uvedené finančné prostriedky boli účelovo určené na činnosť a prevádzku organizácie. Dodatkom č. 1 ku Kontraktu na rok 2020 celková hodnota kontraktu bola navýšená o 30 000 EUR na základe Žiadosti o navýšenie rozpočtu na rok 2020. Uvedená žiadosť súvisela s potrebou prefinancovania výdavkov do podpisu Zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku počas realizácie Národného projektu Korona te merel a Národného projektu Zdravé komunity 3B.

V rámci plnenia Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike, boli Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky dňa 03.10.2019 schválené a poskytnuté finančné prostriedky vo výške 40 000 € určené na realizáciu a rozvoj dočasných vyrovnávacích opatrení v oblasti zdravia. Tieto finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške v zmysle účelu v roku 2020. Finančné zúčtovanie poskytnutých finančných prostriedkov bolo predložené na Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky dňa 29.06.2020.

Použitie poskytnutých finančných prostriedkov v súvislosti s prevádzkou organizácie v období od 01.01.2020 do 31.12.2020 je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Náklady k 31.12.2020

€

Mzdy a odvody	109 318,26
Tovary, služby	142 169,59
rozpis položiek:	
<i>Hygienické potreby</i>	44 000,88
<i>Spotreba materiálu</i>	26 334,36
<i>BOZP, konces. popl.</i>	4 483,61
<i>Nájom</i>	6 001,05
<i>Aktualizácia softvéru</i>	3 281,52
<i>Poplatky -miestne, notár., bank., diaľnič. zn.</i>	478,91
<i>PHM, opravy a udržiavanie</i>	677,64
<i>Poistenie</i>	564,28
<i>Poštovné, telekom., cestov.</i>	1 365,87
<i>Školenia, semináre</i>	876,20
<i>Náklady na reprezentáciu</i>	987,19
<i>Ostatné služby</i>	4 676,08
<i>Zákonné soc. nákl. – Sociálny fond tvorba</i>	27 773,93
<i>Zákonné soc. nákl. – stravné, hyg. pomôcky</i>	10 394,61
<i>Zákonné soc. nákl. - rekreačné poukazy</i>	1 469,06
<i>Odpisy</i>	8 804,40
Náklady spolu	251 487,85

B) Hospodárenie s finančnými prostriedkami na základe Zmluvy o NFP v súvislosti s realizáciou projektu ZK 2B

Od 01.01.2020 príspevková organizácia Zdravé regióny realizuje Národný projekt Zdravé komunity 2B v zmysle Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. ZM_SEP-IMRK3-2019-003395, uzatvorenej na základe vydaného rozhodnutia o schválení žiadosti podľa § 19 ods. 8 zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola uzavretá medzi príspevkovou organizáciou Zdravé regióny a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky dňa 21.12.2019. Financovanie realizácie tohto projektu je na základe poskytovania zálohových platieb, ktoré priamo súvisia s priebežným zúčtovaním už poskytnutých zálohových platieb. Poskytnuté zálohové platby a ich použitie v období od 01.01.2020 do 31.12.2020 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Príjmy – Poskytnuté zálohy

€

Poskytnuté zálohové platby v roku 2020	4 581 674,56
--	--------------

Náklady k 31.12.2020

€

Mzdy, odvody za zamestnávateľa, PN	3 755 155,68
Tovary a služby	447 862,47
rozpis položiek:	

<i>Cestovné</i>	58 178,14
<i>Telekomunikačné služby</i>	77 255,66
<i>Poštovné</i>	5 655,09
<i>Nájom</i>	38 319,39
<i>Vzdelávania, konferencia, koordinačné stret.</i>	22 953,00
<i>IT služby</i>	30 463,88
<i>Spotrebované nákupy- drobný hmotný majetok</i>	10 658,76
<i>Všeobecný materiál - kancelárske potreby, PHM</i>	13 706,34
<i>Zákonné soc. nákl. - stravné</i>	166 327,40
<i>Zákonné soc. nákl. – hyg. pomôcky, PN, očkovanie</i>	23 063,12
<i>Ostatné služby – kopírovanie, prepravné</i>	1 181,69
<i>Notárske poplatky, poistenie</i>	100,00
Náklady spolu	4 203 018,15

Finančný prehľad z hľadiska projektového trvania a čerpania (NP Zdravé komunity 2B k 31.12.2020):

Doba trvania projektu do 12/2020 v mesiacoch:	12
Naplnenie časového rámca projektu:	33,33%

Typ čerpania:	zúčtovanie zálohovej platby
Celkový počet podaných Žiadostí o platbu k 31.12.2020:	24
z toho počet podaných Žiadostí o platbu v roku 2020:	20

Celkové zúčtovanie finančných prostriedkov do 12/2020:	4 492 570,41 EUR
z toho zúčtovanie finančných prostriedkov za rok 2020:	3 674 304,27 EUR
Výška celkového čerpania projektu k 31.12.2020:	28,39%

C) Hospodárenie s finančnými prostriedkami na základe Zmlúv o NFP v súvislosti s realizáciou Národného projektu ZK 3A a Národného projektu ZK 3B

Na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z312041P297, ktorá bola uzavretá dňa 18.06.2018 medzi príspevkovou organizáciou Ministerstva zdravotníctva SR - Zdravé regióny a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, od januára 2018 príspevková organizácia realizovala Národný projekt Zdravé komunity 3A. Financovanie realizácie projektu v roku 2020 bolo uskutočnené na základe poskytnutých zálohových platieb. Realizácia projektu trvala do 30.6.2020 v zmysle uzavretej zmluvy.

Od 01.07.2020 príspevková organizácia realizuje Národný projekt Zdravé komunity 3B na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z312041AWJ2, ktorá bola uzavretá medzi príspevkovou organizáciou Zdravé regióny a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dňa 10.12.2020. Do podpisu zmluvy bola realizácia Národného projektu ZK 3B financovaná z finančných prostriedkov organizácie Zdravé regióny.

Zameranie týchto projektov súvisí s aktívnym začlenením najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti s cieľom podporovať rovnaké príležitosti, vrátane na trhu práce.

Poskytnuté zálohové platby a následné použitie finančných prostriedkov v súvislosti s realizáciou národných projektov je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Príjmy – poskytnuté zálohové platby a finančné prostriedky zo ŠR

€

Nevyčerpané finančné prostriedky z poskytnutých záloh v roku 2019 (ZK 3A)	44 147,44
Poskytnutá zálohová platba v roku 2020 (ZK 3A)	28 656,10
Financovanie z prostriedkov ŠR (ZK 3B)	36 046,76

Náklady k 31.12.2020 (ZK3A, ZK3B)

€

Mzdy, odvody za zamestnávateľa	98 046,99
Tovary a služby	10 803,31
rozpis položiek:	
<i>Cestovné</i>	1 845,60
<i>Telekomunikačné služby</i>	2 300,00
<i>Všeobecný materiál – kancelárske potreby</i>	220,46
<i>Zákonné soc. nákl. - stravné</i>	4 795,79
<i>Zákonné soc. nákl. – hyg. pomôcky, PN</i>	1 507,08
<i>Ostatné služby, poštovné</i>	134,38
Náklady spolu	108 850,30

Finančný prehľad z hľadiska projektového trvania a čerpania (NP Zdravé komunity 3A k 30.06.2020):

Doba trvania projektu do 06/2020 v mesiacoch:	30
Naplnenie časového rámca projektu:	100,00%

Typ čerpania:	refundácia a zúčtovanie zálohovej platby
Celkový počet podaných Žiadostí o platbu k 30.06.2020:	8
z toho počet podaných Žiadostí o platbu v roku 2020:	3

Celkové zúčtovanie finančných prostriedkov do 06/2020:	256 064,09 EUR
z toho zúčtovanie finančných prostriedkov za rok 2020:	94 886,74 EUR
Výška celkového čerpania projektu k 30.06.2020:	84,35%

Finančný prehľad z hľadiska projektového trvania a čerpania (NP Zdravé komunity 3B k 31.12.2020):

Doba trvania projektu do 12/2020 v mesiacoch:	6
Naplnenie časového rámca projektu:	20,00%

Typ čerpania:	refundácia a zúčtovanie zálohovej platby
Celkový počet podaných Žiadostí o platbu k 31.12.2020:	1
z toho počet podaných Žiadostí o platbu v roku 2020:	0

Celkové zúčtovanie finančných prostriedkov do 12/2020:	53 591,67 EUR
z toho zúčtovanie finančných prostriedkov za rok 2020:	53 591,67 EUR
Výška celkového čerpania projektu k 31.12.2020:	5,48%

D) Hospodárenie s finančnými prostriedkami v súvislosti s realizáciou Národného projektu KTM

Od 01.07.2020 príspevková organizácia Zdravé regióny realizuje Národný projekt Korona te merel v zmysle Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. ZM_SEP-IMRK3-2020-003745, uzatvorenej na základe vydaného rozhodnutia o schválení žiadosti podľa § 19 ods. 8 zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola uzavretá medzi príspevkovou organizáciou Zdravé regióny a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky dňa 30.10.2020. Financovanie realizácie tohto projektu je na základe poskytovania zálohových platieb. Do podpisu zmluvy realizácia Národného projektu Korona te merel bola financovaná z finančných prostriedkov organizácie.

Zameranie tohto projektu súvisí s aktuálnym riešením situácie obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID – 19.

Príjmy – poskytnuté zálohové platby	€
Poskytnutá zálohová platba v roku 2020	473 801,48
Náklady k 31.12.2020	
	€
Mzdy, odvody za zamestnávateľa	104 176,43
Tovary a služby	8 777,08
rozpis položiek:	
<i>Cestovné</i>	1 343,64
<i>Telekomunikačné služby</i>	1 290,00
<i>Vzdelávanie</i>	2 275,00
<i>Všeobecný materiál</i>	1 084,00
<i>Zákonné soc. nákl. - stravné</i>	2 742,90
<i>Notárske poplatky, poštovné</i>	134,38
Náklady spolu	112 953,51

Finančný prehľad z hľadiska projektového trvania a čerpania (Národný projekt Korona Te Merel k 31.12.2020):

Doba trvania projektu do 12/2020 v mesiacoch:	8
Naplnenie časového rámca projektu:	57,14%
Typ čerpania:	refundácia a zúčtovanie zálohovej platby
Celkový počet podaných Žiadostí o platbu k 31.12.2020:	2
z toho počet podaných Žiadostí o platbu v roku 2020:	1
Celkové zúčtovanie finančných prostriedkov do 12/2020:	117 789,25 EUR
z toho zúčtovanie finančných prostriedkov za rok 2020:	117 789,25 EUR
Výška celkového čerpania projektu k 31.12.2020:	9,48%

Zabezpečovanie tovarov a služieb – Verejné obstarávanie

Štátna príspevková organizácia Zdravé regióny je z pohľadu zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov považovaná za verejného obstarávateľa podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona, pretože ide o právnickú osobu spĺňajúcu podmienky uvedené v § 7 ods. 2 tohto zákona.

Organizácia je pri obstarávaní tovarov a služieb povinná postupovať podľa zákona o verejnom obstarávaní, ktorý upravuje jednotlivé pravidlá a postupy zadávania zákaziek. Vzhľadom na značné financovanie svojich aktivít prostredníctvom Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) je organizácia povinná pri zadávaní každej zákazky dodržiavať aj pravidlá pri čerpaní fondov EÚ, ktoré sú upravené v Príručke pre verejné obstarávanie. Príručku vydalo Ministerstvo vnútra SR ako sprostredkovateľský orgán zodpovedný za riadenie použitia EŠIF z Operačného programu Ľudské zdroje, prioritné osi 4, 5 a 6 za účelom usmernenia organizácie pri realizácii procesov obstarávania tovarov, služieb a stavebných prác pre programové obdobie 2014 – 2020.

V roku 2020 organizácia Zdravé regióny realizovala niekoľko zákaziek na dodanie tovaru a na poskytovanie služieb, ktoré boli nevyhnutné na plnenie stanovených cieľov organizácie v rámci jednotlivých realizovaných projektov.

V priebehu roku 2020 došlo prostredníctvom verejného obstarávania k uzavretiu zmluvy na zabezpečenie BOZP a OPP pre všetkých zamestnancov, ako aj k uzavretiu viacerých zmlúv na poskytovanie služieb súvisiacich so vzdelávaním zamestnancov. Organizácia prostredníctvom verejného obstarávania uzatvorila aj zmluvu na poskytovanie komplexných služieb správy lokálnej siete, techniky a programového vybavenia, na dodanie kancelárskych potrieb, ako aj rozkladacích stanov.

Využitím nadlimitného postupu zadávania zákazky bola uzatvorená zmluva na poskytovanie služby hromadného stravovania zamestnancov formou stravných lístkov.

Okrem vyššie uvedených zmlúv organizácia realizovala aj menšie, čiastkové nákupy, pri ktorých bolo taktiež potrebné dodržiavať princípy verejného obstarávania, najmä princíp transparentnosti, nediskriminácie a hospodárnosti. Obsah čiastkových nákupov bol počas roka 2020 výrazne ovplyvnený pandemiou ochorenia COVID-19. Prostredníctvom menších zákaziek organizácia nakupovala ochranné rúška, UV boxy, hygienický materiál, dezinfekčné prostriedky, ale aj ostatné ochranné pomôcky ako napríklad respirátory a ochranné plášte.

Okrem uvedených nákupov organizácia zrealizovala aj nákup výpočtovej techniky, zabezpečovala tlač informačných letákov a metodických materiálov a taktiež zabezpečovala služby na rýchlu prepravu a doručenie všetkých potrebných tovarov pre svojich zamestnancov po celom území Slovenskej republiky.

Každý úkon smerujúci k výberu zmluvného partnera bol organizáciou riadne zaznamenaný. Tým organizácia zabezpečuje, aby bol ktorýkoľvek úkon v procese verejného obstarávania spätne ľahko preskúmateľný, a teda aby bolo za každých okolností zrejmé, ako došlo k výberu jednotlivých dodávateľov tovarov a služieb.

V rámci plnenia povinností organizácia pravidelne zverejňuje všetky zmluvy s hospodárskymi subjektami, ako aj jednotlivé objednávky na svojej webovej stránke v sekcii „Zverejňovanie“ a v Centrálnom registri zmlúv (www.crz.gov.sk).

INDIVIDUÁLNA ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

k ..... 31.12.2020 .....

Priložené súčasti

- Súvaha Úč ROPO SFOV 1 - 01
 Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01
 Poznámky

Účtovná závierka

- riadna
 mimoriadna

Za obdobie

od   Mesiac   Rok   do   Mesiac   Rok
       od   0 1   2 0 2 0   do   1 2   2 0 2 0

IČO

5 0 6 2 6 3 9 6

Názov účtovnej jednotky

Z d r a v é r e g i ó n y

Sídlo účtovnej jednotky

Ulica a číslo

L i m b o v a 2

PSČ

8 3 7 5 2

Názov obce

B r a t i s l a v a

Telefónne číslo

0 9 0 5 / 1 7 2 3 8 6

Faxové číslo

E-mailová adresa

a l e n a . k o p e r o v a @ z d r a v e r e g i o n y

Zostavená dňa:	2 7 0 1 2 0 2 1
Podpisový záznam štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky:	

Ozn.	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	2020			2019
			Brutto	Korekcia	Netto	Netto
a	b	c	1	2	3	4
	SPOLU MAJETOK r.002+r.033+r.110+r.114	1	1 338 286,69	27 261,90	1 311 024,79	631 236,80
A.	Neobežný majetok r.003 + r.011+ r.024	2	36 773,60	27 261,90	9 511,70	18 316,10
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.004až010)	3	18 504,00	17 347,50	1 156,50	5 782,50
A.I.1.	Aktivované náklady na vývoj (012) - (072+091AÚ)	4	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Softvér (013) - (073 + 091 AÚ)	5	18 504,00	17 347,50	1 156,50	5 782,50
3.	Oceniteľné práva (014) - (074+091AÚ)	6	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Drobný dlhodobý nehm. majetok (018)-(078+091AÚ)	7	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Ostatný dlhodobý nehm. majetok (019) -(079+091AÚ)	8	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Obstaranie dlhodobého nehm. majetku (041) - (093)	9	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Poskytnuté predd. na dlhodobý NM (051)-(095AÚ)	10	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.012 až 023)	11	18 269,60	9 914,40	8 355,20	12 533,60
A.II.1.	Pozemky (031)	12	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Umelecké diela a zbierky (032) -(092AÚ)	13	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Predmety z drahých kovov (033)-(092AÚ)	14	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Stavby (021) - (081 + 092 AÚ)	15	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Samostat.hnutel.veci a súbory (022) - (082+092AÚ))	16	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Dopravné prostriedky (023) - (083+092AÚ)	17	16 712,00	8 356,80	8 355,20	12 533,60
7.	Pestovateľské celky trv. porastov (025)-(085+092A)	18	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Základné stádo a ťažné zvieratá (026) - (086)	19	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Drobný dlhodobý hmotný majetok (028) - (088+092A)	20	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Ostatný dlhodobý hmotný majetok (029) - (089+092)	21	1 557,60	1 557,60	0,00	0,00
11.	Obstaranie dlhodobého HM (042) - (094)	22	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Poskytnuté predd. na dlhodobý HM (052)-(095AÚ)	23	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r.025 až 032)	24	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1	Podielové CP a podiely v dcér.ÚJ (061)-(096AÚ)	25	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Podielové CPaP v spol. s podst.vplyvom (062)-096AÚ	26	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Realizovateľné cenné papiere (063) - (096 AÚ)	27	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Dlhové CP držané po splatnosti (065)-(096AÚ)	28	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Pôžičky ÚJ v konsolidovanom celku (066)-(096AÚ)	29	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Ostatné pôžičky (067)-(096AÚ)	30	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Ostatný dlhodobý fin. majetok (069)-(096AÚ)	31	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Obstaranie dlhodob. finančného majetku (043)-(096A	32	0,00	0,00	0,00	0,00

Ozn.	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	2020			2019
			Brutto	Korekcia	Netto	Netto
a	b	c	1	2	3	4
B.	Obežný majetok r.34+40+48+60+85+98+104	33	1 298 870,92	0,00	1 298 870,92	612 899,29
B.I.	Zásoby súčet (r.035 až 039)	34	6 726,82	0,00	6 726,82	40,95
B.I.1.	Materiál (112 + 119) - (191)	35	6 726,82	0,00	6 726,82	40,95
2.	Nedokončená výroba a polotovary (121,2) - (192,3)	36	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Výrobky (123) - (194)	37	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Zvieratá (124) - (195)	38	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Tovar (132+133+139) - (196)	39	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.	Zúčtovanie medzi subj. VS súčet (r.41 až r.47)	40	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.1.	Zúčt. odvodov príjmov RO do rozpočtu zriadi.(351AÚ)	41	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Zúčtovanie transferov ŠR (353 AÚ)	42	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC (355AÚ)	43	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Zúčt. transferov zo ŠR vrámci konsol.celku (356AÚ)	44	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Ost. zúčt. rozpočtu obce a VÚC (357AÚ)	45	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Zúčtovanie transferov zo ŠR iným subjektom (358AÚ)	46	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Zúčt. transferov medzi subj. VS a iné zúčtovania(359)	47	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III	Dlhodobé pohľadávky súčet (r49 až 59)	48	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.1	Odberatelia (311AÚ)-(391AÚ)	49	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Zmenky na inkaso (312AÚ)-(391AÚ)	50	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Pohľadávky za eskontované CP(313AÚ)-(391AÚ)	51	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Ostatné pohľadávky (315AÚ) - (391AÚ)	52	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Pohľadávky voči zamestnancom (335AÚ)-(391AÚ)	53	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Pohľadávky voči združeniu (369AÚ)-(391AÚ)	54	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Pohľad. a záv. z pevných term.oper.(373AÚ)-(391AÚ)	55	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Pohľadávky z nájmu (374AÚ)-(391AÚ)	56	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Pohľadávky z vydaných dlhopisov (375AÚ)-(391AÚ)	57	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Nakúpené opcie (376AÚ) - (391AÚ)	58	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.	Iné pohľadávky (378AÚ)-(391AÚ)	59	0,00	0,00	0,00	0,00

Ozn.	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	2020			2019
			Brutto	Korekcia	Netto	Netto
a	b	c	1	2	3	4
B.IV.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.61 až 84)	60	1 980,00	0,00	1 980,00	1 980,00
B.IV.1	Odberatelia (311AÚ) - (391AÚ)	61	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Zmenky na inkaso (312AÚ) - (391AÚ)	62	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Pohľadávky za eskont. cenné papiere (313AÚ)-(391AÚ)	63	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Poskytnuté prevádz. preddavky (314AÚ)-(391AÚ)	64	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Ostatné pohľadávky (315AÚ) - (391AÚ)	65	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Pohľadávky z nedaň. rozp.příjmov (316AÚ)-(391AÚ)	66	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Pohľad. z nedaň. a colných rozp.příjmov (317AÚ)	67	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Pohľ. z nedaň.příjmov obcí a VÚC,RO(318AÚ)-(391AÚ)	68	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Pohľadávky z daň. příjmov obcí, VÚC (319AÚ)-(391AÚ)	69	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Pohľadávky voči zamestnancom (335AÚ)-(391AÚ)	70	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	Zúčt. s orgánmi soc. a zdrav. poisť.(336AÚ)-(391AÚ)	71	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Daň z príjmov (341) - (391AÚ)	72	0,00	0,00	0,00	0,00
13.	Ostatné priame dane (342) - (391AÚ)	73	0,00	0,00	0,00	0,00
14.	Daň z pridanej hodnoty (343)-(391AÚ)	74	0,00	0,00	0,00	0,00
15.	Ostatné dane a poplatky (345)-(391AÚ)	75	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Pohľadávky voči združeniu (369AÚ)-(391AÚ)	76	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Pohľad. a záv.z pevných term.operácií(373AÚ)-(391A)	77	0,00	0,00	0,00	0,00
18.	Pohľadávky z nájmu (374AÚ) - (391AÚ)	78	0,00	0,00	0,00	0,00
19.	Pohľadávky z vydaných dlhopisov (375AÚ)-(391AÚ)	79	0,00	0,00	0,00	0,00
20.	Nakúpené opcie (376AÚ) - (391AÚ)	80	0,00	0,00	0,00	0,00
21.	Iné pohľadávky (378AÚ) - (391AÚ)	81	1 980,00	0,00	1 980,00	1 980,00
22.	Spojovací účet pri združení (396)	82	0,00	0,00	0,00	0,00
23.	Zúčtovanie s Európskou úniou (371AÚ)-(391AÚ)	83	0,00	0,00	0,00	0,00
24.	Transfery a ost. zúčt. so subj. mimo VS (372)-(391	84	0,00	0,00	0,00	0,00

Súvaha Úč ROPO SFOV 1 - 01

Ozn.	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	2020			2019
			Brutto	Korekcia	Netto	Netto
a	b	c	1	2	3	4
B.V.	Finančné účty súčet (r.86 až 97)	85	1 290 164,10	0,00	1 290 164,10	610 878,34
B.V.1	Pokladnica (211)	86	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Ceniny (213)	87	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Bankové účty (221AÚ+/-261)	88	1 290 164,10	0,00	1 290 164,10	610 878,34
4.	Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako 1 r.	89	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Výdavkový rozpočtový účet (222)	90	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Príjmový rozpočtový účet (223)	91	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Majetkové cenné papiere na obchodovanie (251)-(291	92	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Dlhové cenné papiere na obchodovanie (253)-(291AÚ)	93	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Dlhové CP so splat. do 1 r. držané po splat.(256)	94	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Ostatné realizovateľné CP (257)-(291AÚ)	95	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	Obstaranie krátkodobého fin. majetku (259)-(291AÚ	96	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Účty štátnej pokladnice (účtová skupina 28)	97	0,00	0,00	0,00	0,00
B.VI.	Poskyt. návrat. fin.výpomoci dlhodobé súč (99-103)	98	0,00	0,00	0,00	0,00
B.VI.1	Poskyt. návrat. fin.výpomoci subj. v konsol. celku	99	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci ost.subj.VS 272AÚ-291AÚ	100	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Poskyt.návrat.fin. výpomoci podn.subj.(274AÚ)-(291	101	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci ost. org.(275AÚ)-(291AÚ	102	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci fyz.osobám (277AÚ)-291	103	0,00	0,00	0,00	0,00
B.VII.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci krát.súčet (r.105až109)	104	0,00	0,00	0,00	0,00
B.VII.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci subj.konsolid.celku	105	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci ost.subj.VS (272AÚ)-291	106	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci podn.subj (274AÚ)-291	107	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci ost.org. (275AÚ)-291	108	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Poskyt.návrat.fin.výpomoci fyz.osobám (277AÚ)-291	109	0,00	0,00	0,00	0,00
C.	Časové rozlíšenie r. 111 až 113	110	2 642,17	0,00	2 642,17	21,41
C.1.	Náklady budúcich období (381)	111	2 642,17	0,00	2 642,17	21,41
2.	Komplexné náklady budúcich období (382)	112	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Príjmy budúcich období (385)	113	0,00	0,00	0,00	0,00
D.	Vzťahy k účtom klientov ŠP (účt.skup. 20)	114	0,00	0,00	0,00	0,00
	KONTROLNÉ ČÍSLO súčet (r.001 až 114)	888	5 350 504,59	109 047,60	5 241 456,99	2 524 925,79

Ozn.	STRANA PASÍV	Číslo riadku	2020	2019
a	b	c	5	6
	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	115	1 311 024,79	631 236,80
A.	Vlastné imanie súčet r. 117+120+123	116	- 381 460,56	- 332 328,49
A.I.	Oceňovacie rozdiely súčet (r.118 + r. 119)	117	0,00	0,00
A.I.1.	Oceňov. rozdiely z precenenia majetku a záv.+/-414	118	0,00	0,00
2.	Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín +/-415	119	0,00	0,00
A.II.	Fondy súčet (r.121 + r.122)	120	0,00	0,00
A.II.1.	Zákonný rezervný fond (421)	121	0,00	0,00
2.	Ostatné fondy (427)	122	0,00	0,00
A.III.	Výsledok hospodárenia +/- súčet (r.124+r.125)	123	- 381 460,56	- 332 328,49
A.III.1	Nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. r +/-428	124	- 332 328,49	- 296 864,29
2.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	125	- 49 132,07	- 35 464,20
B.	Závazky súčet r.127+132+140+151+172	126	1 692 485,35	963 565,29
B.I.	Rezervy súčet (r. 128 až 131)	127	0,00	0,00
B.I.1.	Rezervy zákonné dlhodobé (451AÚ)	128	0,00	0,00
2.	Ostatné rezervy (459 AÚ)	129	0,00	0,00
3.	Rezervy zákonné krátkodobé (323AÚ,451AÚ)	130	0,00	0,00
4.	Ostatné krátkodobé rezervy (323AÚ, 459AÚ)	131	0,00	0,00
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektami VS (r.133 až r. 139)	132	1 263 848,17	615 429,13
B.II.1.	Zúčt. odvodov príjmov RO do rozpočtu zriad.(351AÚ)	133	0,00	0,00
2.	Zúčtovanie transferov štátneho rozpočtu (353AÚ)	134	1 263 848,17	615 429,13
3.	Zúčt. transferov rozpočtu obce a VÚC (355AÚ)	135	0,00	0,00
4.	Zúčt. transferov zo ŠR v rámci konsolid.celku (356	136	0,00	0,00
5.	Ost. zúčtovanie rozpočtu obce a VÚC (357AÚ)	137	0,00	0,00
6.	Zúčt. transferov zo ŠR iným subj. (358AÚ)	138	0,00	0,00
7.	Zúčt. transferov medzi subj. VS a iné zúčtovania(359)	139	0,00	0,00
B.III.	Dlhodobé záväzky súčet (r. 141 až 150)	140	9 182,72	9 280,19
B.III.1	Ostatné dlhodobé záväzky (479)	141	0,00	0,00
2.	Dlhodobé prijaté preddavky (475AÚ)	142	0,00	0,00
3.	Dlhodobé zmenky na úhradu (478AÚ)	143	0,00	0,00
4.	Záväzky zo sociálneho fondu (472)	144	9 182,72	9 280,19
5.	Záväzky z nájmu (474AÚ)	145	0,00	0,00
6.	Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476AÚ)	146	0,00	0,00
7.	Pohľadávky a záväzky z pevných term.operácií 373AÚ	147	0,00	0,00
8.	Predané opcie (377AÚ)	148	0,00	0,00
9.	Iné záväzky (379AÚ)	149	0,00	0,00
10.	Vydané dlhopisy dlhodobé (473AÚ)-(255AÚ)	150	0,00	0,00

Ozn.	STRANA PASÍV	Číslo riadku	2020	2019
a	b	c	5	6
B.IV.	Krátkodobé záväzky súčet (r.152 až 171)	151	419 454,46	338 855,97
B.IV.1	Dodávatelia (321)	152	11 580,40	39 015,65
2.	Zmenky na úhradu (322,478AÚ)	153	0,00	0,00
3.	Prijaté preddavky (324,475AÚ)	154	0,00	0,00
4.	Ostatné záväzky (325,479AÚ)	155	0,00	0,00
5.	Nevyfakturované dodávky (326,476AÚ)	156	21 554,68	14 760,93
6.	Záväzky z nájmu (474AÚ)	157	0,00	0,00
7.	Pohľadávky a záv. z pevných term.operácií (373AÚ)	158	0,00	0,00
8.	Predané opcie (377AÚ)	159	0,00	0,00
9.	Iné záväzky (379AÚ)	160	30 014,54	7 965,66
10.	Záväzky z upísaných nesp. CP a vkladov (367)	161	0,00	0,00
11.	Záväzky voči združeniu (368)	162	0,00	0,00
12.	Zamestnanci (331)	163	214 708,40	174 987,86
13.	Ostatné záväzky voči zamestnancom (333)	164	0,00	0,00
14.	Zúčt. s orgánmi soc.a zdrav.poistenia (336)	165	126 929,54	93 912,83
15.	Daň z príjmov (341)	166	0,00	0,00
16.	Ostatné priame dane (342)	167	14 666,90	8 213,04
17.	Daň z pridanej hodnoty (343)	168	0,00	0,00
18.	Ostatné dane a poplatky (345)	169	0,00	0,00
19.	Spojovací účet pri združení (396AÚ)	170	0,00	0,00
20.	Zúčtovanie s Európskou úniou (371AÚ)	171	0,00	0,00
21.	Transfery a ost. zúčt. so subj. mimo VS (372AÚ)	172	0,00	0,00
B.V.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r.174 až 179)	173	0,00	0,00
B.V.1	Bankové úvery dlhodobé (461AÚ)	174	0,00	0,00
2.	Bežné bankové úvery (461AÚ,221AÚ,231,232)	175	0,00	0,00
3.	Vydané dlhopisy krátkodobé (473AÚ,241) - (255AÚ)	176	0,00	0,00
4.	Ostatné krátkodobé finančné výpomoci (249)	177	0,00	0,00
5.	Prijaté návrat. fin.výpomoci od subj. VS dlhodobé	178	0,00	0,00
6.	Prijaté návrat.fin. výpomoci od subj.VS krátkodobé	179	0,00	0,00
C.	Časové rozlíšenie r. 181 + r. 182	180	0,00	0,00
C.1.	Výdavky budúcich období (383)	181	0,00	0,00
2.	Výnosy budúcich období (384)	182	0,00	0,00
D.	Vzťahy k účtom klientov štát pokladnice (účt.sk20)	183	0,00	0,00
	KONTROLNÉ ČÍSLO súčet (r.115 až 183)	999	7 721 702,16	4 518 918,14

Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01

Číslo účtu alebo skupiny	Náklady	Číslo riadku	2020			2019
			Hlavná činnosť	Podnikateľská činn.	Spolu	
a	b		1	2	3	4
50	Spotrebované nákupy (r. 2 až r. 5)	1	96 215,01	0,00	96 215,01	44 791,78
501	Spotreba materiálu	2	96 215,01	0,00	96 215,01	44 791,78
502	Spotreba energie	3	0,00	0,00	0,00	0,00
503	Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok	4	0,00	0,00	0,00	0,00
504,507	Predaný tovar, predaná nehnuteľnosť	5	0,00	0,00	0,00	0,00
51	Služby (r. 7 až r. 10)	6	262 980,78	0,00	262 980,78	394 056,53
511	Opravy a udržiavanie	7	467,43	0,00	467,43	1 147,88
512	Cestovné	8	61 748,81	0,00	61 748,81	84 400,04
513	Náklady na reprezentáciu	9	987,19	0,00	987,19	630,18
518	Ostatné služby	10	199 777,35	0,00	199 777,35	307 878,43
52	Osobné náklady (r.12 až r. 16)	11	4 304 771,25	0,00	4 304 771,25	3 357 677,59
521	Mzdové náklady	12	3 027 939,11	0,00	3 027 939,11	2 370 718,26
524	Zákonné sociálne poistenie	13	1 038 758,25	0,00	1 038 758,25	811 321,15
525	Ostatné sociálne poistenie	14	0,00	0,00	0,00	0,00
527	Zákonné sociálne náklady	15	238 073,89	0,00	238 073,89	175 638,18
528	Ostatné sociálne náklady	16	0,00	0,00	0,00	0,00
53	Dane a poplatky (r. 18 až r. 20)	17	2 860,31	0,00	2 860,31	3 182,32
531	Daň z motorových vozidiel	18	0,00	0,00	0,00	0,00
532	Daň z nehnuteľností	19	0,00	0,00	0,00	0,00
538	Ostatné dane a poplatky	20	2 860,31	0,00	2 860,31	3 182,32
54	Ostatné nákl. na prev. činnosť (r. 22 až r. 28)	21	0,38	0,00	0,38	0,00
541	Zostatková cena predaného DNH a DHM	22	0,00	0,00	0,00	0,00
542	Predaný materiál	23	0,00	0,00	0,00	0,00
544	Zmluvné pokuty,penále a úroky z omeškania	24	0,00	0,00	0,00	0,00
545	Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania	25	0,00	0,00	0,00	0,00
546	Odpis pohľadávky	26	0,00	0,00	0,00	0,00
548	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	27	0,38	0,00	0,38	0,00
549	Manká a škody	28	0,00	0,00	0,00	0,00
55	Odpisy,rezervy a oprav.pol. z prev.fin.činn.,čas.r	29	8 804,40	0,00	8 804,40	8 804,40
551	Odpisy dlhodobého HM a NM	30	8 804,40	0,00	8 804,40	8 804,40
	Rezervy a oprav.pol. z prev.činn. (r.32 až r. 35	31	0,00	0,00	0,00	0,00
552	Tvorba zákonných rezerv z prev.činnosti	32	0,00	0,00	0,00	0,00
553	Tvorba ost. rezerv z prev. činnosti	33	0,00	0,00	0,00	0,00
557	Tvorba zákon. oprav.pol. z prev.činnosti	34	0,00	0,00	0,00	0,00
558	Tvorba ost. oprav. pol. z prev. činnosti	35	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezervy a oprav.pol. z fin. činnosti (r.37 až r. 3	36	0,00	0,00	0,00	0,00

Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01

Číslo účtu alebo skupiny	Náklady	Číslo riadku	2020			2019
			Hlavná činnosť	Podnikateľská činn.	Spolu	
a	b		1	2	3	4
	Kontrolné číslo súčet (r.1 až r. 64)	994	14 028 929,43	0,00	14 028 929,43	11 428 278,93

Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01

Číslo účtu alebo skupiny	Náklady	Číslo riadku	2020			2019
			Hlavná činnosť	Podnikateľská činn.	Spolu	
a	b		1	2	3	4
554	Tvorba rezerv z fin. činnosti	37	0,00	0,00	0,00	0,00
559	Tvorba opravných položiek z fin. činnosti	38	0,00	0,00	0,00	0,00
555	Zúčtovanie komplex. náklad. bud. období	39	0,00	0,00	0,00	0,00
56	Finančné náklady (r.41 až r. 48)	40	677,68	0,00	677,68	913,69
561	Predané cenné papiere a podiely	41	0,00	0,00	0,00	0,00
562	Úroky	42	0,00	0,00	0,00	0,00
563	Kurzové straty	43	0,00	0,00	0,00	0,00
564	Náklady na precenenie cenných papierov	44	0,00	0,00	0,00	0,00
566	Náklady na krátkodobý finančný majetok	45	0,00	0,00	0,00	0,00
567	Náklady na derivátové operácie	46	0,00	0,00	0,00	0,00
568	Ostatné finančné náklady	47	677,68	0,00	677,68	913,69
569	Manká a škody na finančnom majetku	48	0,00	0,00	0,00	0,00
57	Mimoriadne náklady (r.50 až r. 53)	49	0,00	0,00	0,00	0,00
572	Škody	50	0,00	0,00	0,00	0,00
574	Tvorba rezerv	51	0,00	0,00	0,00	0,00
578	Ostatné mimoriadne náklady	52	0,00	0,00	0,00	0,00
579	Tvorba opravných položiek	53	0,00	0,00	0,00	0,00
58	Nákl.na transfery a nákl. z odvodu príjmov(r.55-63)	54	0,00	0,00	0,00	0,00
581	Nák. na transfery zo ŠR do RO a PO	55	0,00	0,00	0,00	0,00
582	Náklady na transfery zo ŠR ost. subj.verej.správy	56	0,00	0,00	0,00	0,00
583	Náklady na transfery zo ŠR subjektom mimo VS	57	0,00	0,00	0,00	0,00
584	Nákl.na transfery z rozp.obce,VUC do ROPO...	58	0,00	0,00	0,00	0,00
585	Nákl.na transfery z rozp.obce,VUC ost.subj. VS	59	0,00	0,00	0,00	0,00
586	Nákl.na transfery z rozpočtu obce,VUC subj.mimo VS	60	0,00	0,00	0,00	0,00
587	Náklady na ostatné transfery	61	0,00	0,00	0,00	0,00
588	Náklady z odvodu príjmov	62	0,00	0,00	0,00	0,00
589	Náklady z budúceho odvodu príjmov	63	0,00	0,00	0,00	0,00
	Účt. skupiny 50-58	64	4 676 309,81	0,00	4 676 309,81	3 809 426,31
	Kontrolné číslo súčet (r.65 až r. 138)	995	13 979 797,36	0,00	13 979 797,36	11 392 814,73

Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01

Číslo účtu alebo skupiny	Výnosy, daň z príjmov a výsledok hospodárenia	Číslo riadku	2020			2019
			Hlavná činnosť	Podnikateľská činn.	Spolu	
a	b		1	2	3	4
60	Tržby za vlastné výkony a tovar (r.66 až r. 68)	65	0,00	0,00	0,00	0,00
601	Tržby za vlastné výrobky	66	0,00	0,00	0,00	0,00
602	Tržby z predaja služieb	67	0,00	0,00	0,00	0,00
604,607	Tržby za tovar, výnosy z nehnuteľností na predaj	68	0,00	0,00	0,00	0,00
61	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (r70až73)	69	0,00	0,00	0,00	0,00
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby	70	0,00	0,00	0,00	0,00
612	Zmena stavu polotovarov	71	0,00	0,00	0,00	0,00
613	Zmena stavu výrobkov	72	0,00	0,00	0,00	0,00
614	Zmena stavu zvierat	73	0,00	0,00	0,00	0,00
62	Aktivácia (r.75 až r. 78)	74	0,00	0,00	0,00	0,00
621	Aktivácia materiálu a tovaru	75	0,00	0,00	0,00	0,00
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	76	0,00	0,00	0,00	0,00
623	Aktivácia dlhodobého NM	77	0,00	0,00	0,00	0,00
624	Aktivácia dlhodobého HM	78	0,00	0,00	0,00	0,00
63	Daňové a colné výnosy ,výnosy z poplatkov(r.80-82)	79	0,00	0,00	0,00	0,00
631	Daňové a colné výnosy štátu	80	0,00	0,00	0,00	0,00
632	Daňové výnosy samosprávy	81	0,00	0,00	0,00	0,00
633	Výnosy z poplatkov	82	0,00	0,00	0,00	0,00
64	Ost. výnosy z prev. činn. (r. 84 až r. 89)	83	724,63	0,00	724,63	1 225,59
641	Tržby z predaja DNM a DHM	84	0,00	0,00	0,00	0,00
642	Tržby z predaja materiálu	85	0,00	0,00	0,00	0,00
644	Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania	86	0,00	0,00	0,00	0,00
645	Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania	87	0,00	0,00	0,00	0,00
646	Výnosy z odpísaných pohľadávok	88	0,00	0,00	0,00	0,00
648	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	89	724,63	0,00	724,63	1 225,59
65	Zúčt.rezerv a oprav.pol. z prev.,fin.činn. a čas.r	90	0,00	0,00	0,00	0,00
	Zúčt.rezerv a oprav. položiek z prev.činn (92až95)	91	0,00	0,00	0,00	0,00
652	Zúčt. zákonn.rezerv z prev. činnosti	92	0,00	0,00	0,00	0,00
653	Zúčt. ost. rezerv z prev. činnosti	93	0,00	0,00	0,00	0,00
657	Zúčt. zákonn. oprav. pol. z prev.činnosti	94	0,00	0,00	0,00	0,00
658	Zúčt. ost. oprav. pol. z prev. činnosti	95	0,00	0,00	0,00	0,00
	Zúčtovanie rezerv a oprav. pol. z fin.činn.(97+98)	96	0,00	0,00	0,00	0,00
654	Zúčtovanie rezerv z finančnej činnosti	97	0,00	0,00	0,00	0,00
659	Zúčtovanie opravných položiek z fin.činnost	98	0,00	0,00	0,00	0,00
655	Zúčtovanie komplexných nákl. bud. období	99	0,00	0,00	0,00	0,00
	Kontrolné číslo súčet (r.65 až r. 138)	995	13 979 797,36	0,00	13 979 797,36	11 392 814,73

Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01

Číslo účtu alebo skupiny	Výnosy, daň z príjmov a výsledok hospodárenia	Číslo riadku	2020			2019
			Hlavná činnosť	Podnikateľská činn.	Spolu	
a	b		1	2	3	4
66	Finančné výnosy (r.101 až r. 108)	100	0,00	0,00	0,00	0,00
661	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	101	0,00	0,00	0,00	0,00
662	Úroky	102	0,00	0,00	0,00	0,00
663	Kurzové zisky	103	0,00	0,00	0,00	0,00
664	Výnosy z precenenia cenných papierov	104	0,00	0,00	0,00	0,00
665	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	105	0,00	0,00	0,00	0,00
666	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	106	0,00	0,00	0,00	0,00
667	Výnosy z derivátových operácií	107	0,00	0,00	0,00	0,00
668	Ostatné finančné výnosy	108	0,00	0,00	0,00	0,00
67	Mimoriadne výnosy (r.110 až r. 113)	109	0,00	0,00	0,00	0,00
672	Náhrady škôd	110	0,00	0,00	0,00	0,00
674	Zúčtovanie rezerv	111	0,00	0,00	0,00	0,00
678	Ostatné mimoriadne výnosy	112	0,00	0,00	0,00	0,00
679	Zúčtovanie opravných položiek	113	0,00	0,00	0,00	0,00
68	Výnosy z transferov a rozp.príj. v ROPO (115-123)	114	4 626 453,11	0,00	4 626 453,11	3 772 736,52
681	Výnosy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu	115	4 592 244,36	0,00	4 592 244,36	3 763 932,12
682	Výnosy z kapitálových transferov zo ŠR	116	8 804,40	0,00	8 804,40	8 804,40
683	Výnosy z bežných transferov od ost. subj. VS	117	25 404,35	0,00	25 404,35	0,00
684	Výnosy z kapitálových transferov od ost. subj. VS	118	0,00	0,00	0,00	0,00
685	Výnosy z bežných transferov od Európskej únie	119	0,00	0,00	0,00	0,00
686	Výnosy z kapitál. transferov od Európskej únie	120	0,00	0,00	0,00	0,00
687	Výnosy z bežných transferov od ost. subj. mimo VS	121	0,00	0,00	0,00	0,00
688	Výnosy z kapitál. transferov od ost. subj. mimo VS	122	0,00	0,00	0,00	0,00
689	Výnosy z odvodu rozpočtových príjmov	123	0,00	0,00	0,00	0,00
69	Výnosy z transferov a rozp.príj.obcí, VÚC,RO,PO...	124	0,00	0,00	0,00	0,00
691	Výnosy z bež.transf. z rozpočtu obce, VUC v RO,PO.	125	0,00	0,00	0,00	0,00
692	Výnosy z kapitál. transfer.z rozpočtu obce, VUC..	126	0,00	0,00	0,00	0,00
693	Výnosy samosprávy z bež. transfer. zo ŠR od i. sub	127	0,00	0,00	0,00	0,00
694	Výnosy samosprávy z kapit. transf. zo ŠR a od i.	128	0,00	0,00	0,00	0,00
695	Výnosy samosprávy z bežných transferov od EÚ	129	0,00	0,00	0,00	0,00
696	Výnosy samosprávy z kapitál.transferov od EÚ	130	0,00	0,00	0,00	0,00
697	Výnosy samosprávy z bež. transf. od ost.subj.mimo	131	0,00	0,00	0,00	0,00
698	Výnosy samosprávy z kapit.transf. od ost.subj.mimo	132	0,00	0,00	0,00	0,00
699	Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov	133	0,00	0,00	0,00	0,00
	Kontrolné číslo súčet (r.65 až r. 138)	995	13 979 797,36	0,00	13 979 797,36	11 392 814,73

Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01

Číslo účtu alebo skupiny	Výnosy, daň z príjmov a výsledok hospodárenia	Číslo riadku	2020			2019
			Hlavná činnosť	Podnikateľská činn.	Spolu	
a	b		1	2	3	4
	Účt.tr.6 celkom	134	4 627 177,74	0,00	4 627 177,74	3 773 962,11
	Výsledok hospodárenia pred zdan. (r.134-064)(+/-)	135	- 49 132,07	0,00	- 49 132,07	- 35 464,20
591	Splatná daň z príjmov	136	0,00	0,00	0,00	0,00
595	Dodatočne platená daň z príjmov	137	0,00	0,00	0,00	0,00
	Výsledok hosp. po zdanení r. 135 - (r.136,137)(+/-)	138	- 49 132,07	0,00	- 49 132,07	- 35 464,20
	Kontrolné číslo súčet (r.65 až r. 138)	995	13 979 797,36	0,00	13 979 797,36	11 392 814,73

V. PERSONÁLNE OTÁZKY

V rámci našej organizačnej štruktúry existujú 4 nosné oddelenia – terén, metodika, vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov a ekonomické oddelenie. Najviac zastúpené je terénne oddelenie s viac ako 300 zamestnancami (asistenti podpory zdravia a koordinátori). Uvádzame personálne obsadenie počas roka a stav k 31.12.2020.

Zamestnanci ústredia

Riaditeľka a hlavná expertka aktivity Mgr. Tatiana Hrustič

Expertka pre finančné riadenie a zastupujúca štatutárna zástupkyňa Ing. Alena Koperová

Expert pre terén Mgr. et. Mgr. Richard Koky, MHA

Expert metodik Mgr. Michal Kubo

Odborná asistentka pre metodiku Bc. Michaela Bednárová

Projektoví manažéri Ing. Vladimír Pasiar, Ing. Jozef Waschina, Ing. Marek Koreň

Odborný asistent pre projektové oddelenie Mgr. Tomáš Dobiaš

Manažérka pre monitorovanie Mgr. Mária Fumačová

Analytička - Mgr. Táňa Grauzelová, PhD.

Expert/ka pre vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov Mgr. Michal Sýkora do 30.11.2020, Mgr. Monika Grochová od 10.11.2020

Manažér pre verejné obstarávanie JUDr. Michal Urban

Odborný asistent manažéra pre verejné obstarávanie JUDr. Rastislav Urda

Manažér rozvoja podmienok pre zdravie Mgr. Andrej Belák, PhD.

Manažér implementácie APZ v prostredí nemocníc Ing. Lujza Čížiková

Hlavná manažérka pre komunikáciu Mgr. Viktória Brezanská (od júla 2020)

Mzdová účtovníčka Mgr. Soňa Halušková

Personalistka Mgr. Lenka Tóthová

Účtovníčka Zuzana Srnčíková

Odborné asistentky pre ekonomické oddelenie Darina Hammelová, Ing. Jana Macáková, Ing. Júlia Barátová,

Odborné asistentky experta pre vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov Mgr. Mária Habrmanová, Mgr. Anna Čonková

Odborný asistent experta pre terén Mgr. Peter Kašperek

Odborný asistent riaditeľky a hlavnej expertky Bc. Jonathán Pavelka (do 31.08.2020)

Národný projekt Zdravé komunity 2B - Koordinátori a koordinátorky oblastných skupín

(za menom nasleduje spádová oblasť v abecednom poradí)

Mgr. Albín Cina (Bardejov), Alžbeta Illešová (Fiľakovo), Mgr. Peter Molek (Gelnica), Mgr. Stanislava Guzi (Humenné), Ondrej Pompa (Kežmarok), Bc. Rudolf Rusňák (Košice – okolie), Bc. František Turták (Košice), , Milan Adam (Michalovce), Mgr. Danica Bieliková (Nitra), Bc. Šimon Pokoš (Poprad), Mgr. Mária Nazarejová (Prešov), Bc. Monika Tolnaiová (Revúca), PhDr. Peter Hronec (Rimavská Sobota), Bc. Jana Tolnaiová (Rožňava), Mgr. Bc. Lenka Nazarejová (Sabinov), Mgr. Lenka Bužová (Snina), Sidónia Pištová (Spišská Nová Ves), Mgr. Anna Dunková (Stará Ľubovňa), Mgr. Tomáš Sivák (Svidník), Eugen Miľo (Trebišov), Zoltán Batka (Veľké Kapušany), Mgr. Monika Burišová (Veľký Krtíš), , Mgr. Mariana Holubová (Vranov nad Topľou), Ing. Mgr. Jozef Pišta (Zvolen).

Asistentky a asistenti podpory zdravia

(za menom nasleduje spádová oblasť v abecednom poradí)

Pulková Alexandra (Bačkov), Heráková Helena (Bánovce nad Bebravou), Mgr. Berkyová Drahotína (Banská Bystrica), Šmatárová Daša (Banské), Miháliková Otilia (Bardejov), Pačajová Kristína (Batizovce), Danyiová Valéria (Beliná), Adamová Iveta (Bidovce), Škopová Ivana (Bijacovce), Danyi Peter (Biskupice), Sliško Jozef (Blatné Remety), Maťok Stanislav (Boliarov), Taragošová Lenka (Bôrka), Čopáková- Demeterová Katarína (Brekov), Fízerová Jana (Brezno), Oláh Igor (Brezno), Ferková Erika (Brzotín), Kónyová Kristína (Brzotín), Kroščenová Helena (Bystrany), Pavelicová Anna (Bystré), Greško Marcel (Bzovík), Kováčová Lenka (Cerovo), Siváková Jana (Cigel'ka), Karalová

Lucia Čabalovce), Lázárová Katarína (Čakanovce), Ovšáková Adriana (Čaklov), Lončáková Drahomíra (Čaňa), Husárová Tatiana (Červenica), Mačová Zuzana (Čičava), Horváth Jozef (Čierna nad Tisou), Bartošová Miroslava (Čierny Balog), Oláhová Jana (Detva), Havrlová Božena (Divín/Ružiná), Dudiová Emília (Dlhé nad Cirochou/Snina), Červenáková Monika (Dobšiná), Gunárová Ružena (Dobšiná), Krajinská Viera (Drieňov), Klempárová Silvia (Drienovec), Daňková Nikola (Družstevná pri Hornáde), Maláková Andrea (Filákovce), Oláh Július (Filákovce), Čechová Nina (Frička), Bendiková Oľga (Fričovce), Girgová Eva (Gelnica), Polyaková Terézia Gemerská Poloma), Tamašová Katarína, Bc. (Gemerská Ves/Kameňany), Kurečajová Dana (Giraltovce), Kiňová Mária (Hanusovce nad Topľou), Kotlárová Mária (Hencovce), Baníková Monika (Hlinné), Ondrušová Anna (Hlohovec), Štefková Gabriela (Hlohovec), Hangurbadžová Zuzana (Hniezdne), Szendrei František (Hnúšťa), Oláhová Anna (Hodejov), Oláh Jozef (Holiša/Filákovské Kováče), Gáborová Anna (Holumnica/Toporec), Ščuková Monika (Hrabušice), Šarišská Marcela (Hranovnica), Tokárová Jana (Humenné - Podskalka), Polhošová Lenka (Huncovce), Husárová Iveta (Chmeľov/Šarišská Trstená), Horvát Dávid (Chminianske Jakubovany), Horvátová Blanka (Chminianske Jakubovany), Jaslová Silvia (Chminianske Jakubovany), Pačajová Anna (Ihľany), Kalaiová Petra (Iňačovce), Oračko Miroslav (Jakubany), Oračková Simona (Jakubany), Paločayová Renáta (Jánovce), Giňová Jana Jarovnice), Popušová Mária (Jarovnice), Popušová Marta (Jarovnice), Dzurik Roman (Jasov), Gábor Vladimír (Jelšava), Kováčová Veronika (Jelšovec), Horváthová Jana (Jurské), Holubová Marianna (Kamenica nad Cirochou), Gaďová Marcela (Kamenná Poruba), Lakatošová Mária (Kapušianske Kľačany), Goroľová Mária (Karná), Pecha Marián (Kecеровce), Sameľ Ondrej (Kecеровce), Horváthová Dáša (Kežmarok), Deme Milan (Klenovec), Sendreiová Janka (Kokava nad Rimavicou), Mirgová Mária (Kolačkov), Kováčová Ildikó (Komárno), Kováčová Klára Kosihovce), Balog Vladimír (Košice - Luník IX), Balogová Ingrida (Košice - Luník IX), Kremnická Jarmila (Košické Oľšany), Matyasová Sára (Krajná Bystrá), Horváthová Zuzana (Kráľovce), Balogová Priška (Kráľovský Chlmec), Mihalíková Katarína (Kráľovský Chlmec), Horváthová Erika (Krásnohorské Podhradie), Horáková Helena (Krišovská Liesková/Velké Kapušany), Gažíková Mária (Križová Ves), Gažíková Radomíra (Križová Ves), Pollák Milan (Krompachy), Oláhová Daša (Krupina), Grundzová Lenka (Kružlová), Šiváková Lucia (Kurov), Džurbanová Ingrida (Ladomiřová), Horváth Karol (Lastovce), Horvátová Jana (Laškovce), Koltoová Renáta (Leles), Bilá Simona Lenartov), Kroščenová Valéria (Letanovce, časť Strelníky), Gažiová Erika (Levice), Kočková Eva (Levoča), Pechová Barbora Levoča), Rakašová Anna (Lipany), Pačajová Andrea (Liptovská Teplica), Kováčová Marika (Litava), Kroščenová Marcela (Lomnička), Mišalková Mária (Lomnička), Šarišská Nikola (Lubica), Oláhová Magdaléna (Lučenec - Rapovská križovatka), Tóthová Beata (Lučenec/Rúbanisko), Čechová Viera (Lukov), Pršebicová Mariana (Magnetizovce), Bartková Božena (Malá Domaša/Žalobín), Bilá Renáta (Malcov), Makulová Tatiana (Malčice), Pomповá Helena (Malý Slavkov), Ferková Slávka (Malý Slivník), Tomková Helena (Markušovce), Bajúsová Soňa (Medzev), Grundzová Andrea (Medzilaborce), Varechová Mária (Medzilaborce), Ferková Kamila (Michalovce), Balogová Darina (Mirkovce), Šariška Marián (Mníšek nad Hnilcom), Tóthová Žaneta (Modrý Kameň), Hudák Milan (Moldava nad Bodvou), Šarköziová Simona (Muľa), Mušuka Viliam (Muráň), Gunár Jaroslav Muránska (Dlhá Lúka), Mazár Ladislav, Ing. (Nacina Ves/Lesnė), Horváth Radovan (Nálepkovo), Lakatoš Ivan (Nitra), Lakatoš Jozef (Nitra), Stojka Jaroslav (Nitra), Chromá Kvetoslava Nižný Hrabovec/Kučín), Čechová Agáta (Nižný Tvarožec/Sveržov), Dandášová Františka (Nižný Žipov), Rusnáková Monika (Ochtiná/Slavošovce), Ferencová Adriana (Ondavské Matiašovce), Duždová Terézia (Ostrovany), Tarbajová Emília (Ostrovany), Ing. Račok Drahomír (Parchovany), Violová Beáta (Pašková), Joni Jozef (Pavlovce nad Uhom), Popíková Jarmila Pavlovce nad Uhom), Patkaňová Dorota Petrová), Demeterová Eva (Petrovce nad Laborcom), Tomiová Mária (Plešivec), Bušová Renáta (Podhorany), Mirgová Veronika (Podhorany), Čonková (Lubica Pohorelá), Harvan Stanislav (Polomka/ Závadka nad Hronom), Gáborová Žaneta (Poprad), Macušková Yveta, Mgr. (Poša), Daňová Katarína (Prešov), Petíková Mária (Prešov), Berkyová Marieta (Radzovce), Mirga Maroš (Rakúsy), Mirgová Dana (Rakúsy), Mirgová Zdenka (Rakúsy), Galdúnová Ivana (Rankovce), Žoltaková Renáta (Raslavice), Suchá Zuzana (Rejdová), Brindzákova Ingrid (Revúca), Pokuta Martin (Richnava), Ráczová Katarína (Rimavská Seč), Danyi Tomáš (Rimavská Sobota), Horváthová Monika (Rimavské Janovce/Rimavská Sobota), Ferenc František (Roškovce), Tolnaiová Viera (Roštár), Makula Dušan (Rožkovany), Krištofová Diana (Rožňava), Milková Erika (Rožňava), Berkyová Kvetoslava (Rudňany), Horváthová Barbora (Rudňany), Pokutová Zdenka (Rudňany), Dudová Magdaléna (Sabinov), Dudová Vlasta (Sabinov), Tokárová Anna (Sačurov), Demeterová Lenka (Sečovce), Kudráčová

Angelika (Sečovce), Balogová Jolana (Slavkovce), Tomiová Ružena (Slavošovce), Dudiová Darina (Slovenská Volová), Bc. Koky Peter (Smižany), Teličková Libuša (Smižany), Grondzárová Renáta (Snina), Maľárová Helena (Snina), Beňo Ján (Sobrance), Gaži Ján (Sobrance), Faková Renáta (Sokolany), Šestáková Anna (Sol'), Škop Viliam (Spišská Nová Ves), Škopová Agnesa (Spišská Nová Ves), Mižigárová Alžbeta (Spišské Vlachy), Lacková Iveta (Spišský Štiavnik), Olachová Slávka (Stakčín), Porčogošová Katarína (Stará Lubovňa), Bačová Barbora (Stráne pod Tatrami), Budi Peter, Dis.art. (Strážske), Gorolová Iveta (Stropkov), Siváková Gréta (Svidník), Červenáková Stanislava (Svinia), Giňová Valéria (Svinia), Koky Július (Svit), Kančiová Adriana (Šamudovce), Kaňuchová Zuzana (Šarišská Poruba), Gyetvaiová Silvia (Šávoľ), Illešová Veronika (Šíd), Balogová Iveta (Širkovce/Jesenské), Pokoš Štefan (Šumiac), Harvanová Erika (Telgárt), Ikri Štefan (Tornaľa), Pusztaiová Silvia (Tornaľa), Badžo Jozef (Trebišov), Balog Kevin (Trebišov), Demeterová Ivana (Trebišov), Tancošová Anna (Trebišov), Zajac Ján (Trebišov), Zajac Vladimír (Trebišov), Berkyová Natália (Trenč), Bogárová Erika (Trhovište), Rybárová Denisa (Turňa nad Bodvou), Mitrová Monika (Ubl'a), Bilý Tibor (Úbrež), Pokošová Milada (Valkovňa), Mačová Janette (Varhaňovce), Ferencová Ivana (Vehec), Mócová Agáta (Veľká Ida), Gáborová Gizela (Veľká Lomnica), Polhoš Milan (Veľká Lomnica), Berkiová Ludmila (Veľká nad Ipľom), Kollerová Vilma (Veľké Blahovo), Balogová Ingrida (Veľké Dravce/Husiná), Batková Daniela (Veľké Kapušany), Kováčová Petra (Veľký Krtíš), Pačajová Eva (Vikartovce), Čonka Vojtech (Vítkovce/ Chrasť nad Hornádom), Ferencová Jana (Vranov nad Topľou), Roháčová Viera (Vranov nad Topľou), Kaliašová Amália (Vranov nad Topľou- Čemerné), Kešeľ Milan (Vrbnica), Peštová Mária (Vrbov), Gora Bartolomej (Vtáčkovce), Dunková Oľga (Výborná), Mirgová Viera (Výborná/Slovenská Ves), Kroščen Marián (Vydrič), Ferencová Erika (Zámutov), Karalová Anna (Zborov), Badová Jarmila (Zemplínska Teplica), Horváth Vojtech (Zemplínske Kopčany), Bandová Mária (Zlaté Moravce), Belaiová Ľubica (Zvolen), Gašparová Petra (Zvolenská Slatina), Šarközyová Marcela (Žarnovica), Balogová Nikola (Žbince), Mačová Viera (Žehňa), Horváthová Lucia (Žehra), Vlačuhová Lucia (Žiar nad Hronom).

Asistentky podpory zdravia v nemocniciach (APZN)

(za menom nasleduje nemocnica)

Bambuchová Henrieta (Nemocnica Svet zdravia a.s. Trebišov), Beláková Magdaléna (Nemocnica Svet zdravia s poliklinikou Štefana Kukuru Michalovce, a.s.), Egedová Soňa (Detská fakultná nemocnica Košice), Karlíková Monika (Všeobecná nemocnica s poliklinikou v Lučenci), Kryštofová Agnesa (Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie, Vyšné Hágy), Mezeiová Emília (Nemocnica s poliklinikou sv. Jakuba, n.o., Bardejov), Miľová Bianka (Nemocnica Svet zdravia a.s. Trebišov), Pužová Anna (Nemocnica s poliklinikou Štefana Kukuru Michalovce, a.s.), Vargová Lucia (Nemocnica s poliklinikou n. o. Kráľovský Chlmec), Žigová Darina (Univerzitná nemocnica L. Pasteura v Košiciach).

Národný projekt Zdravé komunity 3A/3B

(za menom nasleduje spádová oblasť v abecednom poradí)

Manažér hlavnej aktivity- Od 1.7.2020 bez manažéra hlavnej aktivity.

Koordinátor podpory zdravia- Daniel Ján (BSK).

Asistentky a asistenti podpory zdravia- Danihelová Gabriela (Malacky), Suchánková Iveta (Malé Leváre), Oláh František (Pezinok), Polakovičová Gabriela (Plavecký Štvrtok), Daniel Milan (Rohožník), Salajová Mária (Vysoká pri Morave), Balážová Lenka (Záhorská Ves).

Národný projekt Korona te merel

(za menom nasleduje spádová oblasť, v abecednom poradí)

Koordinátori asistentov podpory zdravia Korona te merel- Mgr. Klaudia Hossová (do 31.10.2020 Zlaté Moravce, od 01.11.2020 Poprad a okolie), Ing. Ján Holodňák (Veľký Šariš)

Asistent podpory zdravia Korona te merel

Mirgová Lenka (Arnutovce), Miháliková Lucia (Bardejov), Žiga Milan (Bystrany), Tolaciová Zuzana (Hrčel), Kokyová Monika (Lučivná), Miko Dominik (Malcov), Horváthová Jana (Markušovce), Šarišský Marek (Nálepkovo), Duždová Jitka (Ostrovany), Tancošová Salome (Rankovce), Gabčová

Magdaléna (Richnava), Holubová Júlia (Spišské Podhradie), Pačanová Monika (Spišský Štiavnik), Pohlodko Dušan (Večec), Billá Eva (Veľký Šariš), Gorolová Silvia (Vranov nad Topľou), Horváthová Eva (Žehra).

Zamestnanci na dohodu o vykonaní práce

Lektori vzdelávania, Experti – príprava metodických materiálov a manuálov a ostatní za obdobie od 01.01.2020 do 31.12.2020

PaedDr. Mgr., Ivan Baláži MBA, DBA, doc. PaedDr. Lenka Rovňanová, Mgr. Martin Daňko, MUDr. Juraj Tomášik, Mgr. Ester Kövérová, PhD., MUDr. Peter Marko, MPA, Mgr. Andrea Poloková, Mgr. Alica Záhorská, Mgr. Martin Valentíny PhD., PaedDr. Michal Smetanka, Marián Cehelník, Mgr. Michal Lašo, František Lipták.

Počet zamestnancov k 01.01.2020

Počet zamestnancov v ústredí – 23

Počet koordinátorov – 24

Počet asistentov podpory zdravia (APZ) – 264

Asistent osvedy zdravia nemocnice (APZN) - 8

ZK 3A -11

Počet zamestnancov k 31.12.2020

Počet zamestnancov v ústredí – 26

Počet koordinátorov – 24

Počet asistentov podpory zdravia (APZ) – 271

ZK 3A/ ZK 3B - 8

Asistent podpory zdravia nemocnice (APZN)- 10

KTM KAPZ - 2

KTM APZ - 17

VI. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA

Vyhodnotenie intervencií

V časti „Realizované aktivity (výber)“ sme uviedli, že všetky naše činnosti zameriavame na zlepšovanie zdravotnej situácie marginalizovaných komún a zlepšovaniu podmienok pre zdravie. V tejto súvislosti sú aj naše výsledky rozdelené do niekoľkých oblastí, ktoré na seba nadväzujú.

Výsledky sme rozdelili do štyroch hlavných kategórií:

- 1) Výsledky práce v teréne
- 2) Aktivity pre podporu preventívnych opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19
- 3) Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov
- 4) Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti

Všetky ďalej uvádzané údaje predstavujú obdobie od 01.01.2020 do 31.12.2020. V tomto období sme pracovali v celkom 271 lokalitách a 8 nemocniciach.

1) Výsledky práce v teréne

Táto kategória výsledkov predstavuje najvýznamnejšiu časť z hľadiska objemu a číselného vyjadrenia. Jedná sa o každodennú činnosť, ktorú vykonávame systematicky a adresne v prospech cieľovej skupiny.

Na úvod tejto časti uvádzame sumár za všetky komunity spolu, následne za každú skupinu zvlášť. Pre lepšiu predstavu reálnej skutočnosti uvádzame vždy jeden príklad dobrej praxe (mená sú anonymizované). Na záver uvádzame zhodnotenie koordinátora/ky k jednej skupine intervencií za rok 2020.

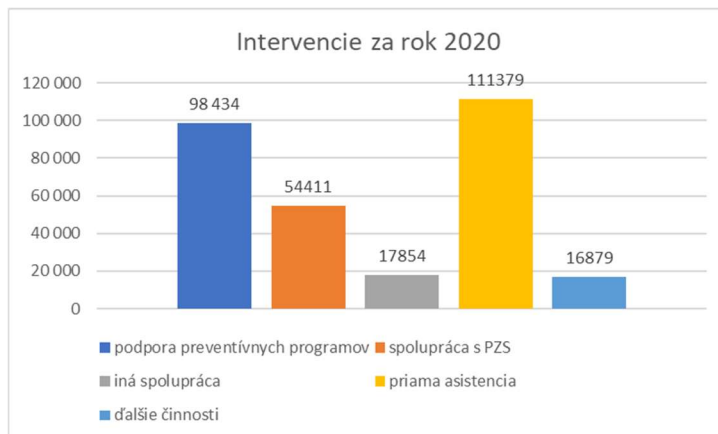
Intervencie realizované v prospech cieľovej skupiny sledujeme v piatich základných skupinách (tabuľka pod):

	ZÁKLADNÉ SKUPINY:	SLEDOVANÉ INTERVENČIE
A.	PODPORA PREVENTÍVNYCH ZDRAVOTNÝCH PROGRAMOV	A1. Preventívna prehliadka, A2. Očkovanie, A3. Materská poradňa
B.	SPOLUPRÁCA S PZS	B1. Všeobecný lekár, B2. Pediater, B3. Nemocnica, B4. Odborný lekár – špecialista
C.	SPOLUPRÁCA	C1. RUVZ, C2. TSP, C3. KC, C4. Obecný/Mestský úrad, C5. RZP, OSZZS.
D.	PRIAMA ASISTENCIA KLIETOMI	D1. Meranie krvného tlaku, D2. Prvá pomoc, ošetrovanie drobných poranení, D3. Sprevádzanie na vyšetrenie, D4. Zdravotné poistenie, D5. Kompenzačné pomôcky a ZŤP, D6. Lieky, D7. Činnosti realizované v spolupráci RUVZ
E.	ĎALŠIE AKTIVITY	E. Charitatívne činnosti, brigády, zbierky, a ďalšie činnosti

Realizácia zdravotnej mediácie na komunitnej úrovni v základných sledovaných skupinách intervencií za rok 2020.

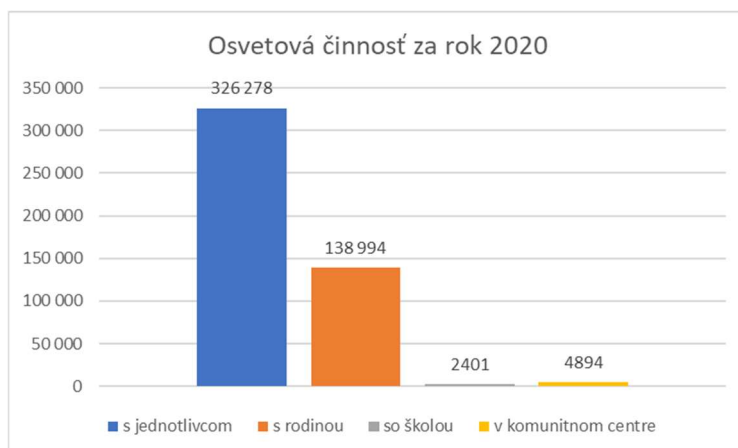
Aj napriek obmedzeniam v rámci pandémie ochorenia COVID-19 sa podarilo zabezpečiť očkovanie detí vo všetkých lokalitách hlavne v období uvoľnenia opatrení počas letných mesiacov. Najviac intervencie sa uskutočnilo v kategórii *Priama asistencia*, kde APZ pomáhali priamo klientom pri orientovaní sa v zdravotnom systéme.

Graf č. 1 - *Intervencie za rok 2020 uskutočnené v 5 základných skupinách*

V rámci osvetovej činnosti sa APZ zameriavali hlavne na osvetu s jednotlivcami z dôvodu pandemickej situácie v lokalitách. Osvetová činnosť na školách prebiehala hlavne na začiatku roka a v období uvoľnenia epidemiologických opatrení. V priebehu 1. a 2. vlny pandémie ochorenia COVID-19 sa osvetové aktivity na školách nerealizovali. V komunitných centrách prebiehali osvetové aktivity v obmedzenom počte a za dodržiavania prísnych epidemiologických opatrení hlavne v letných mesiacoch.

Graf č. 2 – *Počet osvetových aktivít za rok 2020*

Zdravotná mediácia v roku 2020 v jednotlivých oblastných skupinách

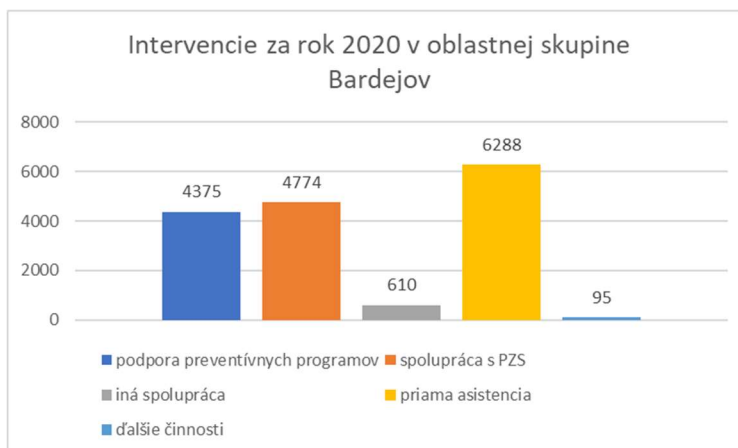
V tejto časti sa zameriavame na výsledky sledovaných intervencií v jednotlivých oblastných skupinách. Každá z oblastných skupín má iné podmienky, potreby, veľkosť, početnosť klientov a ďalšie špecifiká, ktoré je nutné pri plánovaní činností zohľadňovať. Aj z tohto dôvodu sú číselné vyjadrenia sledovaných intervencií rozdielne a je potrebné ich interpretovať v regionálnom a socioekonomickom kontexte.

Oblasťná skupina Bardejov

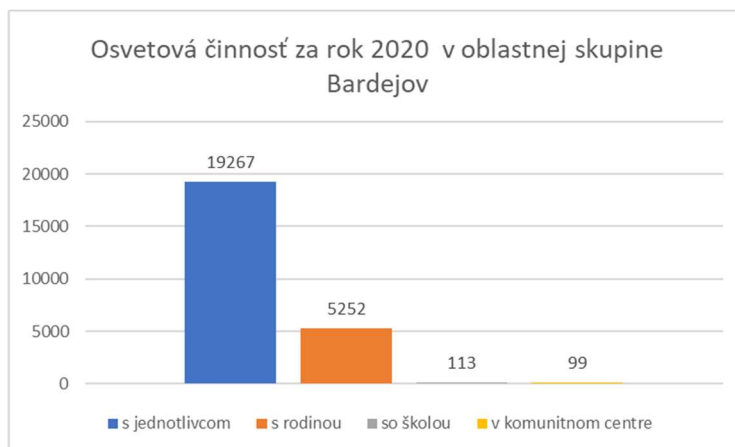
Koordinátor: Mgr. Albín Cina

Lokality: Malcov, Lenartov, Nižný Tvarožec/Sveržov, Frička, Lukov, Bardejov, Petrová, Cigeľka, Kurov, Zborov

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblasťnej skupine Bardejov

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblasťnej skupine Bardejov

Priklad dobrej praxe

V lokalite v mesiaci jún APZ pri bežnej návšteve klienta v jednej rodine riešila 29-ročného muža, ktorý si kvôli rodinným problémom veľmi škaredo porezal dľaň a palec na ľavej ruke. Hoci sa ho rodine podarilo presvedčiť, aby šiel na pohotovosť, kde mu bola poskytnutá prvá pomoc vo forme ošetrenia, hospitalizáciu a následnú operáciu však odmietol. Rodina si APZ zavolať so žiadosťou o pomoc, aby ho presvedčila o nutnosti hospitalizácie a potrebe operačného zákroku.. Klientov stav bol vážny, celá ruka až k lakt'u bola opuchnutá, zapálená a rana už hnisala. Klient však zaujal odmietavé stanovisko, nakoľko sa bál lekárov. Stanovisko lekárov však bolo jednoznačné, ak klient nepôjde na operáciu, hrozí mu amputácia celej ruky. APZ niekoľkokrát opätovne klienta navštevovala a vysvetľovala mu dôležitosť liečby, no viackrát ju odmietol. Po dvoch dňoch klient v sprievode svojho otca navštívil nemocnicu, kde bol následne hospitalizovaný a operovaný. Po príchode z nemocnice sa jeho zdravotný stav zlepšil, bolesti ustúpili a klient zistil, že môže bojovať so svojim strachom z lekárov. APZ klienta priebežne navštevovala a kontrolovala dodržiavanie nastaveného liečebného režimu.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

V lokalitách oblastnej skupiny je veľmi dobrá spolupráca s lekármi prvého kontaktu najmä pediatrov, APZ spolupracujú pri očkovaní detí, pozývajú na preventívne prehliadky. Podľa grafu sa vykonalo najviac intervencií v kategórii *Priama asistencia klientom*, kde sa APZ v priebehu roka 2020 vo svojich lokalitách často venovali klientom v seniorskom veku, ktorí potrebovali pravidelné meranie krvného tlaku, sprevádzali ich na rôzne odborné vyšetrenia a tiež im dávali predpisovať lieky, ktoré následne vyzdvihli z lekárne. Niektorým klientom vybavovali potrebné kompenzačné pomôcky, ktoré im pomáhajú efektívnejšie fungovať a zlepšujú ich kvalitu života. V teréne klientom pri drobných poraneniach vykonávali potrebné ošetrenia a tiež poskytovali aj aktívnu pomoc a podporu klienta, v rámci potreby vybavili aj zdravotné preukazy. Na začiatku roka sa v rámci Slovenska začala šíriť pandémia ochorenia COVID-19, ochorenie je stále aktívne, čo znamená, že APZ v teréne obmedzilo prácu s klientmi a s pomáhajúcimi profesiami. Aj napriek sťaženej situácii APZ svojou prácou a odhodlaním dokázali, že sú v teréne potrebné, svoju prácu ovládajú a vykonávajú zodpovedne. APZ sa podieľali na dvoch pilotných a aj na niekoľkých celoplošných testovaniach, ktoré zvládli a boli veľmi prospešné zdravotníkom, pracujúcim v prvej línii.

V oblastnej skupine Bardejov sa v priebehu roka 2020 vykonalo päť testovaní a z toho boli dve pilotné a tri celoplošné testovania. Prvé pilotné testovanie prebehlo v deviatich z desiatich lokalít v mesiacoch marec a apríl. APZ boli priamo zapojené do procesu a vojenským tímom boli veľmi nápomocné. Vďaka tomu, že tam boli, klienti mali voči samotnému testovaniu väčšiu dôveru a istotu, že to zvládnu. Všetci klienti, ktorí sa zúčastnili pilotného testovania, mali negatívne testy. Môžeme konštatovať, že prvé pilotné testovanie bolo úspešné. Celoplošné testovanie prebehlo v mesiaci september a október a APZ sa opätovne aktívne zapojili do testovania. Ich úlohou bolo informovať klientov o plánovanom testovaní, o jeho dôležitosti, monitorovali a usmerňovali klientov pred a počas testovania, na požiadanie vysvetľovali preklad výsledkov testovania. V rámci oblastnej skupiny Bardejov všetci klienti, ktorí mali pozitívny výsledok testovania, išli do domácej karantény.

APZ motivovali klientov k dodržiavaniu domácej karantény, zabezpečovali im lieky, potraviny, komunikovali s lekármi o zdravotnej situácii klientov a snažili sa byť pre nich podporou. Druhé pilotné testovanie prebehlo už iba v lokalite Malcov, kde sa odskúšala nová metóda testovania a to vzorkou krvi, vďaka ktorej sa zisťovalo, či klienti majú protilátky a či prekonali ochorenie COVID-19. Realizovalo sa to v tesnej blízkosti komunity, v priestoroch požiarnej zbrojnice. Testovania sa zúčastnilo približne 210 klientov a nikto z nich nemal pozitívny výsledok testu. Viacero klientov dostalo certifikát o tom, že prekonali ochorenie COVID-19, majú protilátky a nemusia sa po dobu troch mesiacov zúčastniť ďalšieho testovania. Celá akcia prebiehala prebiehal bez problémov a klienti pozitívne hodnotili tento spôsob testovania oproti výterom z nosa.

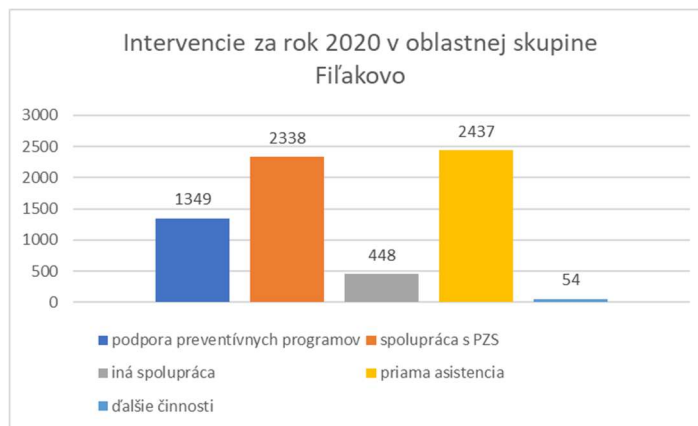

Oblasťná skupina Fiľakovo

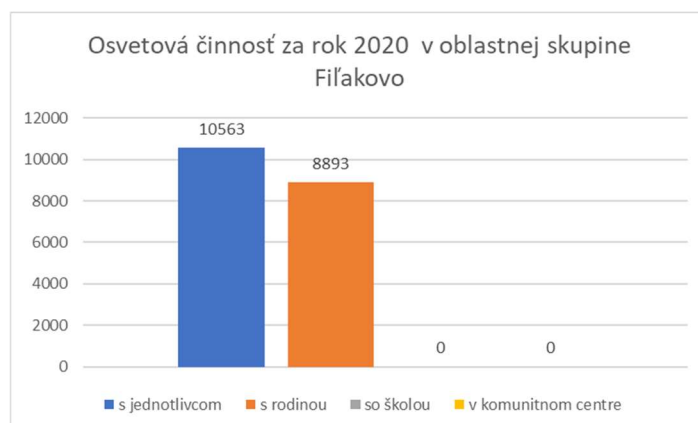
Koordinátorka: Alžbeta Illéšová

Lokality: Veľké Dravce, Radzovce, Biskupice, Beliná, Šávoľ, Divín/Ružiná, Šíd, Čakanovce, Holiša/Fiľakovské Kováče, Fiľakovo

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblasťnej skupine Fiľakovo

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblasťnej skupine Fiľakovo

Priklad dobrej praxe

APZ si všimol v lokalite v parku bez domova. Okrem poskytnutia teplého jedla a oblečenia mu chcel aj nastálo pomôcť. Začal s ním komunikovať a postupne získal informácie o klientovi. Klienta ako 16-ročného matka vyhodila z domu aj s jeho súrodencami a odišla do Nemecka. Deti sa dostali do detských domovov. Po dovŕšení 18-tich rokov musel opustiť detský domov. Nemal kam ísť, tak sa dostal na ulicu. Prvým krokom APZ bolo vyhľadanie rodiny. Podarilo sa mu nájsť klientovho brata. APZ zistil, že klient nemá OP a ani kartičku poistenca, tiež nenavštevuje žiadneho lekára napriek tomu, že mal zdravotné problémy. APZ presvedčil brata, aby mu poskytol ubytovanie. Začalo sa vybavovanie lekára, zdravotného poistenia aj OP. Do februára mal po 10-tich rokoch vybaveného obvodného lekára. V marci získal zdravotný preukaz a tiež aj občiansky preukaz. Po lekárskejších vyšetreniach mu zistili, že má psychické problémy. APZ pomohol pri vybavení invalidného dôchodku a opatrovateľského príspevku, ktoré boli klientovi priznané. Klient má konečne domov a je o neho postarané. Vďaka všímavosti a ľudskosti APZ bol zachránený jeden ľudský život.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblasťnej skupiny za rok 2020

V lokalitách oblasťnej skupiny je veľmi dobrá spolupráca s lekármi prvého kontaktu najmä pediatrov. Podľa grafu sa vykonalo najviac intervencií v kategórii *Priama asistencia klientom*, kde sa APZ

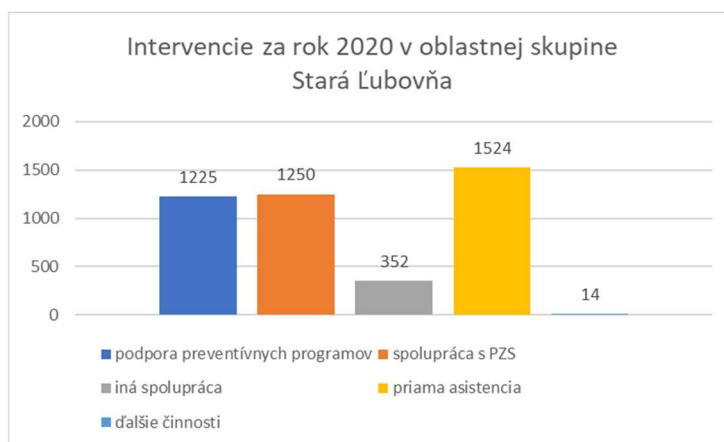
v priebehu roka 2020 vo svojich lokalitách často venovali klientom v seniorskom veku a mladým mamičkám. Zaznamenali sme pokles účasti APZ pri preventívnych prehliadkach a povinnom očkovaní, nakoľko už vo väčšine prípadov klienti uvedené úkony riešia priamo s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. *Spolupráca s PZS* sa zvýšila a je na veľmi dobrej úrovni. Lekári vnímajú APZ veľmi pozitívne. Sú prípady, kde výlučne komunikujú iba s APZ, ktorí im intenzívne pomáhajú hlavne v komunikácii s klientami.

Oblasťná skupina Stará Ľubovňa

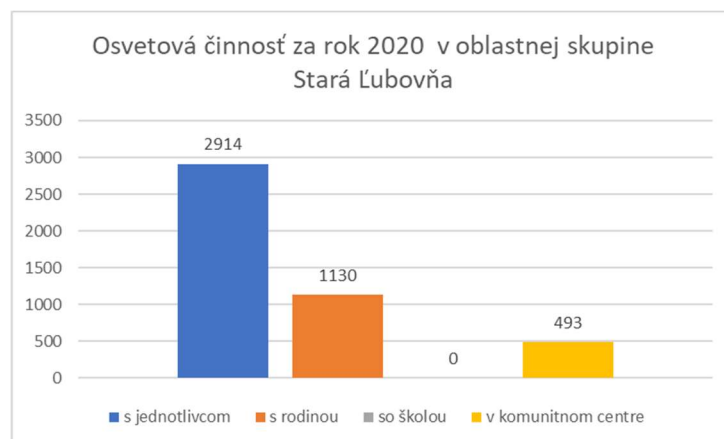
Koordinátorka: Mgr. Anna Dunková

Lokality: Podhorany, Holumnica/Toporec, Hniezdne, Jurské, Lomnička, Kolačkov, Výborná/Slovenská Ves, Jakubany, Ihľany, Stará Ľubovňa

Graf - Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Stará Ľubovňa

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Stará Ľubovňa

Príklad dobrej praxe

V jednej z lokalít v marci 2020 APZ riešila matku troch detí, manžel bol vo výkone trestu a v rodine išlo o zanedbanie detí. APZ sa pokúsila rodine pomôcť a hlavne chcela, aby deti zostali s matkou. Matka mala zdravotné problémy, často sa sťažovala na bolesti hlavy a chrbtice. Jej školopovinné deti často zanedbávali školskú dochádzku, boli často choré a matka nemala dostatok peňazí, aby mohla s nimi navštíviť lekára. APZ bola na záškoláctvo upozornená vedením základnej školy. Matka v tom nevidela problém v záškoláctve, skôr vo financiách. Keďže uvedená domácnosť nemala funkčný zdroj pitnej vody, matka zanedbávala aj hygienické návyky detí. Sociálno-právna ochrana detí chcela matke deti

odobrať. APZ navštívila rodinu a matke oznámila, že deti môžu byť odobraté do detského domova. Spoločne sa dohodli, že skúsia popracovať na zlepšení situácie. Dohodli sa, že zlepšia hygienické návyky u detí a zabezpečia návštevu u detskej lekárky. S APZ chodila na návštevu rodiny aj sociálna pracovníčka, ktorá spolupracovala so školou, triednou učiteľkou detí a s obecným úradom, kde riešili finančné prostriedky a zavedenie pitnej vody. APZ rodinu monitorovala približne 1 mesiac. Rodinu navštevovali TSP pracovníci a pracovníci sociálnej kurately. Výsledkom práce APZ bolo, že sa podarilo deti udržať v rodine. APZ je s rodinou naďalej v kontakte.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

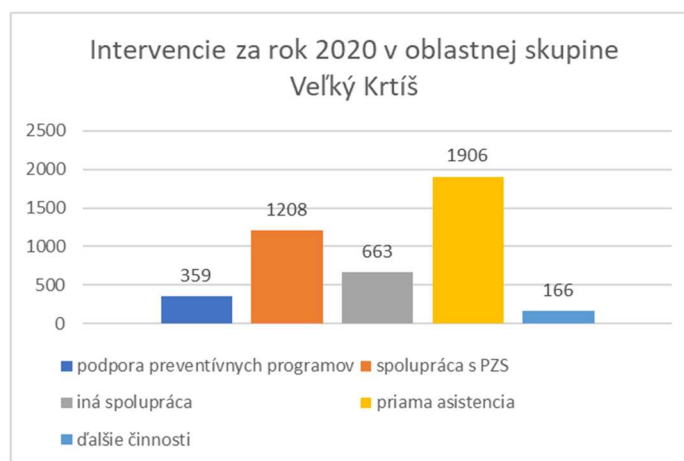
V lokalitách oblastnej skupiny je veľmi dobrá spolupráca s lekármi prvého kontaktu, najmä pediatrov. Podľa grafu prebehlo najviac intervencií v kategórii *Priama asistencia klientom*, kde sa APZ v priebehu roka 2020 vo svojich lokalitách často venovali klientom v seniorskom veku a mladým mamičkám. Osvetové aktivity v oblastnej skupine sa zameriavali na jednotlivcov a rodiny. V školách a komunitných centrách sa neorganizovali vzhľadom na epidemiologickú situáciu.

Oblastná skupina Veľký Krtíš

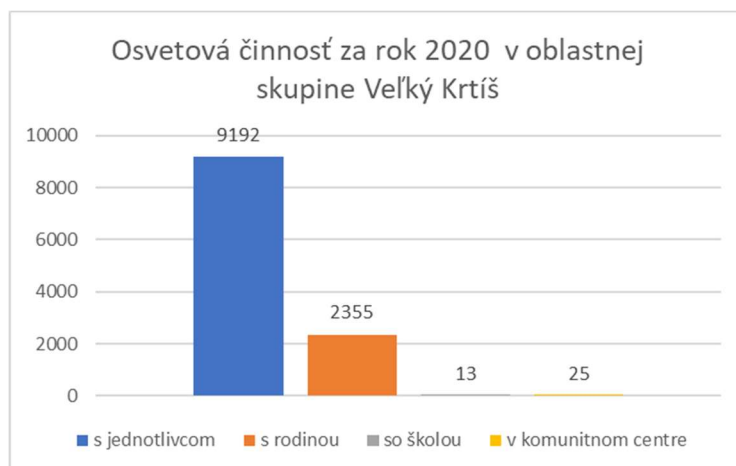
Koordinátorka: Mgr. Monika Burisová

Lokality: Veľká nad Ipľom, Trenč, Lučenec - Rapovská Križovatka, Veľký Krtíš, Kosihovce, Cerovo, Modrý Kameň, Čelovce, Muľa, Jelšovec, Lučenec - Opatová

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Veľký Krtíš

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Veľký Krtíš

Priklad dobrej praxe

Od príbuznej klientky sa APZ dozvedela o jej návrate zo zahraničia a o zdravotných problémoch, ktorými trpí. APZ po osobnom rozhovore s klientkou zistovala jej situáciu a ponúkla jej pomoc. Prvým krokom bolo zistenie, či klientka má zdravotné poistenie v zahraničí alebo na SR. APZ aktívne spolupracovala so zdravotnou poisťovňou Dôvera, s Ministerstvom zahraničných vecí SR a s pracovným úradom v Anglicku, s ktorým komunikovala cez tlmočníčku. KAPZ aktívne podporovala APZ, pomáhala jej pri hľadaní možnosti riešenia, a pri zabezpečení tlmočníka. Ďalším krokom bola spolupráca s MSÚ a to vybaviť pre klientku finančnú pomoc a trvalý pobyt. Vyskytol sa ďalší problém: klientka nemala zapísanú správnu adresu trvalého pobytu v OP z dôvodu, že si nepožiadala o nový OP pred pár rokmi. APZ s klientkou riešila aj vybavenie nového občianskeho preukazu. Po dlhšom hľadaní našli všeobecnú lekárku, ku ktorej patrí klientka na základe trvalého pobytu. Lekárka bola ochotná urobiť základné vyšetrenia pacientke. KAPZ telefonicky komunikovala so všeobecnou lekárkou. Medzitým klientka dostala potrebné doklady z Anglicka, ktoré boli potrebné k vybaveniu zdravotného poistenia na SR. Vyskytol sa ďalší problém: klientka mala dlh v zdravotnej poisťovni. APZ po komunikácii s klientkinou rodinou a s jej manželom sa dohodli, že jej pomôžu so splátkami, aby sa dlh vyplatil. Medzitým sa klientkin zdravotný stav zhoršil, začala mať epileptické záchvaty, veľké bolesti hlavy a bola hospitalizovaná.

APZ aktívne spolupracovala s NsP, vedúcim lekárom oddelenia a s odbornými lekármi: psychiatrom a neurológom. Ďalším krokom bolo s pomocou APZ a KAPZ zaevidovať klientku na ÚPSVAR, aby mala zabezpečené zdravotné poistenie a príjem. Klientka po návrate z nemocnice, pravidelne so aktívnou pomocou APZ navštevovala odborných lekárov. Odborný lekár odporúčal klientke liečenie do Rimavskej Soboty. APZ spolu s KAPZ pomáhali klientke zabezpečovať potrebné veci na liečebný pobyt: oblečenie a dodržiavanie hygienických návykov. APZ motivovala klientku, aby nastúpila na liečebný pobyt a nevzdávala sa. Taktiež ju sprevádzala pri nástupe na liečebný pobyt v Rimavskej Soboty. Po ôsmich týždňoch sa klientka vrátila domov. Po krátkom čase sa klientke znova začal zhoršovať zdravotný stav. APZ komunikovala so všeobecnou lekárkou, ale aj s odbornými lekármi. Sprevádzala klientku na ďalšie vyšetrenia a aj na magnetickú rezonanciu. Po 2 mesiacoch bola klientka opäť hospitalizovaná na príslušnom oddelení v nemocnici. APZ je s klientkou stále v kontakte, pravidelne ju navštevuje, sprevádza ju na rôzne vyšetrenia, vykonáva ventilačno-motivačné rozhovory nielen s klientkou, ale aj s jej rodinou. Počas mesiaca december klientka dostala ochorenie COVID-19 a kvôli zhoršenému zdravotnému stavu sa ocitla v nemocnici. APZ jej zabezpečila lieky, hygienické potreby a pravidelne je s ňou v kontakte. APZ aj naďalej spolupracuje s klientkou.

Vďaka intervencii a správne pristupu KAPZ a APZ sa klientke podarilo zabezpečiť zdravotné poistenie a zdravotnícke služby, ďalej zaevidovať ju na UPSVAR a zaobstaráť jej pravidelný príjem. Ďalším výsledkom je zistenie a následná liečba ochorenia klientky. APZ v tomto prípade musela spolupracovať s rôznymi organizáciami, nájsť spôsob spolupráce aj so zahraničnými úradmi, aby mohla pomôcť klientke. Môže ísť príkladom aj pre ostatných APZ pri riešení danej veci.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Počet osvetových aktivít v roku 2020 je hodnotených veľmi dobre. APZ pravidelne vykonávali osvetu aj u jednotlivcov aj v rodinách. Najväčší počet osviet bolo na tému *Ošatenie a osobná hygiena*, ďalej *o infekčných ochoreniach*, čo je následkom výskytu ochorenia COVID-19.

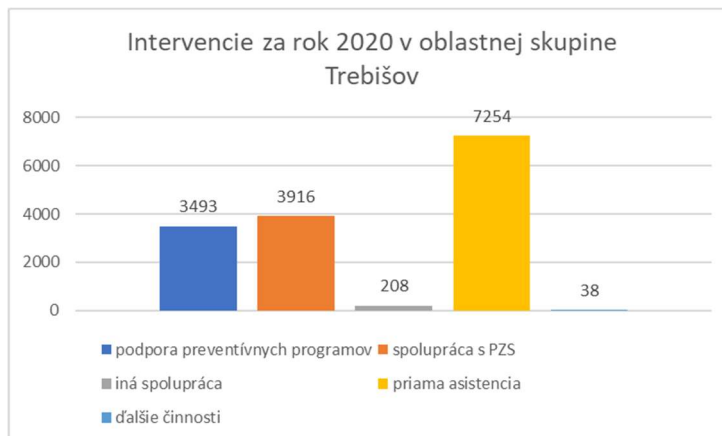
Počet intervencií v kategórii *Podpora preventívnych zdravotných programov* v roku 2020 sú hodnotené ako dobré a primerané k potrebám lokalít. Asistentky sa pravidelne informujú pri návštevách u lekára ohľadom preventívnych prehliadok. Na pravidelnej mesačnej báze a podľa potreby spolupracujú s pediatrami, osobne a aj telefonicky riešia povinné očkovania, poradne s novorodencami, s deťmi. APZ v danom roku najviac intervenovali pri spolupráci so všeobecným lekárom ohľadom preventívnych prehliadok, predpisovaní liekov. Zvýšil sa záujem zo strany pediatrov o spoluprácu s APZ. V kategórii *Príama asistencia* je zvýšený počet intervencií *Meranie krvného tlaku*. V lokalitách sa zvyšuje počet hypertonikov, ktorým na požiadanie lekára APZ meria KT v pravidelných intervaloch. Vysoký počet intervencií zaznamenávame aj pri intervencií *Lieky*, čo vyplýva z toho, že APZ pravidelne zabezpečujú predpis a donášku liekov pre imobilných klientov.

Oblasťná skupina Trebišov

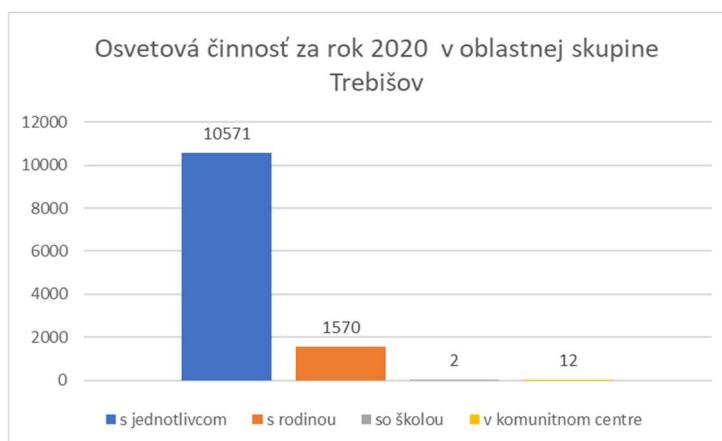
Koordinátor: Eugen Miľo

Lokality: Sečovce, Bačkov, Trebišov, Nižný Žipov, Sačurov, Parchovany

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblasti skupine Trebišov

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblasti skupine Trebišov

Príklad dobrej praxe:

V lokalite už dlhšiu dobu sledovali naši APZ v spolupráci s Rómskou poriadkovou službou dílera z osady, ktorý deťom predával toluén a dohodli sa, že podniknú kroky k odstráneniu tohto dlhoročného problému. APZ boli v teréne, keď ich oslovili pracovníci poriadkovej služby, že dotyčný muž opustil osadu a predpokladajú, že asi ide nakúpiť toluén do predajne. Spoločne ho sledovali až do predajne, celú akciu nahrával na mobilný telefón šéf poriadkovej služby. Pri opustení predajne ho ešte chvíľu nechali ísť a následne ho zastavili členovia poriadkovej služby. Požiadali ho, aby im povedal, kde bol a aby im ukázal obsah cestovnej tašky, ktorú mal pri sebe. Celý rozhovor sa nahrával na mobilný telefón. Dotyčný muž, sa priznal, že bol kúpiť toluén a aj prezradil zdroj, odkiaľ tovar kúpil. Keď sa ho APZ opýtal, že načo mu je také veľké množstvo toluénu, keď ho sám neužíva, tak sa neskôr priznal, že toluén predáva deťom a mládeži. Na mieste ho APZ a členovia poriadkovej služby upozornili, že je to trestné. Následne APZ spoločne s poriadkovou službou navštívili predajňu, kde bol kúpený toluén a zavolali majiteľa. Po odvysielaní videa, nahratého na mobilný telefón sa ho opýtali na dôvod predaja veľkého množstva toluénu občanovi, ktorý sa nepreukázal živnostenským listom. Tento tovar sa predáva iba podnikateľským subjektom. Majiteľ predajne sľúbil, že takýto predaj sa už nebude opakovať a požiadal o nezverejnenie videa. Po opustení predajne členovia poriadkovej služby zavolali štátnu políciu a ukázali video policajnej hliadke. Následne ich poprosili, aby navštívili predajňu a taktiež upozornili

majiteľa, prípadne mu udelili blokovú pokutu nech sa majiteľ poučí zo svojej chyby. Hliadka predajňu navštívila, majiteľa upozornila ale pokutu neudelila.

Napriek opatreniam, ktoré boli v osade zavedené, sa problém užívania návykových látok neodstránil, no dotyčný díler už tovar nepredáva. Majiteľ predajne opakovane toluén predáva, avšak už mimo osady, no aj tak sa stále k obyvateľov dostane. APZ a členovia poriadkovej služby však naďalej pracujú na eliminovaní tohto problému.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

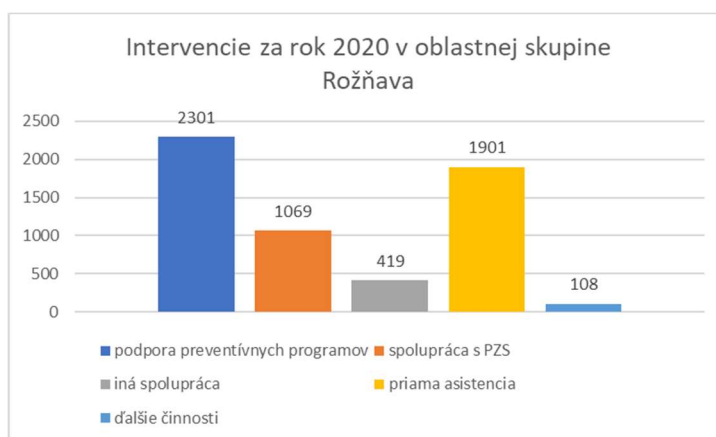
V lokalitách oblastnej skupiny je veľmi dobrá spolupráca s lekármi prvého kontaktu najmä pediatrov. Podľa grafu najviac intervencií prebehlo v kategórii *Priama asistencia klientom*, kde sa APZ v priebehu roka 2020 vo svojich lokalitách často venovali klientom v seniorskom veku a mladým mamičkám. Osvetové aktivity v oblastnej skupine sa zameriavali na jednotlivcov a rodiny. V školách a komunitných centrách sa neorganizovali vzhľadom na epidemiologickú situáciu.

Oblastná skupina Rožňava

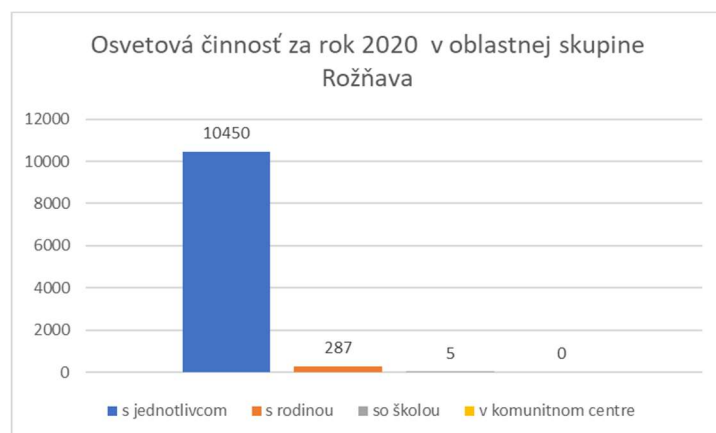
Koordinátorka: Bc. Jana Tolnaiová

Lokality: Dobšiná, Rožňava, Gemerská Poloma, Ochtiná/Slavošovce, Rejdová, Brzotín, Bôrka, Roštár, Slavošovce, Krásnohorské Podhradie

Graf - Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Rožňava

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Rožňava

Priklad dobrej praxe:

V lokalite zhorela 23-člennej rodine strecha domu a ostali na ulici. KAPZ a APZ riešili situáciu na mieste počas neskorej noci. Rodine bol poskytnutý priestor na prenocovanie v miestnej školskej telocvični. Starostka obce zabezpečila základne potreby ako jedlo a ubytovanie. V noci sa KAPZ a APZ stretli so starostkou obce, riaditeľkou školy a zástupcom obce, nakoľko členovia rodiny nechceli prijať ponúknuté ubytovanie, keďže by ho v skorých ranných hodinách museli opustiť, keďže tam prebiehalo vyučovanie. Problém sa so zástupcami obce podarilo vyriešiť a rodina prespala v ponúknutých priestoroch. Následne im APZ v nasledujúcich dňoch vybavila jednorazový príspevok na opravu domu a starostka obce zabezpečila potrebný materiál. Rodina bola zásobovaná stravou a oblečením pre deti, vybavením do domu, hygienickými potrebami približne mesiac až do času, kým sa neukončili stavebné práce na oprave poškodeného domu. Po tejto udalosti sa čiastočne upravili vzťahy medzi vedením obce a APZ. Dosať nemali záujem o pomoc našej APZ aj po viacerých snahách o nadviazanie spolupráce. Momentálne je situácia veľmi dobrá, kontakt s vedením obce je pravidelnejší.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

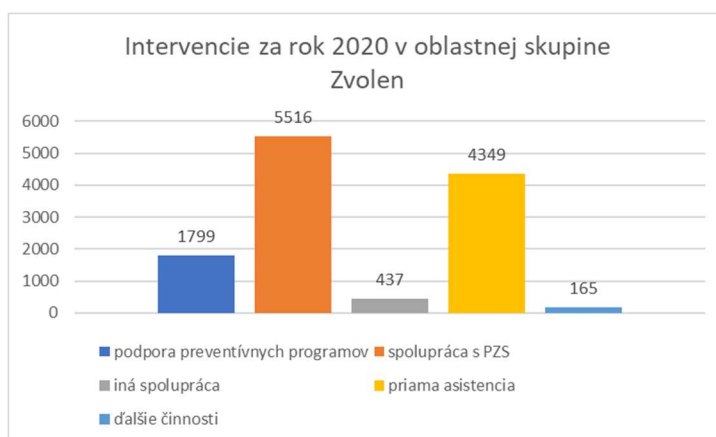
V lokalitách oblastnej skupiny je veľmi dobrá spolupráca s lekármi prvého kontaktu najmä pediatriami a na grafe je zjavný najväčší počet intervencií práve v kategórii *Preventívnych programov*, kde APZ spolupracujú pri očkovaní detí, pozývajú na preventívne prehliadky. Počet aktivít v školách sa rapídne znížil hlavne z dôvodu výskytu ochorenia COVID-19. Školy boli zatvorené a v letnom období boli žiaci doma. Napriek tomu sa v niektorých lokalitách začiatkom septembra obnovila spolupráca. Osvetová činnosť bola zameraná na jednotlivcov z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie v lokalitách.

Oblastná skupina Zvolen

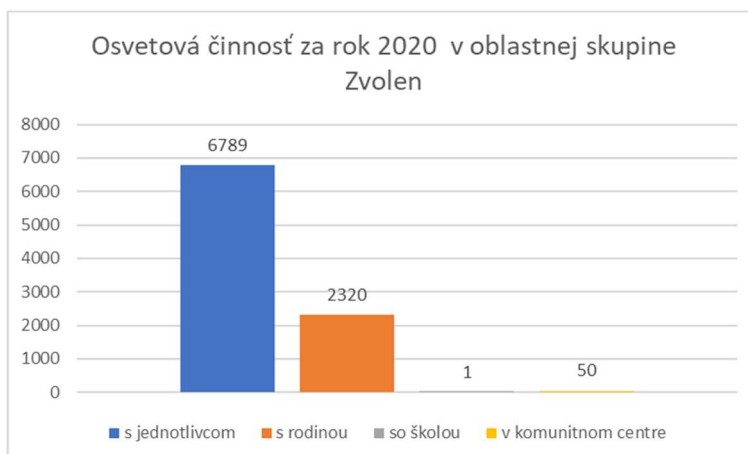
Koordinátor: Ing. Mgr. Jozef Pišta

Lokality: Zvolen, Zvolenská Slatina, Brezno, Bzovík, Litava, Krupina, Detva, Čierny Balog, Žiar nad Hronom, Žarnovica, Banská Bystrica

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Zvolen

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Zvolen

Príklad dobrej praxe:

V lokalite oslovila klientka v mesiaci september klientka APZ s tým, že jej psychicky chorá dospelá dcéra, matka dvoch detí, o ktoré sa stará jej bývalý priateľ, sa vyhráza rodine, že ich zabije. KAPZ s APZ navštívili danú rodinu a zistili ešte pred vstupom do obydlija, že deti napádajú túto psychicky chorú klientku a dokonca do nej hádžu kamene. Klientka nebola schopná normálnej komunikácie. Po dohode s rodinou KAPZ zavolať na záchranú linku 112 a o chvíľu prišla RZP a policajná hliadka. Klientka bola prevezená do Psychiatrickej nemocnice v Kremnici. KAPZ s APZ navštívili ošetrojúcu psychiatricku a zistili, že klientka má vrodené poškodenie mozgu a nepodrobila sa pravidelnej liečbe (1x mesačne injekčné podanie liekov). Klientka odmietala liečbu a ani APZ a ani rodičia klientky ju nedokázali presvedčiť, aby išla v ich sprievode na vyšetrenie. Po dohode s rodičmi KAPZ podal na VÚC žiadosť o umiestnenie klientky do DSS. KAPZ bol následne informovaný, že už TSP podali v r. 2017 žiadosť, ale po rozhodnutí VÚC o tom, že klientka má nárok na umiestnenie do DSS, žiadosti nezaslali žiadnej DSS. Na žiadosti bolo potrebné overiť podpis klientky a tak KAPZ po oslovení matričného úradu v Kremnici, spoločne s matrikárkou navštívili klientku v nemocnici. Následne KAPZ zaslal žiadosti dvom DSS, ktoré sa však snažili klientku KAPZ po sa argumentáciou dohodol o prijatí klientky s DSS Pohorelská Maša. KAPZ po súhlase rodiny podal na Okresný súd vo Zvolene návrh na zbavenie svojprávnosti klientky za účelom ústavnej liečby a umiestnenia do DSS. Zároveň KAPZ s APZ chceli podať žiadosť o invalidný dôchodok, ale bolo im Sociálnou poisťovňou oznámené, že už TSP podali klientke žiadosť v r. 2017, ale tá bola zamietnutá z dôvodu nedostatočnej doby dôchodkového poistenia. KAPZ zistil u TSP, že TSP nepodali odvolanie.

KAPZ navštívil zodpovednú pracovníčku Sociálnej poisťovne a po argumentácii, že klientka má neliečiteľné postihnutie mozgu od narodenia a preto nemusí byť platcom dôchodkového poistenia, bol klientke priznaný invalidný dôchodok. V mesiaci október KAPZ s APZ sprevádzali klientku do DSS kde je umiestnená. Pojednávanie na súde bolo odročené z dôvodu pandémie na mesiac marec 2021.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

V kategórii *Spolupráca s PZS* bolo vykonaných najviac intervencií, čo súvisí s enormným nárastom jedinej možnej komunikácie s lekármi a objednávaním na vyšetrenia telefonicky z dôvodu výskytu ochorenia COVID-19 a prijatými opatreniami. Mnoho klientov nemá telefón a preto boli APZ nútení zabezpečiť spojenie s lekármi. V kategórii *Podpora preventívnych programov* je počet nižší, čo je spôsobené situáciou spojenou s pandemiou ochorenia COVID-19.

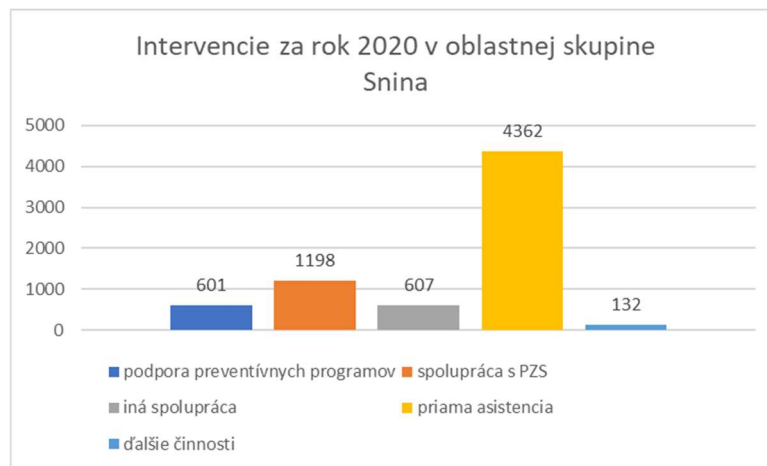
Osvetové aktivity sa v oblastnej skupine zameriavali na jednotlivcov a rodiny. V školách a komunitných centrách sa organizovali vo veľmi obmedzenom počte vzhľadom na epidemiologickú situáciu.

Oblasťná skupina Snina

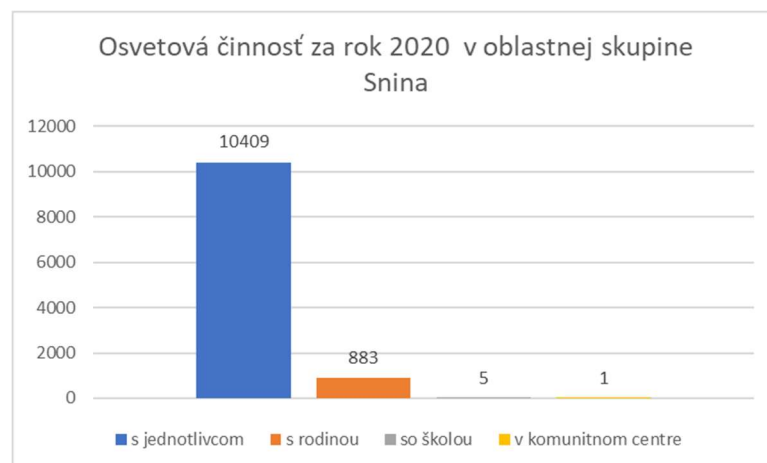
Koordinátorka: Mgr. Lenka Bužová

Lokality: Malá Domaša/Žalobín, Brekov, Dlhé nad Cirochou, Ondavské Matiašovce, Karná, Snina, Nižný Hrabovec/Kučín, Ubl'a/ Stakčín, Stakčín

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblasti skupine Snina

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblasti skupine Snina

Příklad dobrej praxe:

V lokalite sa koncom novembra počas sobotňajšieho večera klient, ktorý trpí astmou a epilepsiou, začal cítiť zle. Jeho manželka privolať APZ, ktorá zistila, že požil alkoholické nápoje u svojho známeho. Už počas cesty domov sa necítil klient dobre a doma mu prišlo nevoľno. Klient dostal silný záchvat, hádzalo s ním o zem, mal penu na ústach a tvár mu modrela. APZ okamžite kontaktovala operačné stredisko RZP, ktoré jej telefonicky podávalo inštrukcie. Pevne s manželom a ďalšími chlapmi klienta držali, aby si neublížil. APZ sa podarilo klienta dať do stabilizovanej polohy a zakloniť hlavu, čím sa klientovi lepšie dýchalo. Pracovníci RZP neverili, že klientovi je zle, chceli aby sa normálne prešiel. Zmerali mu pulz a videli, že je veľmi nízky. Klient zostal bezvládný a do sanitky ho museli niesť viacerí chlapi v plachte dole z poschodia. V sanitke klient stratil 2x vedomie a prestal dýchať, dali mu infúziu a podali mu lieky. Klienta okamžite hospitalizovali a napokon sa ho podarilo zachrániť.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

V lokalitách oblastnej skupiny je veľmi dobrá spolupráca s lekármi prvého kontaktu najmä pediatrov. Podľa grafu najviac intervencií prebehlo v kategórii *Priama asistencia klientom*, sa kde APZ v priebehu roka 2020 vo svojich lokalitách často venovali klientom v seniorskom veku a mladým mamičkám a rodinám s malými deťmi.

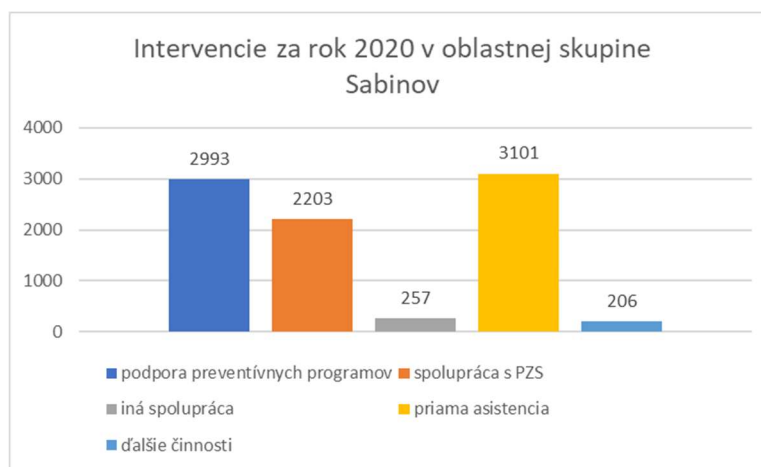
Osvetové aktivity v oblastnej skupine sa zameriavali na jednotlivcov a rodiny. V školách a komunitných centrách sa organizovali vo veľmi obmedzenom počte vzhľadom na epidemiologickú situáciu.

Oblastná skupina Sabinov

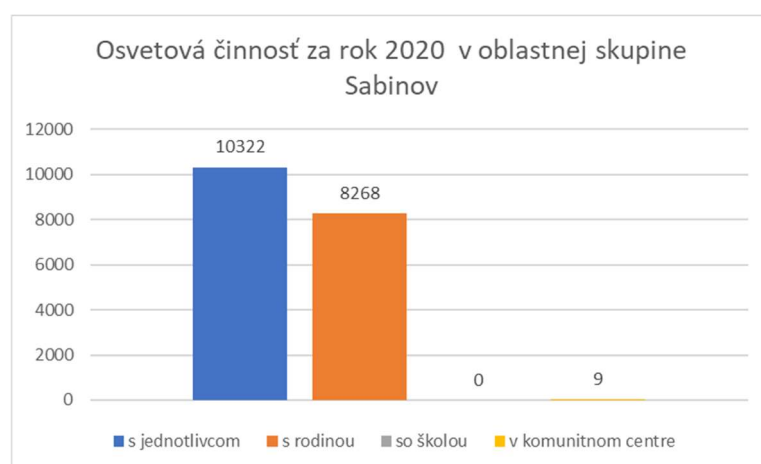
Koordinátorka: Mgr. Bc. Lenka Nazarejová

Lokality: Sabinov, Ražňany, Ostrovany, Giraltovce, Rožkovany, Raslavice, Ostrovany, Lipany

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Sabinov

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Sabinov

Priklad dobrej praxe

V príklade dobrej praxe uvádzame prípad 70-ročného klienta, ktorý po havárii v mladosti trpí zdravotnými problémami. Klient je po operácii mozgu, má upchaté cievy v nohe a aj psychické problémy. Na konci roka 2019 sa mu zhoršil jeho zdravotný stav tak, že už nebol schopný sa o seba postarať. Vzhľadom na to, že žil sám, nebol už schopný si chodiť pre lieky. Klient v minulosti odmietal pomoc od našej APZ, nakoľko tvrdil, že kým vládze chodiť, tak si všetko vybaví svojpomocne. APZ mu merala krvný tlak, objednávala na odborné vyšetrenia. Keďže už nemal nikoho, kto by sa oň postaral,

tak mu APZ vybavila donášku stravy z denného stacionára. V tomto prípade bola nápomocná aj samospráva. APZ mu počas tohto obdobia nosila lieky a pomáhala s ďalšími úkonmi. Začiatkom roka 2020 ku klientovi chodila ADOS (Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti), no po zhoršenej hygienickej situácii v domácnosti klienta, už návštevy ukončili. APZ tak spoločne s KAPZ začali vybavovať umiestnenie klienta do DSS.

Počas aktuálnej pandemickej situácie bolo veľmi náročné vybavovať potrebnú dokumentáciu a všetky vyšetrenia boli odložené. Zdravotný stav a tiež hygienická situácia v domácnosti sa rapídne zhoršila a začali sa objavovať už aj hľadavce, ktoré ohrozovali jeho zdravie. Po zhodnotení celkovej situácie sa KAPZ a APZ podarilo po viacerých intervenciách na príslušných úradoch umiestniť klienta ku koncu roka 2020 do DSS.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Počet vykonávaných preventívnych zdravotných programov je výrazne menší. Dôvodom je pandémia ochorenia COVID-19, nakoľko lekári nevykonávali preventívne prehliadky, ani očkovania a ani materské poradne. Všetko sa vykonávalo len v núdzovom režime. Situácia sa trochu zlepšila po uvoľnení opatrení. *Spolupráca s PZS* sa obmedzila na minimum či už pre klientov alebo pre asistentov. Zvýšila sa telefonická komunikácia s lekármi. Situácia sa mierne zlepšila po uvoľnení opatrení, vzhľadom na pandemickú situáciu a nariadenia vlády boli obmedzené činnosti v teréne, vykonávali sa iba akútne veci. V období uvoľnenia opatrení sa pracovné činnosti vrátili do normálu, ale to aj tak na krátky čas, čo je vidieť aj na počte intervencií.

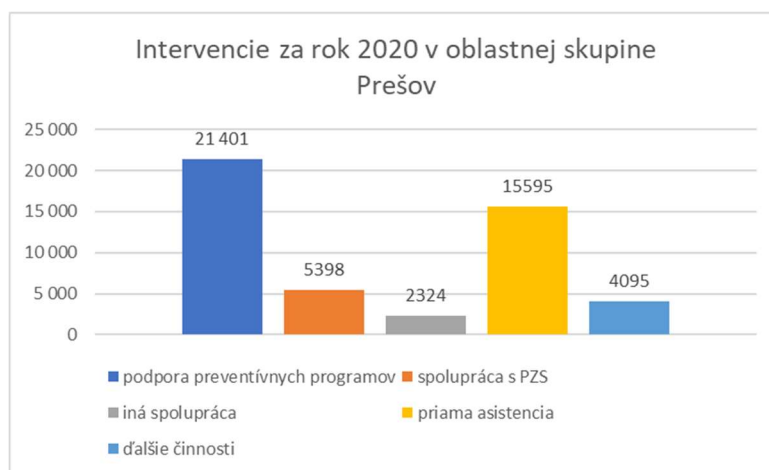
Vykonávali sa osvetové činnosti iba vonku v teréne alebo v okolí obydli. V školách sa osvetová činnosť nekonala v dôsledku pandemickej situácie. V komunitných centrách sa konalo iba pár osvetových aktivít za dodržania všetkých epidemiologických opatrení.

Oblastná skupina Prešov

Koordinátorka: Mgr. Mária Nazarejová

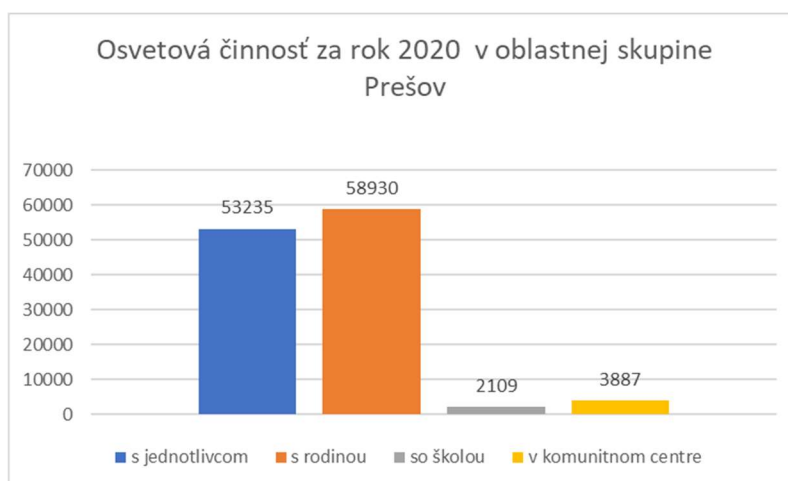
Lokality: Fričovce, Svinia, Malý Slivník, Šarišská Poruba, Drieňov, Prešov, Košické Olšany, Šarišská Trstená/Chmeľov, Prešov – Stará Tehelňa

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Prešov

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Prešov

Priklad dobrej praxe

Prikladom dobrej praxe je príbeh osamelého nevládného 50-ročného klienta po ťažkej mozgovej príhode. APZ skontaktovala svoju KAPZ s tým, že potrebuje poradiť a pomôcť vo veci osamelého nevládného 50-ročného klienta, ktorý prekonal ťažkú mozgovú príhodu, po ktorej zostal nemohúci v zlých hygienických podmienkach. KAPZ po overovaní a bližšom dopytovaní sa ohľadom životných podmienok klienta zistila v komunikácii s APZ, že klient po návrate z nemocnice zostal nevládný a bez akejkoľvek pomoci. KAPZ navrhla APZ nasledujúci postup – požiadala ju o návštevu komunitného centra a pri konzultácii s pracovníkmi centra hneď aj dohodla, kedy ho môžu prísť umyť a osprchovať. Potrebovala zistiť, či má klient aj preležaniny a aký je jeho aktuálny zdravotný stav, taktiež bolo potrebné kontaktovať obvodného lekára. KAPZ skontaktovala aj pracovníkov Gréckokatolíckej charity a požiadala ich o pomoc pri zabezpečení čistého oblečenia, posteľnej bielizne, oblečenia a obuvi. APZ po dohodnutí pomoci zo strany KC kontaktovala aj obvodného lekára, ktorému vysvetlila situáciu a požiadala ho o pomoc a vyšetrenie klienta. KAPZ spoločne s APZ klienta obliekli a zabezpečili odvoz do ambulancie obvodného lekára na odborné vyšetrenie a tiež vypísal recept na hygienické potreby. Druhá APZ pôsobiaca v lokalite, počas vyšetrenia klienta, spoločne s pracovníkom komunitného centra vyčistili a upratali izbu. Dali čistý paplón, obliekli čistú posteľnú bielizeň. Aktuálne sa o klienta stará nevesta. TSP vybavili potrebné finančné prostriedky na stravu, o lieky a zdravotnú starostlivosť sa starajú APZ, ktoré pracujú v lokalite, ktoré ho navštevujú a zabezpečujú veci dennej potreby.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Najviac intervencie sme zaznamenali v kategórii *Podpora preventívnych programov*, ktoré zahŕňali očkovanie a preventívne prehliadky v lokalitách. Po konzultácii s pediatričkou, APZ opakovane pozývajú klientov a matky s deťmi k lekárom na povinné očkovania a preventívne lekárske prehliadky. V kategórii *Priama asistencia klientom* sme zaznamenali nárast hlavne pri zabezpečovaní liekov pre klientov. APZ od vypuknutia pandémie ochorenia COVID-19 zabezpečovali a zabezpečujú všetky lieky pre klientov s ochorením od lekárov len telefonicky.

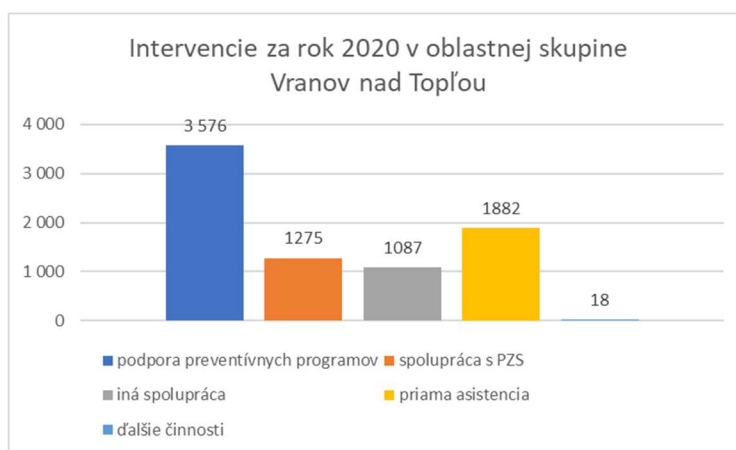
Osvetové aktivity v oblastnej skupine sa zameriavali na jednotlivcov a rodiny. V školách a komunitných centrách sa osvetové aktivity organizovali vo veľmi obmedzenom počte vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu.

Oblastná skupina Vranov nad Topľou

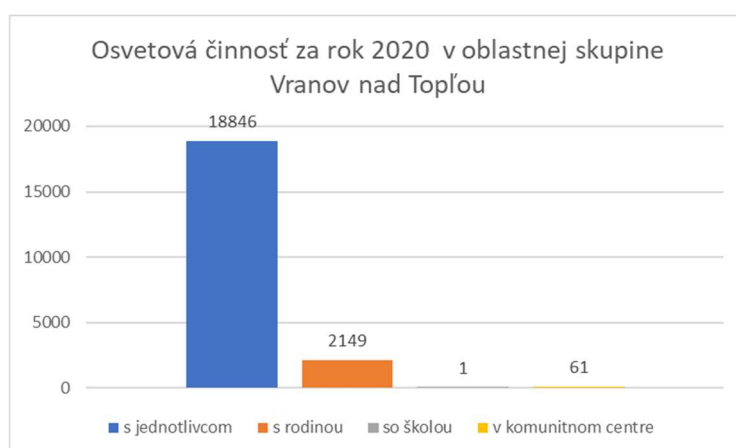
Koordinátorka: Mgr. Mariana Holubová

Lokality: Hlinné, Zámutov, Vechec, Vranov nad Topľou/RO, Kamenná Poruba, Hanušovce nad Topľou, Hencovce, Čaklov, Soľ, Jastrabie nad Topľou, Čičava, Vranov nad Topľou/Čemerné, Banské

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Vranov nad Topľou

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Vranov nad Topľou

Priklad dobrej praxe

APZ v rodine, ktorú pravidelne navštevuje, spozorovala u klienta zdravotné problémy, ktoré odmietal APZ povedať. Po dlhom presviedčaní mu chcela odmerať krvný tlak keď meranie, tak zistila, že krvný tlak nie je možné namerať, pretože bol príliš vysoký. Okamžite telefonicky kontaktovala RZP a poskytla im informácie, ktorá získala od klienta počas návštevy. Pracovníčka RZP jej následne telefonicky podávala inštrukcie, ako postupovať pri vysokom krvnom tlaku a jeho znížení, pretože klient už bol v ohrození života. Klienta po príchode RZP okamžite hospitalizovali a po dôkladnom vyšetrení zistili a stanovili vážnu diagnózu, a to rakovinu pľúc. Klient absolvoval chemoterapie a nariadenú domácu liečbu, na ktorú dohliada APZ. Rodina je sociálne slabá a na nízkej hygienickej úrovni, preto sú v rodine nutné pravidelné návštevy a dohľad nad jeho liečbou. APZ pravidelne komunikuje s lekármi a v rámci svojich možností vybavila rodine mesačný príspevok z organizácie Dobrý anjel, ktorý im v ich ťažkej finančnej aj zdravotnej situácii veľmi pomohol.

APZ klienta pravidelne sleduje, poskytuje mu potrebné informácie a psychicky ho podporuje. Klient sa pomaly po náročnej liečbe zotavuje, no po pár mesiacoch rovnaké ochorenie diagnostikovali jeho manželke. Rodina zažíva veľmi ťažké chvíle, v ktorých im pomáha hlavne APZ.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Veľmi dobrá a intenzívna spolupráca s lekármi prvého kontaktu prispela k výraznému počtu v kategórii *Podpora preventívnych programov*, kde sa APZ v spolupráci s lekármi, v období uvoľnenia pandemických opatrení, zamerali na povinné očkovanie a detí a preventívne prehliadky.

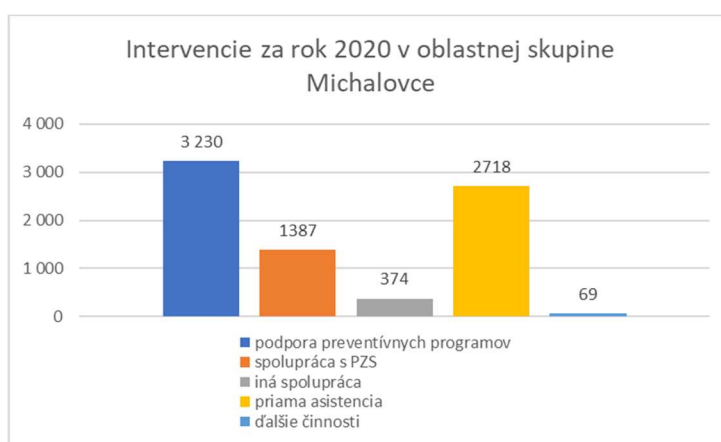
V rámci osvetovej činnosti sa hlavne v lokalitách APZ zameriavali na jednotlivcov, kde vykonávali osvetu hlavne spojené s prevenciou a opatreniami proti ochoreniu COVID-19.

Oblasťná skupina Michalovce

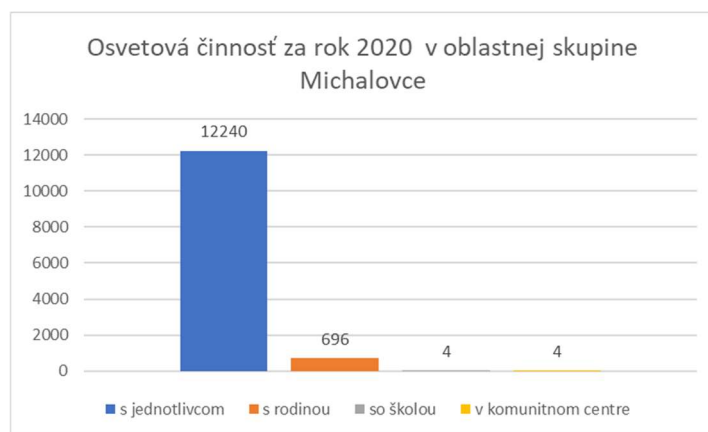
Koordinátor: Milan Adam

Lokality: Žbince, Sobrance, Úbrež, Trhovište, Michalovce, Iňačovce, Šamudovce, Laškovce, Pavlovce nad Uhom, Blatné Remety, Vrbnica, Strážske

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Michalovce

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Michalovce

Priklad dobrej praxe

APZ počas návštevy rodiny objavila 9 ročné dieťa, ktoré nikde nebolo evidované, nenavštevovalo školu a celkovo vypadlo zo systému. Po konzultácii KAPZ s APZ si urobili plán práce. APZ postupne s klientom a rodičmi navštevovala pediatra, psychiatra, logopéda, PPC, školu, MsÚ a UPSVR na základe toho vybavila, aby dieťa navštevovalo školu a boli mu priznané aj kompenzačné pomôcky.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Veľmi dobrá a intenzívna spolupráca s lekármi prvého kontaktu prispela k výraznému počtu v kategórii *Podpora preventívnych programov*, kde sa APZ v spolupráci s lekármi v období uvoľnenia pandemických opatrení intenzívne zamerali na povinné očkovanie a detí a preventívne prehliadky.

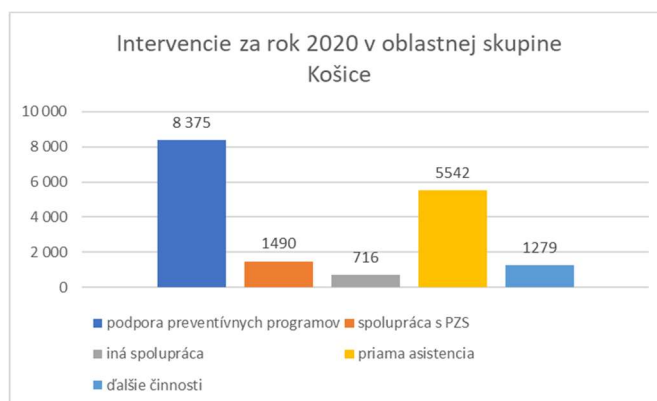
V rámci osvetovej činnosti sa APZ hlavne v lokalitách zameriavali na jednotlivcov, kde vykonávali osvetu hlavne spojené s prevenciou a opatreniami proti ochoreniu COVID-19.

Oblastná skupina Košice

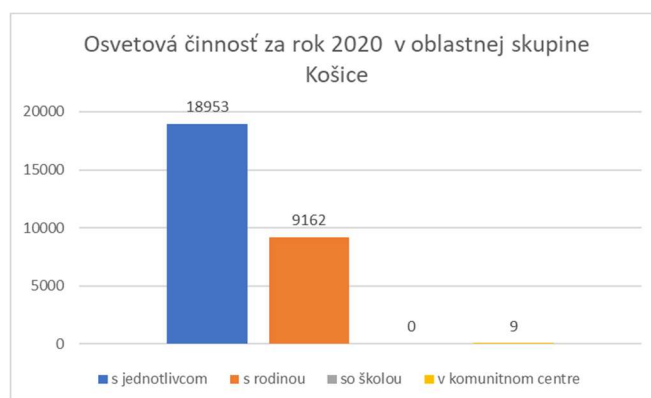
Koordinátor: Bc. František Turták

Lokality: Bidovce, Kecerovce, Mirkovce, Družstevná pri Hornáde, Boliarov, Rankovce, Kráľovce, Červenica, Varhaňovce, Vtáčkovce, Žehňa

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Košice

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Košice

Priklad dobrej praxe

Sedemdesiatšesť ročná klientka trpela veľkou obezitou. Žila sama v domčeku a pred dvomi mesiacmi jej zomrel syn. Jej mladšia sestra kontaktovala APZ a informovala ju o veľmi vážnom zdravotnom stave svojej sestry. APZ po príchode ku klientke zistila, že klientka už druhý deň sedí v kresle a nie je schopná sa postaviť. APZ jej zmerala krvný tlak a zistila, že je príliš vysoký, okrem toho si všimla aj veľký opuch dolných končatín. Klientka mala obrovské bolesti. APZ hneď kontaktovala RPZ 155 a 112, kde ju odbili informáciou, že je lock-down, a odporučili jej skontaktovať obvodného lekára. Keďže však už bolo po ordinačných hodinách APZ sa rozhodla kontaktovať svojho KAPZ a informovala ho o situácii. KAPZ následne zavolať 112, kde mu dali rovnakú informáciu ako APZ. KAPZ následne operátora dôrazným hlasom informoval, že sa bude sťažovať na vyšších miestach, ak by sa niečo stalo. Obvodný lekár je od lokality vzdialený cca 35 km.

KAPZ vyhľadával telefonický kontakt na všeobecného lekára, ktorý telefón zdvihol. No tiež sa snažil zo situácie vykrútiť, s odôvodnením, že pozná klientkin zdravotný stav, ktorý si spôsobila svojou životosprávou. KAPZ mu po prehováraní následne oznámil, že podá trestné oznámenie o neposkytnutí zdravotnej starostlivosti a tým telefonát ukončil. Po 10 minútach dostal KAPZ telefonát, že je sanitka na ceste. Hneď nato KAPZ informoval APZ, aby počkala s klientkou do príchodu RPZ. Klientku napokon hospitalizovali v nemocnici. APZ v spolupráci s KAPZ vybavili umiestnenie klientky do DSS. Klientka sa veľmi pekne poďakovala APZ, že jej pomohla za vybavenie DSS.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Veľmi dobrá a intenzívna spolupráca s lekármi prvého kontaktu prispela k výraznému nárastu v kategórii *Podpora preventívnych programov*, nakoľko APZ spolupracovali s lekármi v období uvoľnenia pandemických opatrení na povinnom očkovaní detí a preventívnych prehliadkach.

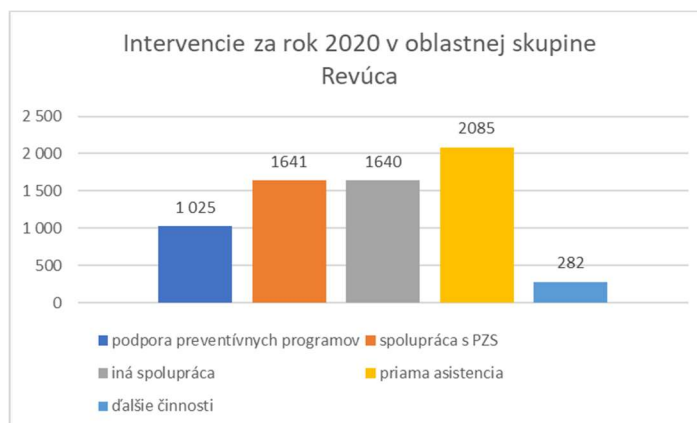
V rámci osvetovej činnosti sa APZ v lokalitách zameriavali na jednotlivcov, kde vykonávali okrem iných aj osvetu hlavne spojenú s prevenciou a opatreniami proti ochoreniu COVID-19. Osvetová činnosť na školách sa nerealizovala a v komunitných centrách bola realizovaná iba počas letných mesiacov, kedy boli uvoľnené protiepidemiologické opatrenia súvisiace s pandémiou ochorenia COVID-19.

Oblastná skupina Revúca

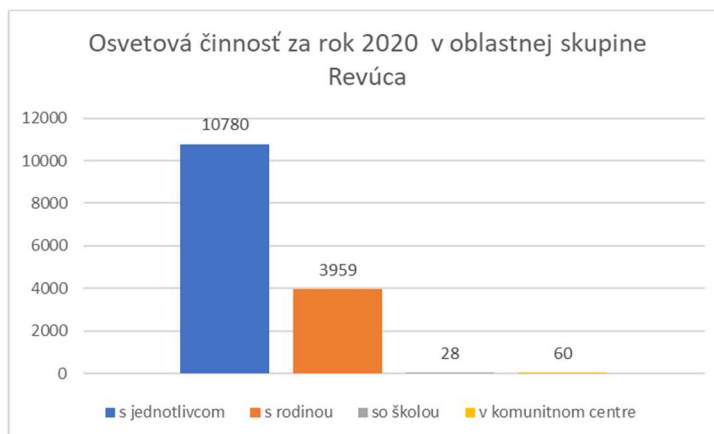
Koordinátorka: Mgr. Monika Tolnaiová

Lokality: Revúca, Muránska Dlhá Lúka, Jelšava, Muráň, Ratková, Tornaľa, Gemerská Ves/Kameňany, Pašková, Plešivec, Magnetizovce,

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Revúca

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Revúca

Príklad dobrej praxe

V príklade dobrej praxe ide o záchranu života 5-ročného chlapčeka. Matka 5-ročného chlapčeka z osady nesprávne a neskoro reagovala na chlapčekove ťažkosti s tráviacim traktom, nechutenstvom a veľkými bolesťami brucha. Išlo o matku, ktorá má nízku vzdelanostnú úroveň a vôbec nehovorí po slovensky. Až po stretnutí našej APZ a po rozhovore s chlapčekom sa veci začali hýbať. APZ telefonicky kontaktovala KAPZ a povedala jej o podozrení na tráviace ochorenie dieťaťa. KAPZ ju usmerňovala a odporučila jej, aby kontaktovala pediatričku a hlavne presvedčila matku, aby s chlapcom išla k lekárke. APZ presvedčala matku, aby s dieťaťom šla k pediatričke, no ona návštevu odmietla. APZ teda rodinu navštívila hneď na druhý deň ráno a opäť prízvukovala matke, že chlapcov stav sa jej zdá vážny. Nakoniec na jej naliehanie sa matka vybrala k pediatričke, ktorá chlapca okamžite poslala na potrebné vyšetrenia. Zistilo sa, že chlapec mal akútnu apendicitídu, čiže zápal slepého čreva.

Po prevezení do nemocnice v Banskej Bystrici ho hospitalizovali a okamžite operovali s tým, že nastala perforácia apendixu (prasknutie slepého čreva). Matka, napriek vážnosti situácie s ním v nemocnici nezostala kvôli osobným dôvodom a kvôli problémovej komunikácii s personálom nemocnice. APZ tak kontaktovala lekárov a každý deň sa informovala o stave chlapca, následne tieto informácie posúvala matke. Spoluprácu s lekármi si APZ veľmi chválila. Chlapcov stav sa ani po operácii nezlepšil, pretože obsah apendixu sa vylial do dutiny brušnej a bolo potrebné operačný zákrok zopakovať a tiež odstrániť aj časť tenkého čreva. APZ neustále komunikovala s lekármi a poskytla rodine chlapca psychickú podporu. Po troch týždňoch bol chlapček prevezený domov.

APZ hneď kontaktovala pediatričku a matke odkomunikovala postup dodržiavania liečebného režimu, potreby absolvovania kontrol u lekárov, dodržiavanie diétnej stravy a taktiež spôsob, ako postupovať, ak by sa stav dieťaťa nevyvíjal podľa prognóz lekárov. APZ naďalej stav chlapca monitorovala a vykonávala osvetovú činnosť v rodine. Spolupráca s touto rodinou nebola ľahká, no bez pomoci APZ sa táto situácia mohla v prípade chlapca skončiť aj smrťou.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

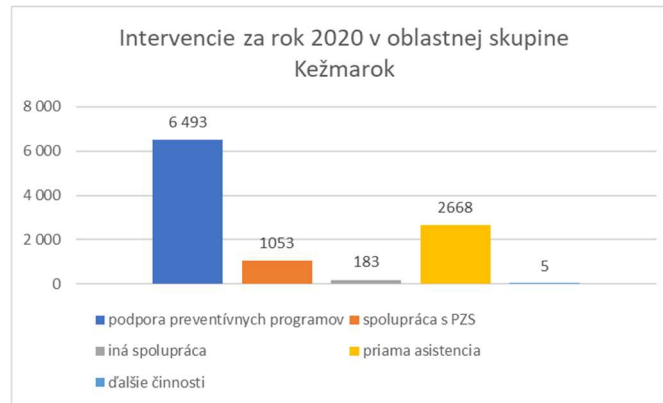
V kategórii *Podpora preventívnych programov* je znížený počet intervencií ovplyvnený aj obmedzeným režimom všeobecných lekárov a pediatrov počas pandémie ochorenia COVID-19. Zvýšil sa počet intervencií v kategórii *Spolupráca s PZS*, nakoľko APZ intenzívne komunikovali s lekármi vo väčšine prípadov telefonicky. V kategórii *Iná spolupráca* sa odzrkadlila intenzívna spolupráca s miestnymi samosprávami, kde naši APZ alebo KAPZ boli niektorých prípadoch súčasťou krízových tímov. Počet osvetových aktivít s jednotlivcami, skupinami, na školách a v KC sú ovplyvnené protiepidemiologickými opatreniami. APZ sa výrazne zameriavali na osvetové aktivity s jednotlivcami.

Oblasťná skupina Kežmarok

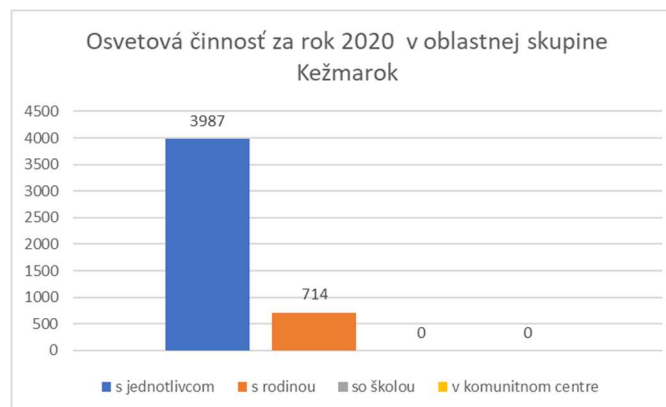
Koordinátor: Ondrej Pompa

Lokality: Kežmarok, Stráne pod Tatrami, Veľká Lomnica, Krížová Ves, Rakúsy, Huncovce, Malý Slavkov, Ľubica, Vrbov, Ľubica, Stráne pod Tatrami

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblasťnej skupine Kežmarok

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblasťnej skupine Kežmarok

Priklad dobrej praxe

V jednej obci v mesiaci apríl kontaktovala klientka APZ so žiadosťou o objednanie svojho dieťaťa na dôležitú operáciu do Banskej Bystrici. Nemocnicu aj príslušného lekára už sama skontaktovala aj predtým, avšak v návale informácií sa klientka strácala a nevedela si predstaviť situáciu, že by sa jej 2-ročné dievčatko nedostalo na operáciu z dôvodu, že niečo zle pochopila, alebo prepočula. APZ ešte raz telefonicky kontaktovala lekára a z ich rozhovoru vyplynulo, že dieťa musí pred príchodom do nemocnice už absolvovať testovanie na ochorenie COVID-19. APZ kontaktovala KAPZ so žiadosťou o zistenie možností, ako a kde pretestovať dané dieťa. KAPZ kontaktoval viacerých lekárov, o ktorých si myslel, že vykonávajú dané testy. Avšak v danom okrese sa nepodarilo testovanie zabezpečiť a tak začal hľadať vo vedľajšom okrese, kde sa dohodol s lekárom na presnom dátume a čase vykonania testu. Túto skutočnosť oznámil APZ. Klientka sa spolu s dieťaťom testu zúčastnili a mohli tak absolvovať potrebnú operáciu v Banskej Bystrici.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblasťnej skupiny za rok 2020

APZ oblasťnej skupiny Kežmarok úzko spolupracujú s pediatriami a všeobecnými lekármi pre dospelých, veľmi dobre je nastavená spolupráca medzi APZ a lekármi. APZ komunikujú na dennej báze so všetkými lekármi a tak majú aktuálne informácie o počtoch klientov, ktorí absolvovali alebo majú

absolvovať podporné preventívne zdravotné programy. APZ klientov pozývajú a aj dohliadajú na absolvovanie týchto preventívnych zdravotných programov osobne. Podľa pediatrov pôsobiacich v lokalitách, kde pracujú APZ sa plnenie v kategórii *Preventívnych zdravotných programov* pohybuje na úrovni 99%.

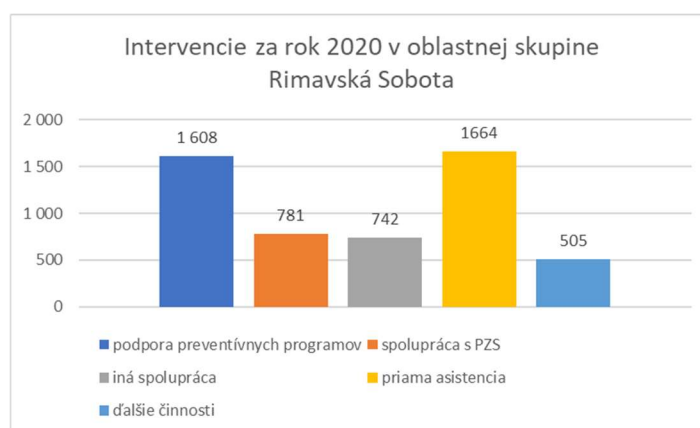
APZ vykonávali osvetové aktivity v dostatočnej miere, venovali sa aj jednotlivým klientom, ako aj vykonávali základnú zdravotnú osvetu v rodinách. Samotné aktivity sa menili podľa výskytu infekčných chorôb v danej lokalite. APZ dokázali pružne reagovať na zmeny v požiadavkách samotných klientov. Cieľová skupina sa menila podľa potreby a to podľa toho, aké ochorenie sa momentálne v lokalite vyskytlo.

Oblasťná skupina Rimavská Sobota

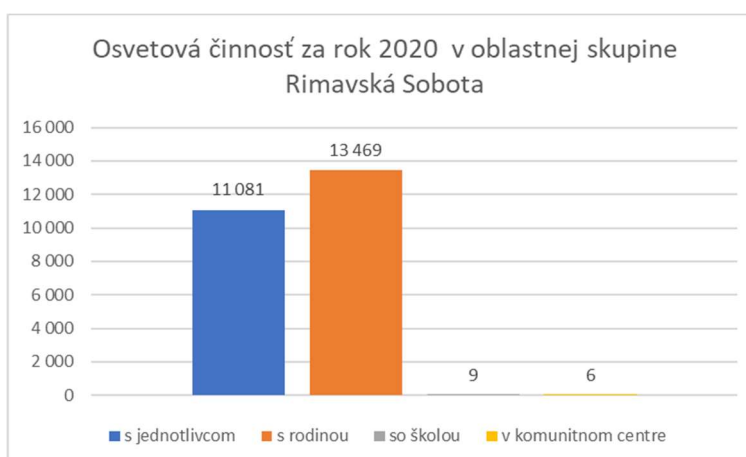
Koordinátor: PhDr. Peter Hronec

Lokality: Rimavská Sobota, Klenovec, Rimavské Jánovce/Rimavská Sobota, Širkovce/Jesenské, Kokava nad Rimavicou, Hnúšťa, Rimavská Seč, Hodejov

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Rimavská Sobota

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Rimavská Sobota

Příklad dobrej praxe

APZ v spolupráci s TSP pomohol 67-ročnej osamelej klientke, ktorá žije v rómskej osade s vybavením kompenzačných pomôcok, potrebných pre jej každodenný život. Klientka poberá starobný dôchodok a pri návštevách APZ sa sťažovala, že sa nevládze pohybovať po chatrči, pretože má slabé a boľavé nohy. Klientka má kŕčové žily a tiež veľké problémy s pravým kolenom po autonehode. APZ sa s klientkou dohodol, že s ňou pôjde k obvodnému lekárovi a s jej súhlasom sa bude dotazovať na postup ako jej môžu vybaviť kompenzačné pomôcky. Lekárka pripravila lekársky posudok a na základe

zdravotného stavu klientky vypísala v spolupráci s APZ žiadosť do Sociálnej poisťovni v Lučenci, v ktorej požiadali o invalidný vozík, matrac a prenosnú toaletu. Po odoslaní žiadosti a doplnení niektorých dokumentov Sociálna poisťovňa schválila klientke všetky pomôcky, o ktoré žiadala. Tieto pomôcky sú klientke veľmi nápomocné, keďže žije sama a mnohokrát sa nedokáže sama pohybovať v domácnosti. Klientka bola APZ veľmi vďačná za to, že z jeho iniciatívy sa dokázali pre ňu vybaviť pomôcky.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Veľmi dobrá a intenzívna spolupráca s lekármi prvého kontaktu prispela k výraznému počtu v kategórii *Podpora preventívnych programov*, kde sa APZ zamerali, v spolupráci s lekármi, na povinné očkovanie detí a preventívne prehliadky v období uvoľnenia pandemických opatrení.

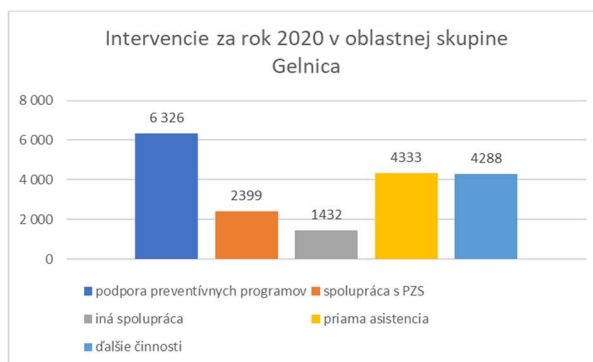
APZ sa zameriavali na osvetovú činnosť v rodinách v období pandémie ochorenia COVID -19 a na starostlivosť o rodiny v karanténe.

Oblastná skupina Gelnica

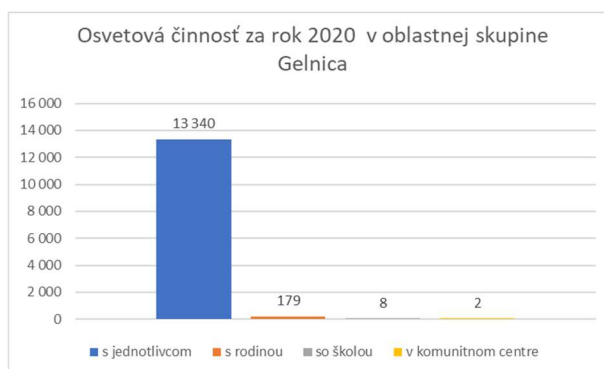
Koordinátor: Mgr. Peter Molek

Lokality: Rudňany, Roškovec (Doľany), Richnava, Gelnica, Nálepko, Žehra, Bystrany, Spišské Vlasy, Krompachy, Mníšek nad Hnilcom, Bijacovce

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Gelnica

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Gelnica

Příklad dobrej praxe

APZ objednal v lokalite klientku na plánovanú operáciu oka. Všetko bolo dohodnuté, avšak po zistení, že klientka je poistená v zdravotnej poisťovni Dôvera, jej oznámili, že ju nehospitalizujú APZ následne kontaktoval zdravotnú poisťovňu, kde mu oznámili, že sa má ozvať o mesiac. APZ sa nedal odbiť a po mesiaci opätovne kontaktoval poisťovňu aj nemocnicu. Klientka momentálne chodí na predoperačné vyšetrenia. Dátum operácie má stanovený na 29. januára 2021.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Najviac intervencií je v kategórii *Podpora preventívnych programov*, kde majú APZ veľmi dobrú spoluprácu s lekármi a zabezpečujú účasť klientov na povinnom očkovaní alebo preventívnych prehliadkach.

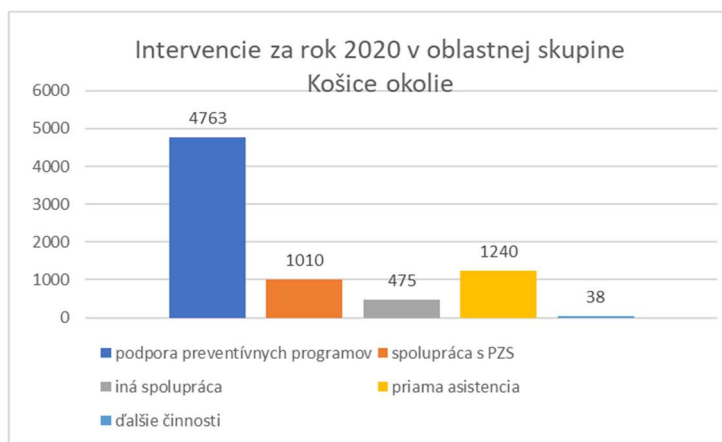
APZ sa zameriavali na osvetové aktivity hlavne s jednotlivcami a hlavnou témou boli osvetu spojené s pandemickou situáciou okolo ochorenia COVID-19

Oblastná skupina Košice - okolie

Koordinátor: Bc. Rudolf Rusňák

Lokality: Medzev, Jasov, Sokoľany, Moldava nad Bodvou, Drienovec, Čaña, Veľká Ida, Turňa nad Bodvou, Košice – Luník IX

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Košice okolie

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Košice okolie

Príklad dobrej praxe

Pomoc rodine s maloletým chlapcom. Matka odmietala niekoľko rokov dieťa zobrať na vyšetrenia a dieťa čiastočne ochrnulo. Po viacerých návštevách APZ bolo dieťa vyšetrené a v súčasnosti s ním rodičia chodia na rehabilitačné cvičenia. Dieťa ich zvláda dobre, pričom APZ opakovane s rodičmi pracuje a podporuje ich pri rehabilitácii. Je celkom možné, že dieťa bude opäť chodiť.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Najviac intervencií je v kategórii *Podpora preventívnych programov*, kde majú APZ veľmi dobrú spoluprácu s lekármi a zabezpečujú účasť klientov na povinnom očkovaní alebo preventívnych prehliadkach.

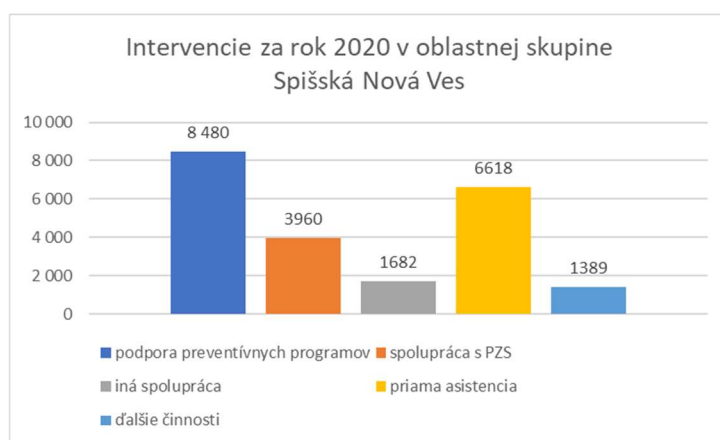
APZ sa zameriavali na osvetové aktivity hlavne s jednotlivcami a hlavnou témou boli osvetu spojené s pandemickou situáciou ochorenia COVID-19.

Oblastná skupina Spišská Nová Ves

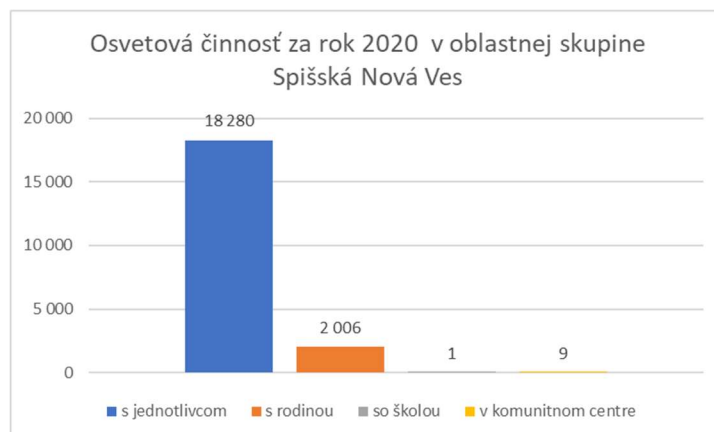
Koordinátorka: Sidónia Pištová

Lokality: Spišské Tomášovce, Vítkovce/Chrásť nad Hornádom, Levoča, Smižany, Vydrník, Letanovce, Jánovce, Markušovce, Spišská Nová Ves, Hrabušice, Rudňany

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Spišská Nová Ves

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Spišská Nová Ves

Priklad dobrej praxe

Uvádame príbeh maloletého chlapca, ktorý žije s dvomi vývodmi v konečníku. Rodina sa o neho nedokázala postarať a nevedela, čo chlapec v rámci starostlivosti potrebuje. APZ v spolupráci s Komunitným centrom získali pre malého klienta hygienické pomôcky. Klient bol bezvládný a APZ po komunikácii s lekárkou vysvetlila rodičom, základný postup, čo postihnuté dieťa v rámci starostlivosti potrebuje a ako sa starať o jeho hygienu. Zdravotný stav dieťaťa sa prudko zhoršil a vyžadoval si urgentnú hospitalizáciu, čo matka sústavné odmietala. Po trpezlivom vysvetľovaní APZ matka súhlasila.

APZ intenzívne pracovala s matkou, aby ju pripravila na starostlivosť o syna, keď sa vráti z nemocnice. Po návrate dieťaťa sa matka začala starať podľa pokynov od APZ a jeho zdravotný stav sa zlepšil. V súčasnosti klientovi už jeden vývod odstránili a chlapec začal priberať.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Najviac intervencií je v kategórii *Podpora preventívnych programov*, kde majú APZ veľmi dobrú spoluprácu s lekármi a zabezpečujú účasť klientov na povinnom očkovaní alebo preventívnych prehliadkach.

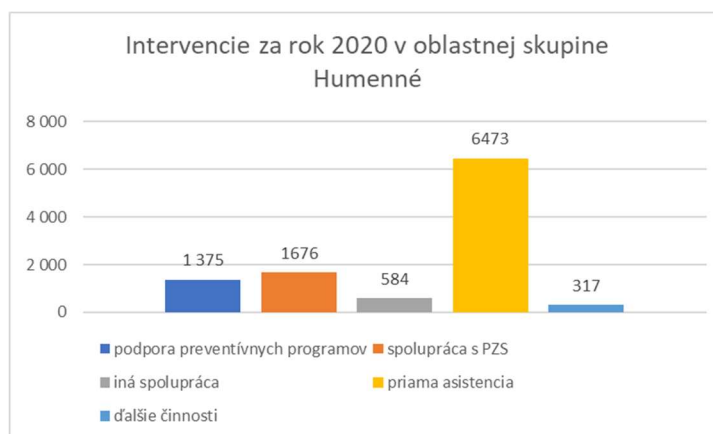
APZ sa zameriavali na osvetové aktivity hlavne s jednotlivcami a hlavnou témou boli osvetu spojené s pandemickou situáciou ochorenia COVID-19.

Oblastná skupina Humenné

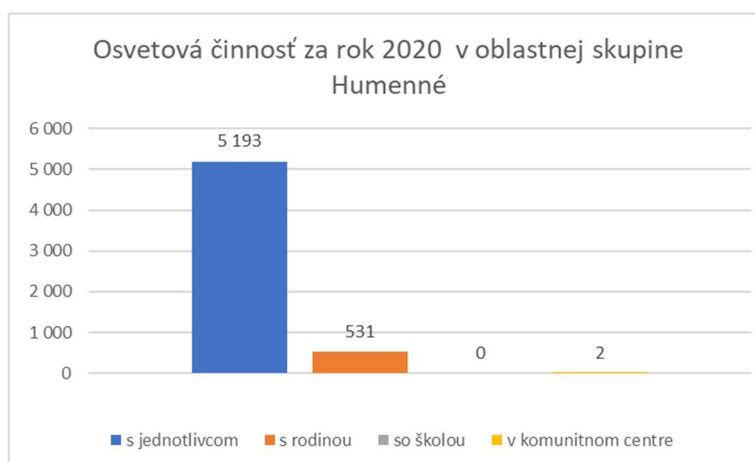
Koordinátorka: Mgr. Stanislava Guzi

Lokality: Medzilaborce - Zámočnicka, Petrovce nad Laborcom, Slovenská Volová, Kamenica nad Cirochou, Poša, Nacina Ves/Lesnė, Bystrė, Humennė (Podskalka) Čabalovce, Medzilaborce - Duklianskych hrdinov

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Humenné

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Humenné

Priklad dobrej praxe

Jeden z príkladov dobrej praxe je pomoc už starším rodičom, ktorým na návrh obce odobrali syna do reedukačného centra do Sološnice začiatkom roka 2020 kvôli zanedbaniu školskej dochádzky. Rodičov vypočúvala polícia, no keďže boli jednoduchí, mnohému nerozumeli. Na políciu podpísali (konštatujeme) aj pod určitým tlakom, dokumenty a vyhlásenie, ktoré si neprečítali a ani im nebolo vysvetlené, čo konkrétne na políciu riešia a podpisujú. Približne po 2 mesiacoch im ráno na dvere búchali pracovníci z SPO a polícia, ktorá následne zobrala syna ako zločinca. Starosta obce tento postup odsúhlasil spoločne s pracovníkmi TSP. Nešťastný otec požiadal o pomoc APZ. Po pár dňoch APZ zistil, že ich syn má zdravotné ťažkosti, ktoré si nikto neoveroval a školskú dochádzku zanedbával aj z dôvodu dodržiavania liečebného režimu. Tieto informácie si príslušné úrady nezisťovali a neoverovali. Preto APZ všetky potrebné lekárske správy dodal klientovi, ktoré klient následne predložil na príslušné úrady a chlapec už prázdniny strávil doma.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

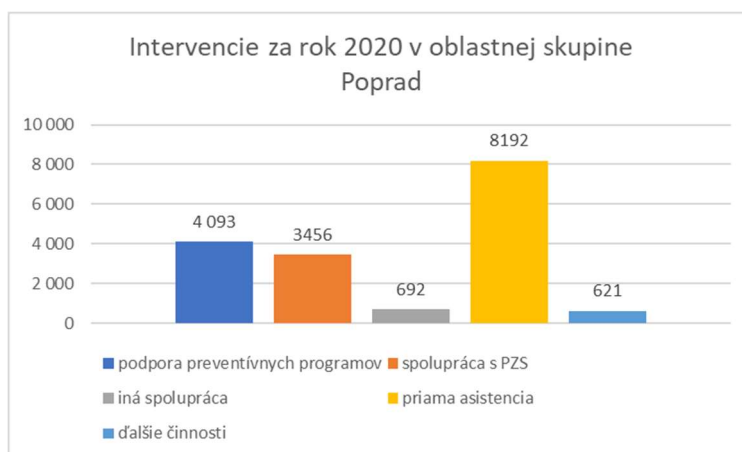
Kategória *Podpora preventívnych programov* sa prejavila na nižšom počte intervencií z dôvodu, že dlhodobým pôsobením APZ a osvetovou činnosťou na klientov sa docielilo, že klienti už sami riešia priamo s lekármi povinné očkovanie detí a preventívne prehliadky. Najviac intervencií bolo v kategórii *Priama asistencia*, nakoľko v lokalitách je väčší počet klientov, liečiacich sa na rôzne chronické ochorenia. APZ tu pomáhajú pri objednávaní k odborným lekárom a sprevádzajú klientov na vyšetrenia. APZ sa zameriavali na osvetové aktivity hlavne s jednotlivcami a hlavnou témou boli osvetu spojené s pandemickou situáciou ochorenia COVID-19.

Oblastná skupina Poprad

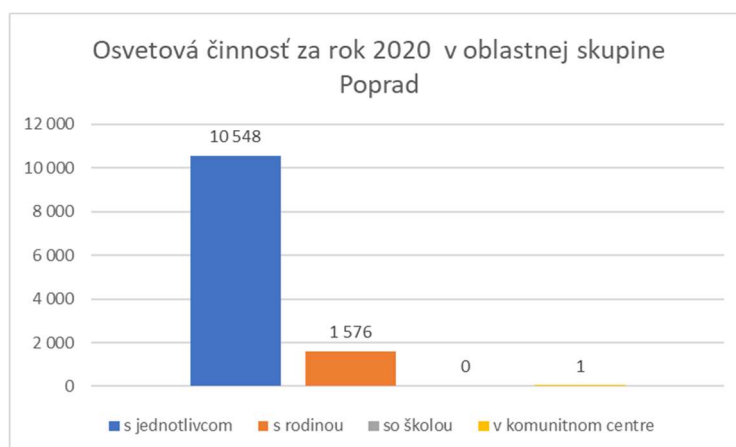
Koordinátor: Bc. Šimon Pokoš

Lokality: Šumiac, Poprad, Telgárt, Hranovnica, Spišský Štiavnik, Vikartovce, Liptovská Teplička, Polomka/Závadka nad Hronom, Pohorelá, Valkovňa, Batizovce, Svit

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Poprad

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Poprad

Priklad dobrej praxe

APZ sa v rámci svojej pracovnej činnosti venoval aj klientovi vo veku 58 rokov, ktorého dlhodobo trápí *Diabetes mellitus* – vysoká cukrovka a nepríjemná psoriáza. Pri jednej z komunikácií s klientom, bol APZ zo strany jeho manželky požiadaný o pomoc v riešení jeho zdravotného problému po stránke kompenzačnej. APZ zavolať referentke Úradu práce, ktorá rieši peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie a dohodli sa, že si klient príde pre tlačivá. APZ manželke klienta vysvetlil, kam má ísť a prečo. Tlačivá na opatrovateľský príspevok a kompenzácie vyplnila manželka klienta za asistencie APZ a následne sa zanesli na podateľňu ÚPSVaR. Klienta navštívili pracovníčky ÚPSVaR za účelom preverenia udaných skutočností v tlačivách podaných klientom.

Potom prišlo klientovi a jeho manželke písomné vyrozumenie o schválení *peňažného príspevku na opatrovanie, peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou*. Vďaka skúsenostiam APZ si rodina dokázala finančne pomôcť zvládnuť zdravotnú situáciu v rodine, čo na ňu vplyva aj psychicky priaznivejšie, APZ túto skutočnosť vníma aj v občasných telefonických rozhovoroch, či osobných stretnutiach.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Najviac intervencií bolo v kategórii *Priama asistencia*, nakoľko v lokalitách je väčší počet klientov, liečiacich sa na rôzne chronické ochorenia, APZ im pomáhajú pri objednávaní k odborným lekárom a sprevádzajú klientov na vyšetrenia.

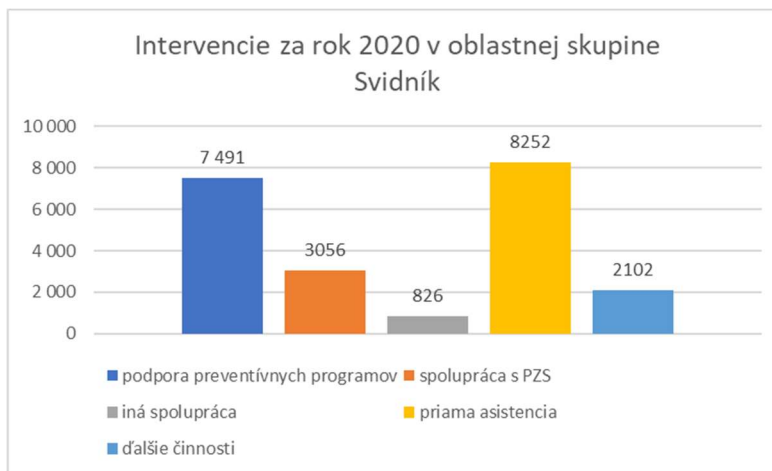
APZ sa zameriavali na osvetové aktivity hlavne s jednotlivcami a hlavnou témou boli osvetu spojené s pandemickou situáciou ochorenia COVID-19.

Oblasťná skupina Svidník

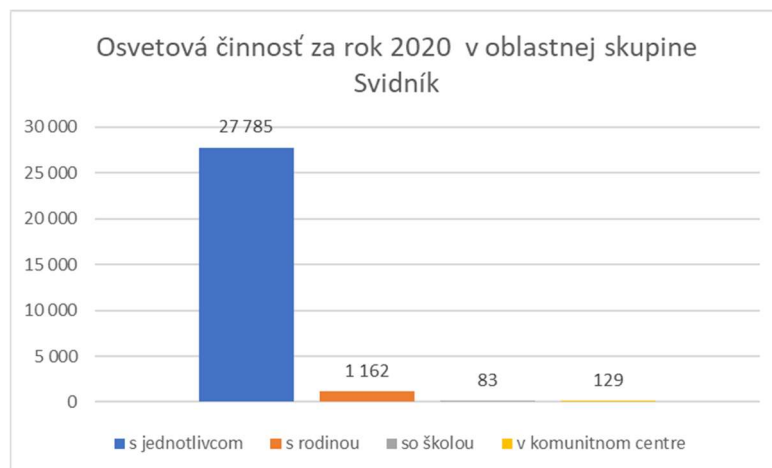
Koordinátor: Mgr. Tomáš Sivák

Lokality: Jarovnice, Ladomírová, Kružľová, Chminianske Jakubovany, Chmiňany, Svidník, Stropkov, Krajná Bystrá

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblasťnej skupine Svidník

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblasťnej skupine Svidník

Príklad dobrej praxe

Matka detí má iba základné vzdelanie, rovnako ako otec rodiny. Žijú v malom domčeku a pokúšajú sa vychovať 4 deti. Dve z detí sú však mimoriadne ťažko postihnuté, 5-ročný synček a 5-mesačná dcéra. Rodičom hrozilo odobratie detí z dôvodu nedostatočnej starostlivosti. Matka a ani otec sa nedokázali o svoje deti postarať či už materiálne, finančne alebo zdravotne. Rodina poberala iba rodičovský príspevok a prídavky na deti. Rovnako mali problém so zabezpečením pravidelnej stravy. APZ chcela pomôcť, pretože rodina zúfalo potrebovala akútne a radikálne riešenie. APZ naštartovala aktívnu spoluprácu so sociálnou pracovníčkou z ÚPSVaR Svidník a pediatrom, ktorý situáciu poznal a staral sa o zdravie detí. APZ sa zaviazala denne navštevovať rodinu, komunikovať s matkou, zabezpečiť návštevy rodiny u pediatra a taktiež cestovala s rodinou ako doprovod k špecialistom, keďže matka nevedela vôbec komunikovať a nerozumela inštrukciám zdravotníckeho personálu. APZ dávkovala lieky, vymieňala katéter a učila matku všetky úkony, ktoré tak ťažko postihnuté deti potrebujú na dennej báze. APZ vedela o ťažkej finančnej situácii rodiny a tiež poznala neziskovú organizáciu Dobrý anjel, ktorá

pomáha rodinám v núdzi. Skontaktovala sa s nimi najprv telefonicky a vysvetlila im situáciu, v akej sa rodina nachádzala.

Pracovníčka jej následne oznámila postup a poslala jej žiadosť, ktorú APZ vyplnila a spolu s ňou zaslala aj lekárske správy, potvrdenia o príjme a tiež správu od posudkového lekára, v ktorej bolo presne percentuálne špecifikované zdravotné postihnutie detí, rovnako ako podklady od obvodného pediatra. Dobrý anjel rodine odpovedal a matka detí dostala v mesiaci september prvýkrát príspevok na starostlivosť o dieťa, ktorý bude dostávať tri mesiace. Organizácia následne každé tri mesiace žiadosť opätovne prehodnotí podľa aktuálneho posudku pediatra. Príspevok je určený na výdavky spojené s návštevami lekárov a pokrytím časti nákladov na stravu.

APZ hovorí: "Nelutujem to úsilie, ktoré som do toho dala, pretože vidím na vlastné oči, že deťom je omnoho lepšie. Dúfam, že to už takto bude každý deň." APZ je ozajstným STRÁŽNYM ANJELOM, ktorý si zaslúži pozornosť!

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

V kategórii *Podpora preventívnych programov* bolo najviac zastúpené povinné očkovanie, čo bolo prioritou detských lekárov vo všetkých lokalitách. V kategórii *Spolupráca s PZS* asistenti najviac spolupracovali s detskými lekármi a všeobecnými lekármi pre dospelých a to vo všetkých lokalitách. V prešovskej nemocnici majú asistenti veľmi dobrú spoluprácu aj so sociálnou sestrou a to prinieslo významnú spoluprácu v rámci výmeny informácií medzi APZ a personálom (informácie o prepustení do domácej starostlivosti, doliečovanie po prepustení a pod.). V kategórii *Priama asistencia* najviac APZ zabezpečovali lieky hlavne v rodinách, ktoré boli v karanténe z dôvodu ochorenia na COVID-19.

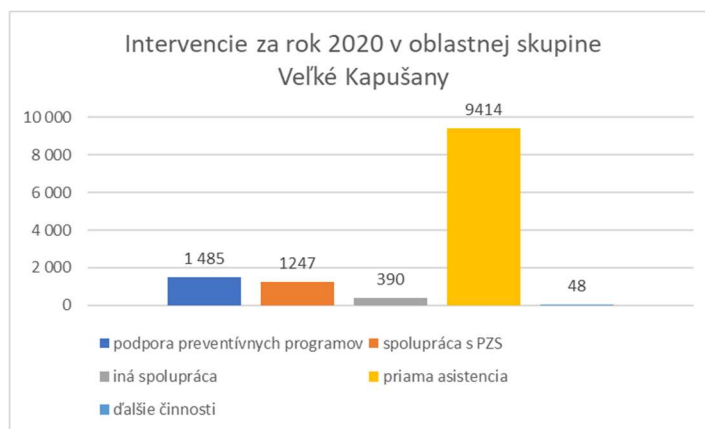
Zdravotné osvetu realizovali asistenti podpory zdravia v lokalitách predovšetkým s jednotlivcom, menej s rodinami. V školách a v komunitných centrách sa tento rok nerealizovali takmer žiadne osvetové aktivity z dôvodu pandémie. Osvetové aktivity s jednotlivcami boli zamerané predovšetkým na základné preventívne opatrenia v súvislosti s koronavírusom, taktiež osvetu o poučení o užívaní liekov, hypertenzii a hypotenzii a o absolvovaní povinných očkovaní a preventívnych prehliadok. Asistenti sa venovali taktiež ventilačným a motivačným rozhovorom.

Oblastná skupina Veľké Kapušany

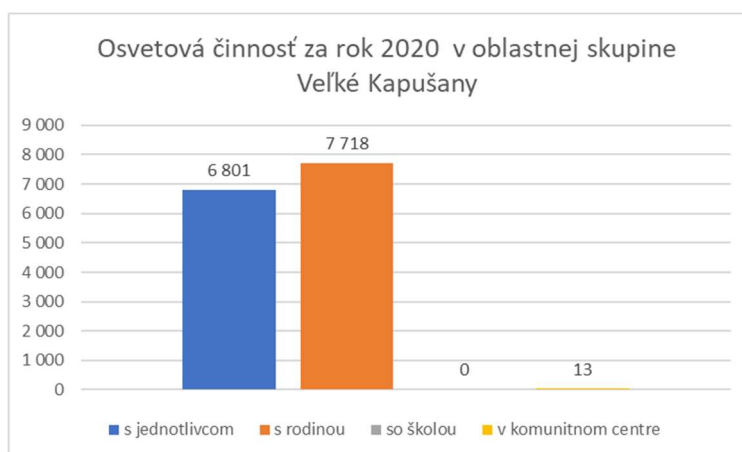
Koordinátor: Zoltán Batka

Lokality: Slavkovce, Kráľovský Chlmec, Kapušianske Kľačany/Ruská, Veľké Kapušany, Krišovská Liesková, Zemplínske Kopčany, Leles, Čierna nad Tisou, Malčice, Zemplínska Teplica, Lastovce

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblastnej skupine Veľké Kapušany

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblastnej skupine Veľké Kapušany

Príklad dobrej praxe

APZ pravidelne navštevovala klientku s 3-ročným synom, ktorý sa jej narodil predčasne v 6. mesiaci tehotenstva. Chlapec je veľmi živý a životaschopný dieťa. Keď dovŕšil 1 rok, začali sa u neho objavovať rôzne ochorenia (alergia, epilepsia). Zdravotný stav chlapca sa prudko zhoršil. Lekári oznámili jeho matke, že dieťa bude postihnuté a že nebude vôbec chodiť. Vystrašená matka len plakala a nevedela ako ďalej. APZ chodila za matkou pravidelne a snažila sa matku počúvať, občas ju povzbudila a ak prejavila záujem, tak aj poradila. APZ vedela, že epilepsia nemôže brániť človeku v chodení alebo pri jedení. APZ vyhľadávala pozitívne informácie a čítala jej ich, aby matku povzbudila. Klientka začala s chlapcom cvičiť a zároveň mu spievala. APZ ju uistila, že ak s ním bude pravidelne cvičiť, výsledok sa určite dostaví.

APZ navštívila spolu klientkou rehabilitačného pracovníka, ktorý matke ukázal, ako správne cvičiť s dieťaťom. Po 10 mesiacoch intenzívneho a pravidelného cvičenia sa chlapec sám postavil na nohy a robí pokroky. Pri každej príležitosti matka vyjadruje vďačnosť za pomoc a povzbudenie od APZ.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

Najviac intervencií bolo v kategórii *Priama asistencia*, nakoľko v lokalitách pri výskyte ochorenia COVID-19 bolo viacero rodín v karanténe, naši APZ v lokalitách zabezpečovali lieky chronicky chorým klientom a sprevádzali ich na vyšetrenia.

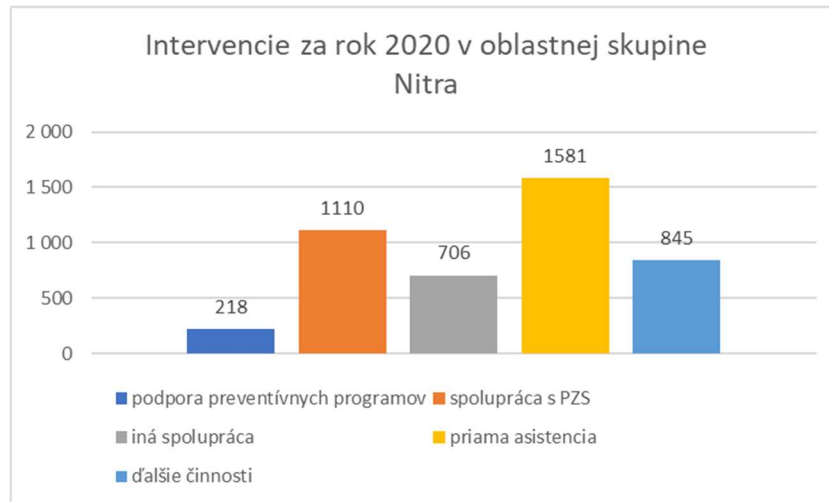
APZ sa zameriavali na osvetovú činnosť v rodinách, v období pandémie zameriavali osvetovú činnosť na ochorenie COVID -19 a starostlivosť o rodiny v karanténe.

Oblasťná skupina Nitra

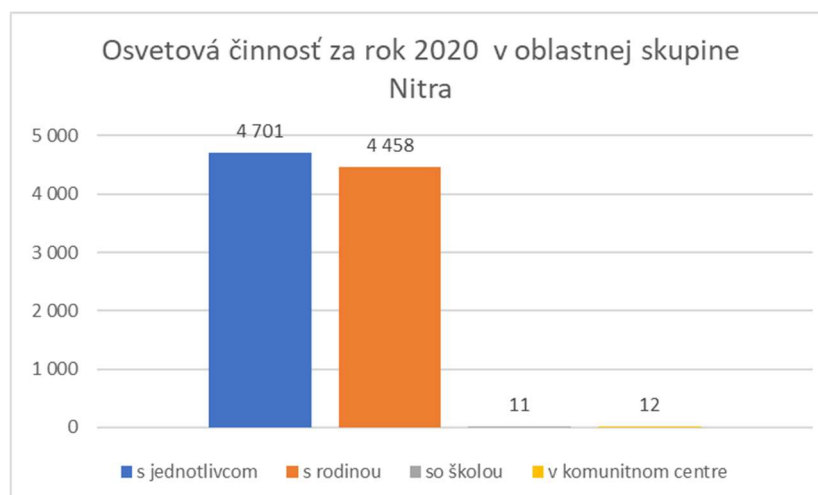
Koordinátorka: Mgr. Danica Bieliková

Lokality: Bánovce nad Bebravou, Veľké Blahovo, Komárno, Levice, Nitra, Hlohovec, Zlaté Moravce

Graf – Intervencie za rok 2020 v oblasti skupine Nitra

Graf – Osvetová činnosť za rok 2020 v oblasti skupine Nitra

Príklad dobrej praxe

APZ zachránila svojim profesionálnym prístupom, ktorý veľmi kladne ohodnotili aj lekári, život klientky. Kontaktovali ju rodinní príslušníci klientky, že sa zle cíti. Keď APZ prišla, zistila, že klientka má opuchnutú jednu stranu tela. APZ vyhodnotila, že je potrebná RZP.

Po príchode zistili záchranári, že ide o mozgovú príhodu. Previezli klientku do nemocnice, následne kontaktovali APZ, že vďaka jej rýchlemu zhodnoteniu situácie zachránila klientke život. APZ bola aktívne zapojená pri pomoci a testovaní v lokalite počas karantény /uzatvorenia celej lokality/.

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblasti skupiny za rok 2020

V kategórii *Spolupráca s PZS* nastal nárast, k čomu prispela aj pandémia ochorenia COVID-19 a lekári začali intenzívnejšie spolupracovať s našimi APZ. Pandémia ochorenia COVID-19 ovplyvnila aj intervencie pri *priamej asistencii klientom*. V kategórii *Priama asistencia* APZ komunikovali a spolupracovali v rámci telefonického komunikácie. Meranie krvného tlaku bolo menej realizované,

pretože APZ počas pandémie nenavštevovali domácnosti, ani nesprevádzali klientov k lekárom. Ak bola možnosť, APZ sprevádzali klientov, vybavovali kompenzačné pomôcky a tiež spolupracovali so zdravotnými poisťovňami. Aktívna pomoc a podpora klientom, ako aj kontrola podávania liekov bola realizovaná pravidelne.

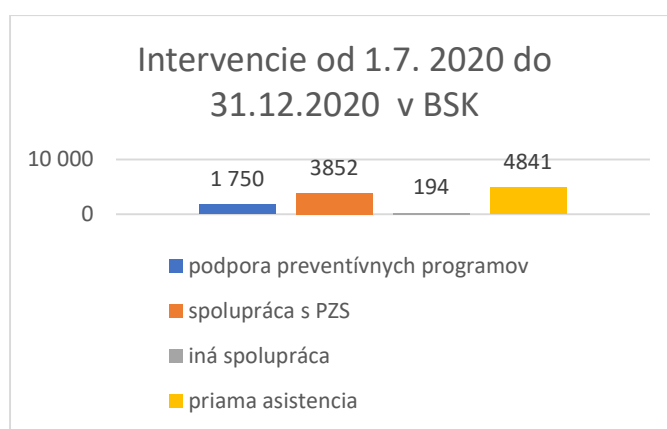
Pri jednotlivcoch, ale aj rodinách to boli osvetové činnosti, ktoré sa najčastejšie zameriavali na hygienu domáceho prostredia: osвета o starostlivosti o deti a rodinu, poučenie o užívaní liekov, osвета o povinnom očkovaní a mnohé ďalšie. Najviac osviet, či už u jednotlivcov alebo rodín bol zameraný na ochorenie COVID-19.

Národný projekt Zdravé komunity 3B (BSK)

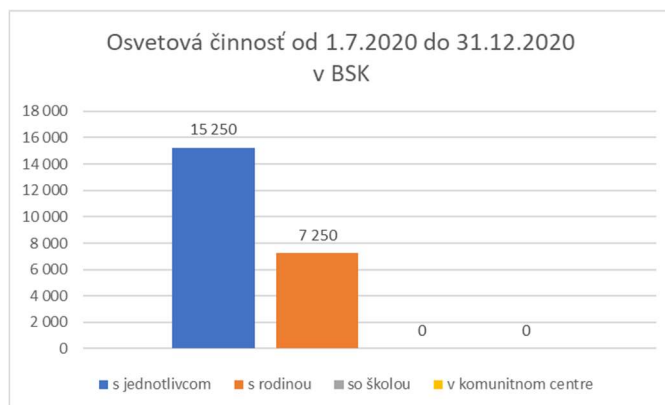
Koordinátor: Ján Daniel

Lokality: Malacky, Malé Leváre, Záhorská Ves, Vysoká pri Morave, Rohožník, Pezinok, Plavecký Štvrtok, Závod

Graf – Intervencie od 01.07. do 31.12.2020 v Bratislavskom samosprávnom kraji

Graf – Osvetová činnosť od 01.07. do 31.12.2020 v Bratislavskom samosprávnom kraji

Zhodnotenie intervencií a osvetových činností oblastnej skupiny za rok 2020

V kategórii *Podporných preventívnych programov* asistenti podpory zdravia vykonávali najmä činnosti spojené s pozývaním na povinné očkovania detí a s pozývaním na preventívne prehliadky. Pri kategórii *Spolupráca s PZS* majú veľmi dobrú spoluprácu s lekármi prvého kontaktu. Komunikácia s odbornými lekármi zahŕňala hlavne objednávanie klientov na vyšetrenia. Medzi ďalšie činnosti, ktoré môžeme zahrnúť do kategórie „*Iná spolupráca*“ patrí spolupráca APZ s inými pomáhajúcimi profesiami (TSP), pričom v čase pandémie boli v intenzívnejšom kontakte s miestnymi samosprávami. Najviac

intervencií sa realizovalo v kategórii „*Priama asistencia*“, pričom najčastejšou intervenciou bolo meranie krvného tlaku a sprevádzanie klientov na vyšetrenie k lekárovi.

Najviac osvetových aktivít uskutočnili APZ s jednotlivcami, a to z dôvodu epidemiologickej situácie v lokalitách. Najčastejšou témou osvetových aktivít bola osвета o správnom užívaní liekov a ich rizikách. V súvislosti s ochorením COVID-19 bolo v lokalitách vykonaných 1250 osvetových aktivít o ochorení COVID-19 a to na tému správneho používania ochranných pomôcok, hygieny a dodržiavania hygienických zásad (R-O-R), ako aj zodpovednosti za vlastné zdravie a zdravie v komunite.

Národný projekt Korona te merel

V priebehu roka sme tiež v rámci celoslovenských preventívnych opatrení a realizácie Národného projektu ***Korona te merel*** realizovali zdravotnú mediáciu so zameraním na ochorenie COVID-19 pod vedením koordinátorov Ing. Jána Holodňáka (oblasťná skupina Veľký Šariš) a Mgr. Kláudia Hossovej (oblasťná skupina Zlaté Moravce – do 31.10.2020 a od 01.11.2020 oblasťná skupina Poprad okolie).

Počet lokalít v ich pôsobnosti, rovnako ako počet asistentov podpory zdravia v priebehu roka varioval od 0 do 34. Počet sa menil pomerne frekventovane a to na základe aktuálnej epidemiologickej situácie v zasiahnutých regiónoch, potrieb samospráv aj potreby posilnenia už etablovaných lokalít. Naším strednodobým plánom je obidve tieto skupiny na základe výsledkov začleniť do dlhodobých štruktúr a projektov organizácie.

2) Aktivity pre podporu preventívnych opatrení proti ochoreniu COVID-19

Surveillance systém COVID-19 v marginalizovaných rómskych komunitách

Vedenie organizácie v marci 2020 na odporúčanie manažéra pre rozvoj podmienok pre zdravie kontaktovalo Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV (ÚESA SAV) so žiadosťou o koncepčnú pomoc ohľadom zberu a spracovania dát, ktoré by mohli prakticky napomôcť štátu efektívnejšie monitorovať a kontrolovať priebeh pandémie nového koronavírusu v cieľových komunitách projektu. Po predbežnej konzultácii vedení a metodikov oboch organizácií došlo k podpísaniu zmluvy, ktorej predmetom bolo bezodplatné dodanie návrhu a priebežného rozvíjania a konzultovania monitorovacieho systému k epidémii ochorenia COVID-19 v prostredí MRK zo strany ÚESA, pre potreby ZR.

Odborníkmi ÚESA v spolupráci s analytikmi ZR bol vytvorený a spustený unikátny *surveillance systém*, ktorý v priebehu celého trvania pandémie využívali a podnes využívajú nielen samotné ZR – pre výkon svojej intervenčnej práce v oblasti prevencie a podpory zdravia na komunitnej úrovni – ale aj ďalšie zložky štátnej správy zapojené do kontroly epidémie v SR ako *Inštitút zdravotných analýz MZ SR, Odborné konzilium MZ SR, Intervenčný tím MZ SR, centrálna i regionálne organizácie systému verejného zdravotníctva či Pandemická komisia Vlády SR*.

Vytvorený *surveillance systém* využíva širokú sieť APZ priamo v troch štvrtinách MRK s podštandardnými podmienkami pre zdravie. APZ priebežne zhromažďujú anonymizované dáta za vybrané kritické indikátory priebehu pandémie v jednotlivých lokalitách projektu, kde pôsobia na dennej báze. Tieto dáta od APZ na trojdennej báze zhŕňajú KAPZ prostredníctvom telefonických štruktúrovaných rozhovorov do online formulárov za jednotlivé obce. Z vyplnených online formulárov sa následne automaticky kumuluje zabezpečená online databáza s časovými aj geografickými stopami za jednotlivé údaje. Z databázy následne čerpá vybrané dáta online analytický a vizualizačný nástroj (*report dashboard v platforme PowerBI*).

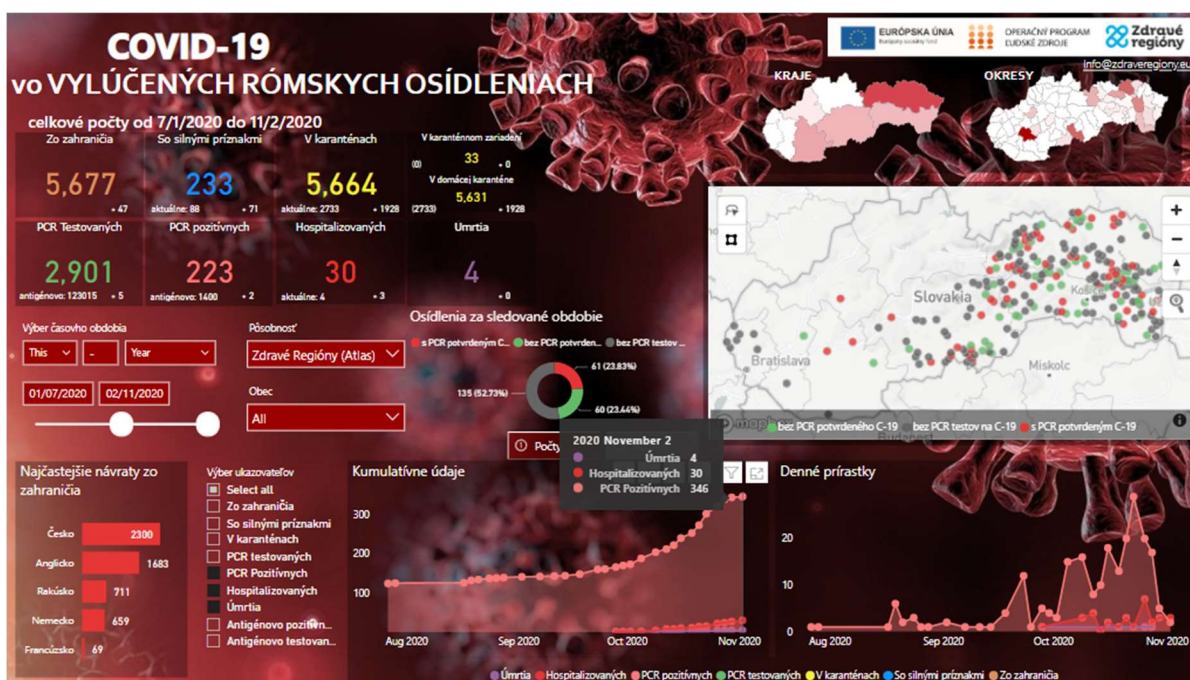
Vytvorený systém tak predovšetkým priebežne zaznamenáva a na geografickej úrovni názorne i prakticky prepája dáta o priebehu pandémie v MRK od jej počiatku v marci 2020, počas druhej vlny konkrétne za nasledujúce indikátory:

- počty návštev zo zahraničia podľa krajiny;
- počty ľudí v nariadených karanténach (domácich vs v zariadeniach);
- počty vykonaných RT-PCR testov;
- počty pozitívnych RT-PCR testov;
- počty vykonaných antigénových testov (len za plošné testovania);
- počty pozitívnych antigénových testov (aj za individuálne testovania);
- počty hospitalizácií v súvislosti s ochorením COVID-19;
- počty úmrtí na ochorenie COVID-19;
- počty vykonaných protilátkových testov (len za screeningové testovania);
- počty IgG pozitívnych protilátkových testov (len za screeningové testovania).

Pôvodný monitorovací systém zároveň umožňuje jednoduché a rýchle budovanie ďalších interaktívnych analytických nadstavieb podľa aktuálnej potreby. Takto boli do systému v rôznych fázach epidémie postupne pridávané nástroje napr. na prioritizáciu obcí pre masívne testovanie podľa miery epidemiologického rizika, na odhad klinických dopadov pandémie v MRK podľa vekovej štruktúry, či na indikatívne porovnanie výsledkov masívnych testovaní v MRK a v príslušných obciach.

Surveillance systém pre COVID ZR pracuje s druhotnými dátami vytváranými APZ a za niektoré indikátory aktuálnu situáciu vo väčšine osídlení oproti skutočnosti podhodnocuje. V priebehu pandémie sa však pravidelne potvrdzuje ako nenahraditeľný nástroj pokiaľ ide o záchyt dôležitých trendov, a to nielen lokálne ale aj na regionálnej úrovni. Práve tento nástroj napríklad umožnil efektívne zabrániť šíreniu pandémie v MRK počas prvej vlny, kedy ho permanentný krízový štáb a Ozbrojené sily SR využili na identifikáciu lokalít pre masívne testovanie návratilcov z rizikových krajín, ktorí v danom čase predstavovali jediný zdroj nákazy novým koronavírusom pre MRK. Následne sa osvedčil napr. aj pri úspešnom vytipovaní vhodných obcí pre pilotné štúdie vysokého premorenia pre potreby Odborného konzília MZ SR, pilotnú štúdiu „*kloktacích*“ RT-PCR testov na podnet Ministerstva školstva SR či na overenie prítomnosti infekčnejšej, tzv. „*britskej*“ mutácie nového koronavírusu na území SR.

Analytici ZR dodaný *surveillance* nástroj využívajú aj na tvorbu pravidelných súhrnných správ o pandemickej situácii v MRK pre potreby Odborného konzília MZ SR.

Podľa dát z dlhodobého monitoringu sa pandemická situácia začala aj v MRK výrazne zhoršovať v priebehu októbra 2020. Pre ilustráciu uvádzame tabuľku porovnávajúcu vybrané dôležité hodnoty za celé obdobie od začiatku pandémie po koniec septembra s hodnotami za október 2020.

Ukazovateľ	Marec - September	Október
Počet lokalít s potvrdeným C19 (PCR)	33	74
Podiel lokalít s potvrdeným C19 (PCR)	21%	54%
Počet prípadov C19 (PCR)	170	+176
Počet hospitalizácií s C19	<20	+29
Počet úmrtí na C19	1 (september)	+3

1) Výsledky z plošného testovania (k 2.11.)

Na pozadí uvedených dát pre nás nie je prekvapením, že dáta z plošného antigénového testovania indikujú desiatky vylúčených lokalít s pomerne vysokými podielom pozitívnych z testovaných (pri priemernej účasti na testovaní na úrovni nad 90% z vhodnej populácie). V niekoľkých lokalitách ide o podiely extrémne vysoké. V nasledujúcej tabuľke zhŕňame naše indikatívne dáta.

Podiel pozitívnych z testovaných	Počet lokalít v danej kategórii
0%	96
0-1%	58
1-2%	36
2-5%	30
5-10%	5
>10%	3

Odborná pracovná skupina zameraná na riešenie COVID -19 v MRK

Vedením tejto odbornej pracovnej skupiny bola ministrom zdravotníctva poverená riaditeľka organizácie Tatiana Hrustič v novembri 2020. Medzi prizvanými členmi boli zástupcovia a zástupkyne štátnych inštitúcií a aj mimovládnych organizácií v pôsobiacich v teréne – *Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Košiciach a v Trebišove, Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – odbor Sociálnych služieb, Implementačná agentúra MPSVR SR, Intervenčný tím MZ SR, Lekárska fakulta UPJŠ, Lekárska fakulta UK, Človek v ohrození, Cesta von, Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV* a ďalší.

Prvé stretnutie sa konalo 25. novembra 2020. Odvtedy sa členovia a členky skupiny stretávajú pravidelne a pracujú na spoločných materiáloch súvisiacich s prevenciou ochorenia COVID-19 v marginalizovaných rómskych komunitách.

Tento skupine sú prezentované aj dáta z monitoringu situácie v súvislosti s ochorením COVID-19 v lokalitách MRK.

Pomoc pri karanténach

V priebehu celého roka 2020 sme poskytovali asistenciu, materiálnu a psychosociálnu podporu rodinám a domácnostiam v izolácii ako aj domácnostiam na ktoré dopadli prijaté opatrenia najtvrdšie. Ako organizácia sme aktívne pomáhali v teréne obyvateľom ktorí sa ocitli v celoplošných karanténach. Nad rámec bežných kapacít sme zamestnali ďalších zamestnancov, ktorí v lokalitách aktívnej pôsobili.

Naše činnosti boli zamerané najmä na:

- pomoc s trasovaním kontaktov (s RÚVZ);
- informovanie pozitívnych osôb o ich situácii (s RÚVZ);
- mapovanie potrieb karanténizovaných ľudí – karanténne mestečko;
- zabezpečovanie pravidelného kontaktu s lekármi;
- zabezpečenie prístupu k liekom pre karanténizovaných ľudí;
- monitorovanie zdravotného stavu;
- psychosociálna podpora;
- aktivity pre deti v karanténnom mestečku;
- asistencia pri prevozoch klientov do nemocnice.

foto K. Andrášiková: Zatvorenie karanténneho mestečka v Žehre

Ako príklad našich činností uvádzame naše pôsobenie v obci Žehra: naše asistentky podpory zdravia Alžbeta Mižigárová, Lucka Horváthová, Julka Škopová, pôsobiace v Žehre, zabezpečovali pre ľudí v karanténnom mestečku dostupnosť základných zdravotníckych služieb na dennej báze. Prostredníctvom denných osobných návštev priamo v mestečku získavali základné informácie, sledovali symptómy, kontaktovali lekárov a vybavovali vyšetrenia, lieky, atď.

Do karanténneho mestečka sme zabezpečili skúsenú odborníčku na psychosociálnu podporu (riešila potreby detí, chronických pacientov, vrátane ľudí so závislosťami) a skúseného správcu, ktorý v spolupráci s obcou činnosti koordinoval po logistickej stránke.

Za spoluprácu v tejto lokalite ďakujeme predovšetkým:

Alžbete Mižigárovej, Lucii Horváthovej, Júlii Škopovej, Richardovi Kokymu, Petrovi Molekovi, Petrovi Kašperekovi, Andrejovi Belákovi a Márii Fumačovej, starostovi **obce Žehra**, pánovi Mariánovi Kandráčovi a prednostovi **obce Žehra**, pánovi Milošovi Pacovskému, zástupcom **Okresného úradu Spišská Nová Ves** - prednostovi úradu PaedDr. Dávidovi Demečkovi PhD., vedúcemu odboru krízového riadenia Petrovi Šofrankovi, zástupcom **Ozbrojených síl SR**, pracovníčke **TSP** -Mgr. Ivete Tomčíkovej, neziskovým organizáciám **Človek v ohrození** (za zapožičanie Mariana Cehelníka) a **Mládež ulice** (za zapožičanie Kariny Andrášikovej) a fantastickému facilitátorovi Michalovi Smetankovi a Ivovi Balážimu z **International Rescue System**.

Za krátky čas sme toho v obci Žehra spolu veľa zažili a veľa sme sa naučili o ľuďoch, spolupráci o dôvere a hlavne o tom, čo sú skutočné hodnoty. V kríze sa dejú rôzne veci, a veľa sa toho mení ale je jedna vec, ktorá by mala byť nemenná a to je ľudskosť. Máme veľa unikátnych príbehov, ktoré nás presvedčujú o tom, že robíme skvelú prácu a v teréne máme správnych ľudí.

foto K. Andrášiková (aktivita s deťmi v karanténnom mestečku na tému „Nakreslite to, čo si najviac prajete“)

Kampaň „Správajme sa zodpovedne“

V marci 2020 sme v spolupráci s mimovládnu organizáciami **Človek v ohrození, Bystriny a Seduco** a mnohými známymi osobnosťami verejného života začali realizovať kampaň s názvom „Správajme sa zodpovedne“.

Kampaň trvala takmer tri mesiace, bola zdieľaná najmä prostredníctvom sociálnych sietí a jej výsledkom je viac ako obrovské množstvo interakcií na sociálnych sieťach. Naším spoločným cieľom bolo informovať najmä našich klientov z MRK lokalít o potrebe dodržiavanie preventívnych opatrení, informovať o potrebe pomáhať si a správať sa v súlade s celoštátnymi opatreniami a tým zabrániť ďalšiemu šíreniu ochorenia. Na tejto aktivite sa podieľalo takmer 100 osobností z politického, kultúrneho a medicínskeho prostredia vrátane zamestnancov Zdravých regiónov. Obsahy jednotlivých videí boli okrem slovenského jazyka spracované v rómskom a maďarskom jazyku. Kampaň je možné vidieť na webovom odkaze <https://koronatemerel.sk/>

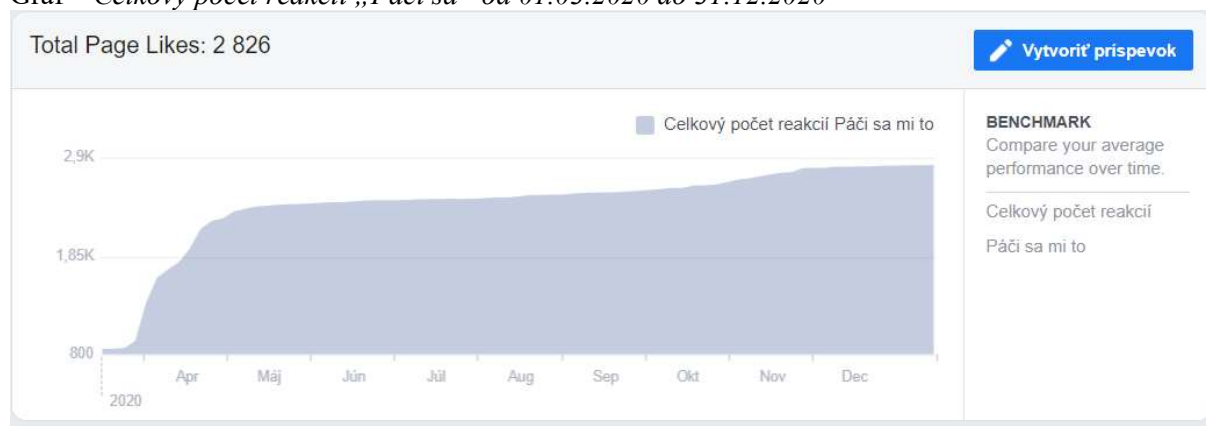
„Budte takí dobrí, nechodte von, ak nemusíte. A keď musíte ísť na nákup, dajte si rúško. A ak nemáte, tak si zoberte šál, alebo šatku. Často si umývajte ruky mydlom, dôležitá je osobná hygiena. Nechodte za ľuďmi, nenavštevujte rodinu, neukazujte sa tam, kde je veľa ľudí. Nechodte na zábavy, nerobte veľké hostiny, pretože koronavírus nie je ľahký. Budte doma, so svojimi deťmi. Nech je Boh s nami!“ to sú slová Magdalény Belákovéj, asistentky podpory zdravia v nemocnici v Michalovciach, ktorými v krátkom videu v rómčine nabáda ľudí, aby brali epidemiologickú situáciu vážne. Toto video bolo zverejnené dňa 17. marca o 11:00 na facebookovej stránke organizácie. O tri dni neskôr dosiahlo viac ako 1 300 zdieľaní a oslovilo presne 105 766 ľudí a malo 47 000 pozretí.

Vzhľadom na to, že túto Facebook stránku sledovalo do konca roka 2020 o niečo viac ako 2 800 ľudí sú to neskutočne vysoké čísla. Spolu s týmto videom sa v priebehu trochu dní na Facebook stránke Zdravých regiónov objavilo viac ako 20 ďalších videí koordinátorov a asistentov podpory zdravia, lekárov a osobností, ktoré sa zapojili do informačnej kampane, v ktorej sa spojili *Zdravé regióny, organizácia Človek v ohrození a dobrovoľnícka organizácia Bystriny*. Za pár dní operatívne vymysleli stratégiu kampane, vizuál a grafiku, spustili webstránku www.koronatemerel.sk (v rómčine „korona nech zomrie“), ktorá sústreďuje všetky videá a informačný materiál o víruse.

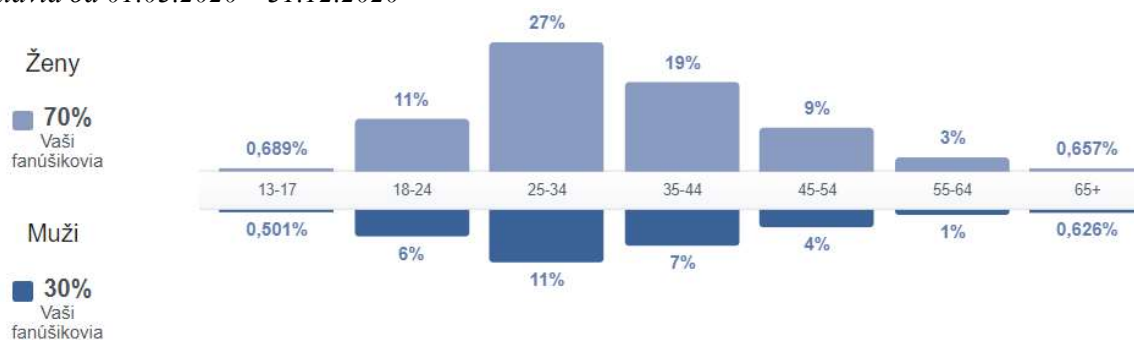
Viacere videá, podobne ako video Magdalény Belákovéj, dosiahli mimoriadne vysokú mieru zdieľania a dosahu, napríklad odkaz Jarmily Vaňovej, prvej Rómky zvolenej do NR SR, oslovil viac ako 44 000 ľudí a zdieľalo ho 579 ľudí a malo 33 000 pozretí.

V kampani sme naďalej pokračovali až do konca roka 2020 a ďalšie informácií a videá už zverejňujeme priamo na Facebook stránke našej organizácie.

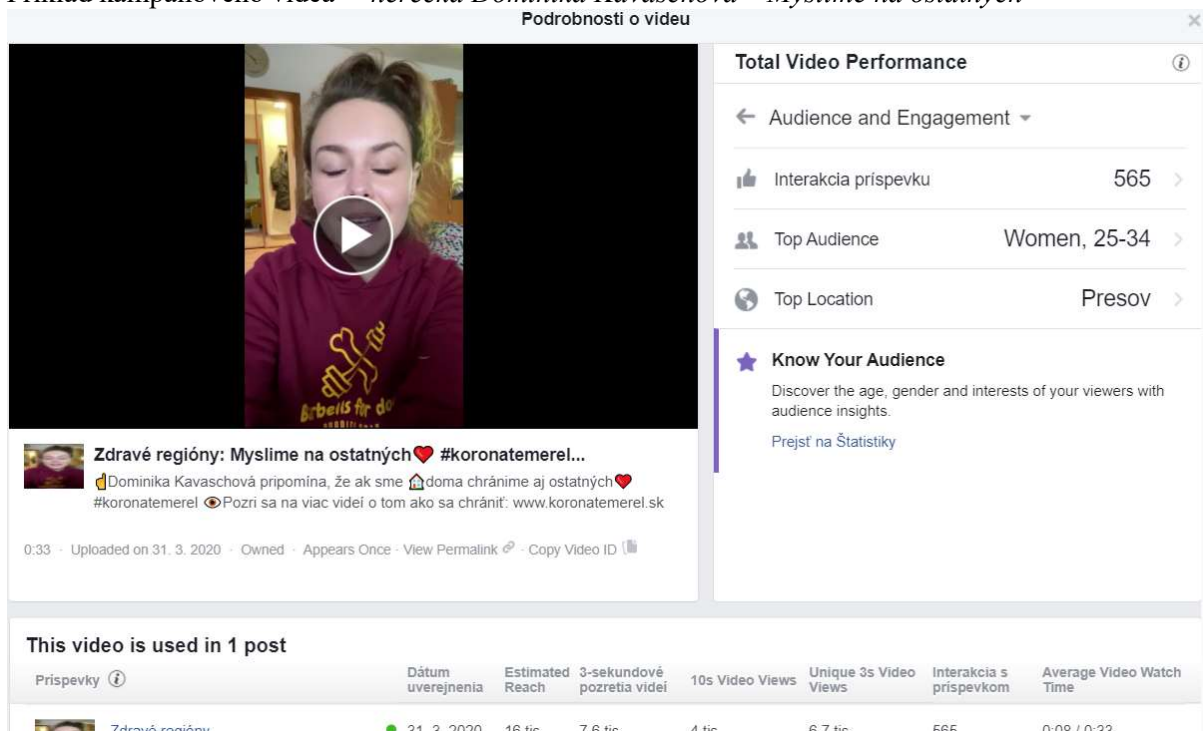
Graf – Celkový počet reakcií „Páči sa“ od 01.03.2020 do 31.12.2020

Graf – Odhadovaný počet ľudí v percentách, ktorí aspoň 1x videli niektorí z príspevkov podľa veku a pohlavia od 01.03.2020 – 31.12.2020

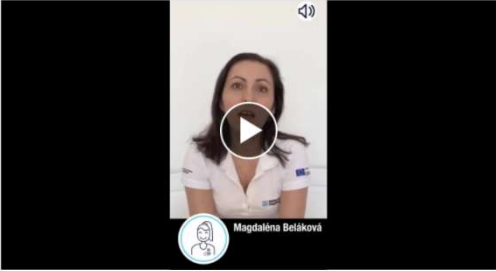
Príklad kampaňového videa – herečka Dominika Kavaschová – Myslíme na ostatných

Štatistika nám hovorí, koľko ľudí zasiahlo video na FB, v akej vekovej kategórii je publikum, ktoré video sledovalo a odkiaľ sú (je to odhad, podľa údajov, ktoré užívatelia FB udávajú pri registrácii). Toto video zverejnené koncom marca 2020 videlo 6 700 užívateľov a zasiahlo až 16 tisíc užívateľov.

Najsledovanejšie videá počas najaktívnejšieho obdobia kampane od 01.03.2020 do 31.05.2020 boli videá Magdalény Beláckovej, asistentky podpory zdravia z nemocnice v Michalovciach pod názvom „Ako neochorieť“ so 72 tisíc videniami, video Anky Pužovej, asistentky podpory zdravia z nemocnice v Michalovciach pod názvom „Tehotné buďte pripravené“ so 44 tisíc videniami alebo video doc. MUDr. Ivana Soloviča, Csc., primára z Národného ústav pre liečbu tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkov chirurgie, Vyšné Hágy pod názvom „Ako ochraňovať svojich blízkych“ s 25 tisíc videniami.

Podrobnosti o videu

Total Video Performance

- Pozreté minúty: 31 431
- 1-minútové pozretia videí: --
- 10-sekundové pozretia videí: 43 615
- 3-sekundové pozretia videí: 72 383
- Average Video Watch Time: 0:11
- Audience Retention
- Audience and Engagement

Zdravé regióny: Ako neochoriet? #koronatemerel...
 @Magdaléna Beláková z mesta @Michalovce radí ako sa ochrániť pred koronavírusom. #koronatemerel 📌 Viac videí na: www.koronatemerel.sk

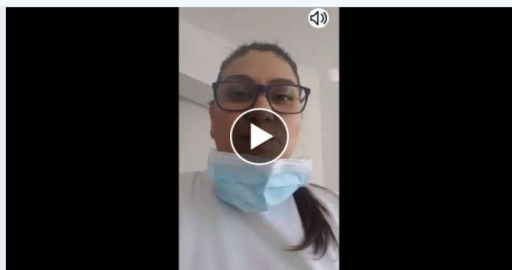
0:49 · Uploaded on 16. 3. 2020 · Owned · Appears Once · View Permalink · Copy Video ID

This video is used in 1 post

Príspevky	Dátum uverejnenia	Estimated Reach	3-sekundové pozretia videí	10s Video Views	Unique 3s Video Views	Interakcia s príspevkom	Average Video Watch Time
Zdravé regióny Ako neochoriet? #koronatemerel...	17. 3. 2020 11:00	139 tis.	72 tis. 100 %	43 tis. 100 %	51 tis.	3,9 tis.	0:11 / 0:49

Magdaléna Beláková – video „Ako neochoriet“

Podrobnosti o videu

Total Video Performance

- Pozreté minúty: 19 541
- 1-minútové pozretia videí: --
- 10-sekundové pozretia videí: 28 424
- 3-sekundové pozretia videí: 44 569
- Average Video Watch Time: 0:12
- Audience Retention
- Audience and Engagement

Zdravé regióny: Tehotné buďte pripravené #koronatemerel...
 📌 Do pôrodnice sa treba pripraviť, keďže ❌ nie sú povolené návštevy. Ďakujeme za pripomenutie @Anna Pužová #koronatemerel 📌 Dôležité videá tu: www.koronatemerel.sk

0:53 · Uploaded on 18. 3. 2020 · Owned · Appears Once · View Permalink · Copy Video ID

This video is used in 1 post

Príspevky	Dátum uverejnenia	Estimated Reach	3-sekundové pozretia videí	10s Video Views	Unique 3s Video Views	Interakcia s príspevkom	Average Video Watch Time
Zdravé regióny Tehotné buďte pripravené #korona...	18. 3. 2020 14:00	65 tis.	44 tis. 100 %	28 tis. 100 %	33 tis.	1,6 tis.	0:12 / 0:53

Anka Pužová – video „Tehotné buďte pripravené“

Podrobnosti o videu

Total Video Performance

- Pozreté minúty: 15 482
- 1-minútové pozretia videí: 4 351
- 10-sekundové pozretia videí: 12 553
- 3-sekundové pozretia videí: 25 116
- Average Video Watch Time: 0:17
- Audience Retention
- Audience and Engagement

Zdravé regióny: Ako ochraňovať svojich blízkych? 🤔🤔 #koronatemerel...
 ❤️ Toto je veľmi dôležité! 📌 @Doc. MUDr. Ivan Solovič, CSc z @Národný Ústav Tuberkulózy A Pľúcnych Chorôb Vysné HÁGY nám radí ako najlepšie ochrániť tých najzanitenejších 🤔🤔 #koronatemerel 📌 Chcete sa chrániť ešte viac? Sledujte aj ďalší...

3:05 · Uploaded on 27. 3. 2020 · Owned · Appears Once · View Permalink · Copy Video ID

This video is used in 1 post

Príspevky	Dátum uverejnenia	Estimated Reach	3-sekundové pozretia videí	10s Video Views	Unique 3s Video Views	Interakcia s príspevkom	Average Video Watch Time
Zdravé regióny Ako ochraňovať svojich blízkych?...	27. 3. 2020 19:00	49 tis.	25 tis. 100 %	12 tis. 100 %	21 tis.	1 tis.	0:17 / 3:05

doc. MUDr. Ivan Solovič, Csc. – video „Ako ochraňovať svojich blízkych“

3) Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov

Ako sme už uviedli v časti *Realizované aktivity*, z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 sme museli presunúť približne polovicu plánovaných vzdelávacích termínov, ktoré boli pripravované pre KAPZ, APZ a APZN. Zatiaľ čo sa situácia ohľadne koronavírusu vyvíjala, upravili sme témy vzdelávania tak, aby sme pohotovo reagovali na súčasnú situáciu na Slovensku. Plánované témy sme odložili na ďalší rok a počas leta 2020 sme zrealizovali nový typ vzdelávania zameraného na krízové situácie v teréne.

Počas leta, pri uvoľnení situácie súvisiacej s pandemiou, sme vyškolili tretinu zamestnancov na krízové situácie, organizáciu osôb pri vzniku epidémie, rozvoj kompetencií a vlastnú ochranu. Špecializované vzdelávanie bolo zahrnuté do programu vzdelávania ako reakcia na pandemickú situáciu v roku 2020. Keďže išlo o núdzový stav na SR, a intenzívne šíriace sa ochorenie po celom území, bolo veľmi potrebné promptne reagovať a vybaviť ľudské zdroje príslušnými informáciami a zručnosťami, ktoré potrebovali využiť (a naďalej využívajú) pri svojej práci.

Kvôli pandémie ochorenia COVID-19 boli niektoré lokality uzavreté a vytvorili sa karanténne mestečky, v ktorých sa poskytovali osvetové intervencie pozitívnym klientom prostredníctvom APZ. Počas II. vlny pandémie sa a väčšina APZ zapojila do celoplošného testovania populácie na žiadosť miestnej samosprávy, alebo z vlastnej iniciatívy. Keďže je pandémia na SR stále aktuálna a momentálne intervencie APZ pokrývajú aj tému ochorenia COVID-19, poznatky nadobudnuté zo vzdelávania sú nevyhnutnou súčasťou práce APZ v teréne a poskytovania vhodnej intervencie pre klientov.

Súčasne vzdelávanie poskytlo dôležité informácie o vlastnej ochrane pred nákazou, čo je veľmi dôležité pre ochranu vlastného zdravia APZ pri práci v teréne. V priebehu roka sme vyškolili 102 asistentov podpory zdravia a 12 koordinátorov.

Zvládanie krízových situácií

Počas uvoľnenia pandemickej situácie sme v 7 termínoch zrealizovali 2-dňové školenie. Nosnými témami vzdelávania boli najmä *analýza rizika z pohľadu infekčných ochorení, organizácia osôb pri vzniku epidémie – kompetencie a úloha APZ, praktické nácviky bezpečnosti vrátane používania ochranných pomôcok, vlastná ochrana – krízový manažment*.

V rámci odbornej prípravy ľudských zdrojov sme vyškolili 97 asistentov podpory zdravia a 10 koordinátorov

V období od začiatku roka do jesene sme okrem školení zameraných na podporu preventívnych opatrení v súvislosti s pandemiou realizovali tieto vzdelávania:

Vstupné vzdelávanie

Tento typ vzdelávania je nevyhnutnou súčasťou odbornej prípravy zamestnancov. Je určený pre nových zamestnancov a zameraný na oboznámenie sa a zaškolenie do pracovných aktivít. Obsahom vzdelávania je predstavenie poslania a cieľov organizácie, pomôcť APZ naučiť sa nevyhnutnú každodennú administratívu, pripraviť APZ na komunikáciu s klientmi, lekármi a inštitúciami a tiež poskytnúť APZ nevyhnutné informácie, potrebné na výkon svojej práce. Vstupné vzdelávanie poskytuje základy vedomostí pre úspešnú prácu APZ v teréne. Témy vstupného vzdelávania sú najmä: *úlohy APZ, základy realizácie zdravotnej mediácie na komunitnej úrovni, administratíva, etický kódex, základné komunikačné zručnosti, nácvik merania krvného tlaku a systém zdravotného poistenia, práva a povinnosti klienta*.

V priebehu roka sme vyškolili 32 asistentov podpory zdravia prezenčnou aj online formou.

Certifikovaný kurz Laktačná poradkyňa

Pretože APZN poskytujú osvetové intervencie v nemocniciach a to hlavne na pôrodníckom oddelení, bolo potrebné, aby vedeli poskytnúť klientkam informácie dôležité pre zdravý vývin ich dieťaťa.

Vzdelávanie je zamerané na podporu dlhodobého dojčenia, ktoré má dôležitý vplyv na vývin dieťaťa. Vzdelávanie obsahuje široké spektrum tém, ktoré pokrývajú aj ďalšie informácie súvisiace s témou dojčenia a poskytovaním osvedčenia o dojčení. Klientky môžu nadobudnuté informácie využiť aj po odchode z nemocnice a v domácom prostredí začať dlhodobu dojčiť, vďaka čomu sa zabezpečí komplexné lepšie zdravie dieťaťa. Medzi hlavné témy vzdelávania patrí: poradenstvo pri budovaní vzťahu medzi matkou a dieťaťom, náhrady dojčenia a samoprisatie, porovnanie materského a umelého mlieka, aktívne počúvanie, kontakt koža na kožu, zavinovanie dieťaťa, nácvik polôh pre polôh pri dojčení. Celé vzdelávanie sme však boli nútení presunúť z dôvodu pandémie na ďalší rok.

V priebehu roka sme vyškolili 9 asistentiek podpory zdravia v nemocniciach prezenčnou aj online formou.

Kurz Harm Reduction

Predmetné vzdelávanie bolo zamerané na znižovanie rizík súvisiacich s užívaním návykových látok. V priebehu roka 2020 sme nadväzovali na vzdelávanie, ktoré bolo realizované v predošlom roku na tému Drogové závislosti a Supervízia. Cieľom vzdelávania bolo pripraviť špecializovanú skupinu APZ na prácu klientmi, ktorí sú závislí a znížiť u klientov zdravotné dôsledky spojené s užívaním drog. Keďže sa v našich lokalitách vyskytujú závislosti nielen ľahšieho ale aj ťažšieho typu, je veľmi dôležité pre APZ, aby nielen poznali postupy znižovania negatívnych dôsledkov drog na zdravie človeka, ale aby poznali spôsoby komunikácie s klientom a ako postupovať ďalej v prípade, ak sa klient rozhodne pre liečbu závislosti. Obsahom školenia tohto typu vzdelávania sú: *úvod do harm reduction, stratégia, ciele, definícia, rozdelenie návykových látok a účinkov na zdravie človeka, znižovanie škôd s užívaním drog, nácvik modelových situácií, motivačné rozhovory, nízkoprahová filozofia, sex biznis, HIV a hepatitída C, práca s odporom klienta, využitie harm reduction v praxi – postupy práce s užívateľmi drog.*

V priebehu roka sme vyškolili 19 asistentov podpory zdravia prezenčnou formou.

Hodnotenie vzdelávacích aktivít z pohľadu účastníkov

Hodnotenie vzdelávacích aktivít, lektorov, obsahu vzdelávania a tiež využiteľnosti nadobudnutých vedomostí a zručností prebieha z pohľadu APZ a APZN pre zlepšenie ich profesijného rozvoja pri výkone práce.

Na hodnotení vzdelávacích aktivít v priebehu roka 2020 aktívne participovalo celkovo 54 účastníkov v 3 vzdelávacích blokoch:

1. *Vstupné vzdelávanie – 25 nových APZ*
2. *Certifikovaný kurz laktačných poradkýň pre APZN – 9 APZN*
3. *Harm Reduction (Znižovanie rizík) – 20 APZ*

Ide o dôležité informácie, ktoré sú potrebné pre efektívnejšie nastavovanie vzdelávacieho procesu (vzdelávanie, organizácia a zabezpečenie vzdelávania). Toto hodnotenie realizujeme písomnou formou – dotazníkom spokojnosti so vzdelávacou aktivitou a tiež ústne prostredníctvom rozhovorov a spätnej väzby priamo počas priebehu vzdelávania.

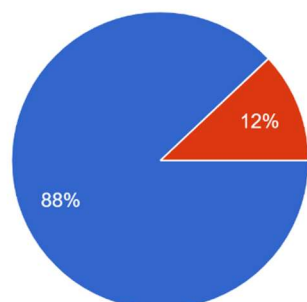
Grafy nižšie prezentujú vyhodnotenie v 4 kategóriách:

- ✓ Spokojnosť s obsahom vzdelávania
- ✓ Použitie získaných informácií a zručností v praxi
- ✓ Spokojnosť s lektormi
- ✓ Nové poznatky využiteľné pri výkone práce

Vstupné vzdelávanie

Ako sa Vám páčil obsah školenia?

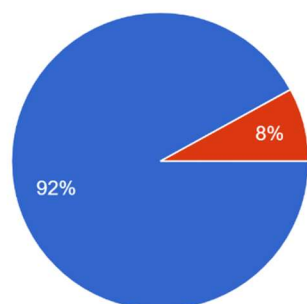
25 odpovedí

- Veľmi dobré
- Dobré
- Čakal/a som viac
- Zlé

Použijete získané informácie a zručnosti pri svojej práci?

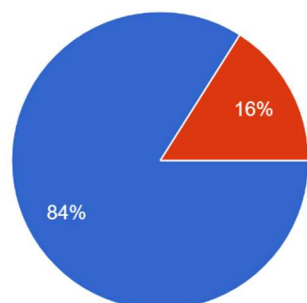
25 odpovedí

- Áno
- Asi áno
- Skôr nie
- Nie

Ako ste spokojný s lektorami?

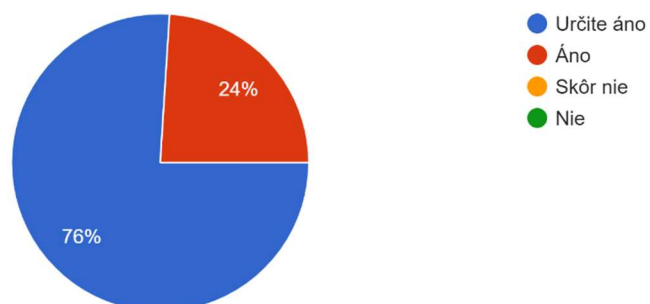
25 odpovedí

- Veľmi spokojný
- Spokojný
- Menej spokojný
- Nespokojný

Dozvedeli ste sa niečo nové, čo Vám pomôže v práci?

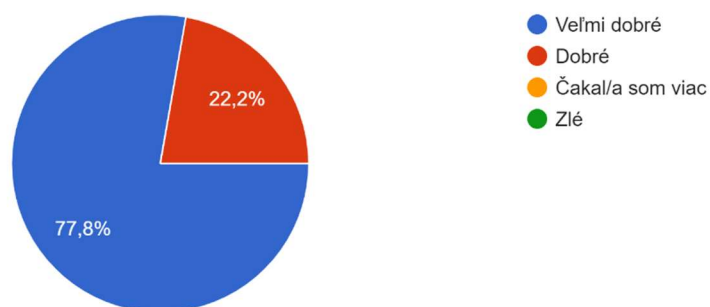
25 odpovedí

Certifikovaný kurz Laktačných poradkýň pre APZN

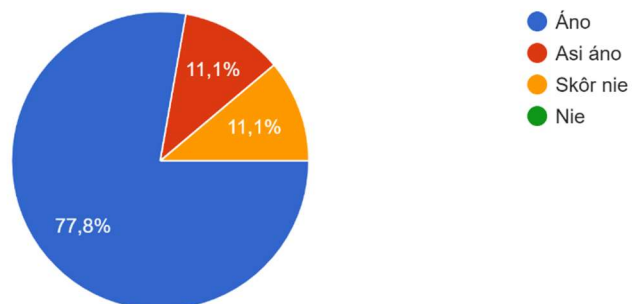
Ako sa Vám páčil obsah školenia?

9 odpovedí

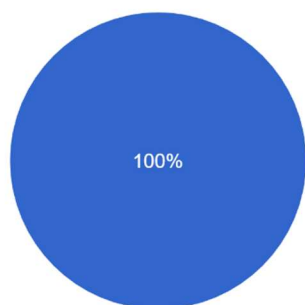
Použijete získané informácie a zručnosti pri svojej práci?

9 odpovedí

Ako ste spokojný s lektorami?

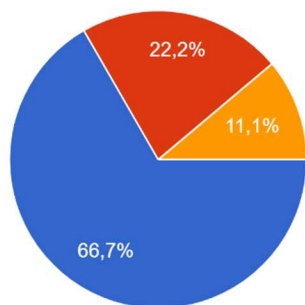
9 odpovedí

- Veľmi spokojný
- Spokojný
- Menej spokojný
- Nespokojný

Dozvedeli ste sa niečo nové, čo Vám pomôže v práci?

9 odpovedí

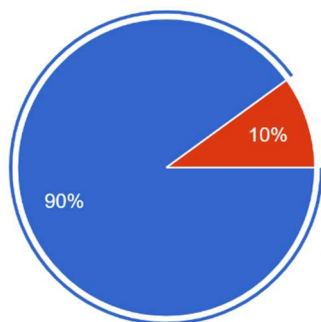

- Určite áno
- Áno
- Skôr nie
- Nie

Harm Reduction (Znižovanie rizík)

Ako sa Vám páčil obsah školenia?

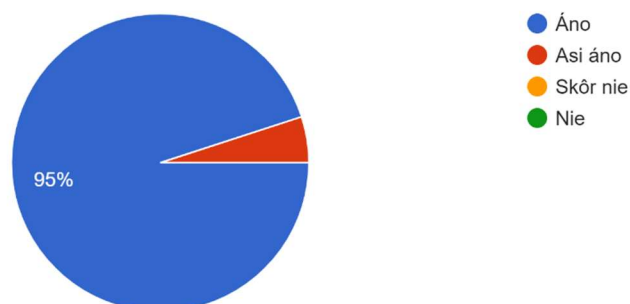
20 odpovedí

- Veľmi dobré
- Dobré
- Čakal/a som viac
- Zlé

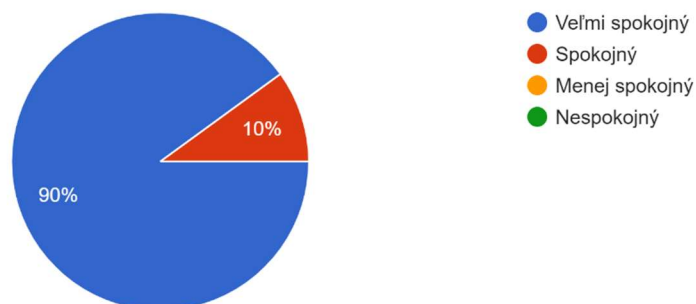
Použijete získané informácie a zručnosti pri svojej práci?

20 odpovedí

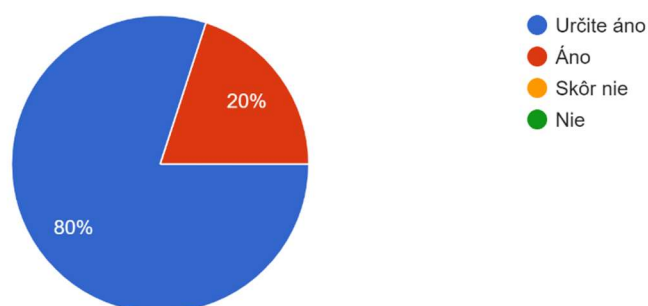
Ako ste spokojný s lektorami?

20 odpovedí

Dozvedeli ste sa niečo nové, čo Vám pomôže v práci?

20 odpovedí

Nad rámec plánovaného vzdelávania prebiehalo školenie „*Zvládanie krízových situácií*“, ktorým sme reagovali na aktuálnu epidemiologickú situáciu ohľadom šírenia ochorenia COVID-19. Toto vzdelávanie prebiehalo prezenčnou formou, kde bolo hodnotenie robené ústnou formou, a priamo na školení sa diskutovala i hodnotila situácia a priamo sme dostali spätnú väzbu od účastníkov vzdelávania.

Prostredníctvom tohto špeciálneho vzdelávania sme priniesli 102 APZ a 12 KAPZ základné teoretické vedomosti o infekčných ochoreniach, rizikách prenosu a možnosti prevencie, ako aj praktické zručnosti využiteľné v teréne.

Epidemiologická situácia taktiež nedovolila zrealizovať plánované školenia a supervízie pre KAPZ. Pre potreby rozvoja KAPZ boli pripravované online hovory s KAPZ, kde sa zisťovala aktuálna situácia z terénu a hodnotenie prebehlo ústnou formou.

Pravidelné vzdelávanie ľudských zdrojov tvorí základný predpoklad pre dosahovanie výsledkov v terénnej praxi. Okrem odbornej stránky je dôležitá aj motivácia zamestnancov a prevencia pred vyhorením prostredníctvom *supervízie*. Táto aktivita v roku 2020 realizovaná nebola, vzhľadom k situácii ohľadom šírenia ochorenia COVID-19.

4) Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti

Naši asistenti podpory zdravia a koordinátori majú za všetky tie roky spolupráce s miestnymi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti vybudované korektné a profesionálne vzťahy, v mnohých lokalitách dokonca môžeme hovoriť o nadštandardných vzťahoch. Dôvera, profesionalita a schopnosť komunikovať potrebné informácie lekárom aj klientom je kľúčovým atribútom spolupráce a jej rozvoja. Tiež môžeme konštatovať, že aj napriek obmedzeniam sa podarilo prostredníctvom komunikácie s lekármi a našej širokej spolupracujúcej siete vo vnútri našej organizácie a projektov, zabezpečovať základné úkony, ako napr. povinné očkovania, ochorenia detí, starostlivosť o chronicky chorých a urgentné prípady.

V priebehu roku 2020 sa nám výrazne podarilo zvýšiť spolupracujúcu sieť s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, čo pripisujeme najmä proaktivite koordinátorov, rozšíreniu našich činností do nových lokalít a pandemickej situácii. Konkrétny prehľad a štruktúru lekárov, s ktorými pravidelne spolupracujeme ilustruje tabuľka pod.

Počet spolupracujúcich lekárov	
Pediater	295
Všeobecný lekár pre dospelých	306
Gynekológ	153
Odborný lekár	550
Spolu	1 304

Nová intervenčná úroveň

Jedným z odporúčaní nami realizovaného výskumu, vstupného merania evaluácie a plánu rozvoja našich aktivít bolo rozšíriť záber intervencií NP ZK 2B o oblasti, ktorým sa predtým nevenovala adekvátne pozornosť. Ide o **klúčové determinanty zdravia** na komunitnej úrovni: *oblasť materiálnych podmienok, oblasť bariér v dostupnosti zdravotnej starostlivosti na strane poskytovateľov a oblasť sociálneho vylúčenia*. Expertný team organizácie preto rozhodol o pilotovaní novej intervenčnej úrovne a to najskôr prostredníctvom rozšírenia pracovných náplní 6 vybraných koordinátorov pod vedením novej špecializovanej pozície – *manažéra rozvoja podmienok pre zdravie*.

Na prvý polrok bolo pôvodne naplánované doladovanie samotného zamerania a intervenčných postupov pre jednotlivé oblasti. Fókusové skupiny sa zamerali na participatívne zhodnotenie súvisiacich doterajších skúseností všetkých KAPZ za jednotlivé tematické oblasti a podoblasti, za účasti externých odborných konzultantov. V druhej časti roka mali 6 zainteresovaní KAPZ pod vedením manažéra aktivity pilotovať samotné intervencie. Prepuknutie pandémie koronavírusu však narušilo aj túto aktivitu NP ZK 2B, pôvodné plány sa realizovali len čiastočne a súvisiace kapacity boli z veľkej časti presmerované do aktivít na metodickú podporu a regionálnu koordináciu aktivít NP ZK 2B zameraných na prevenciu a kontrolu pandémie.

Tím NP ZK 2B dedikovaný aktivite, úvodom roka absolvoval niekoľko pracovných stretnutí podľa pôvodného plánu. Na stretnutiach manažér aktivity, zainteresovaných 6 KAPZ, detailnejšie oboznámil s výstupmi vstupného merania evaluácie za intervenčné oblasti, na ktoré sa mali v budúcnosti zamerať. Za prvú tematickú oblasť si tím zvolil *oblasť materiálnych podmienok a podoblast' bývania*. Následne prebehlo niekoľko fókusových stretnutí, v rámci ktorých si tím aktivity postupne ujednocoval na najproblematickejších parametroch v danej podoblasti a na konsenzuálnych návrhoch variantov postupov na zjednávanie nápravy na lokálnej úrovni. Skôr než sa výsledky tejto práce mohli pretaviť do návrhov štandardných postupov (za konzultácie externých expertov priamo na problematiku - *Mgr. Alexander Mušínska, PhD.* – Prešovská univerzita), museli byť všetky aktivity na centrálnej úrovni prerušené z dôvodu nedostatku kapacít v teréne.

Kapacity dedikovaného tímu začali byť od začiatku apríla postupne čoraz viac smerované na riešenie pandémie v cieľových lokalitách NP ZK 2B. Zainteresovaní KAPZ začali na regionálnej úrovni plniť koordinačné úlohy kompatibilné s rozšírením ich pracovných náplní, predovšetkým regionálne zavedenie a kontrola prevádzky *surveillance systému* zameraného na ochorenie COVID-19 v cieľových lokalitách NP ZK 2B (o ktorom podrobnejšie pojednáva nasledujúca sekcia), ale i účasti na krízových štáboch zvolávaných miestnymi či regionálnymi samosprávami, koordinovanie regionálnych kapacít ZR v rámci masových testovaní či plánovanie a lokálne terénne zabezpečovanie rozličných pilotných intervenčných sond a štúdií v spolupráci s Intervenčným tímom MZ SR. Manažér aktivity ako expert pre verejné zdravie všetku uvedenú činnosť zastrešoval po metodologickej stránke v role neformálnej analytickej bunky ZR zameranej na pandémiu.

VII. HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE

Organizácia v priebehu celého roka realizovala prostredníctvom širokej siete zamestnancov v teréne činnosti, ktoré pozitívne vplyvajú na znižovanie rozdielov v zdraví a súčasne prinášajú zlepšenia v oblasti prístupu k zdravotným službám, informáciám, prispievajú k zvýšeniu zdravotnej gramotnosti a zodpovednosti jednotlivcov za svoje zdravie a taktiež prispievajú k integrácii vylúčených skupín obyvateľstva do spoločnosti.

Osobitnú pozornosť si zaslúžia naše činnosti v teréne a aktívny vklad k podpore celoslovenských preventívnych opatrení. Konkrétne sa jedná o nasledovné:

- ✓ monitorovací systém;
- ✓ podpora testovania;
- ✓ online kampane;
- ✓ systematické, pravidelné a intenzívne osvetové aktivity v teréne;
- ✓ pomoc a podpora domácnostiam v karanténe;
- ✓ spolupráca (s Intervenčným tímom MZ, vojenskými špecialistami civilnej spolupráce, samosprávami);
- ✓ kvalitatívny prínos do odbornej diskusie o marginalizovaných skupinách.

Naďalej naše aktivity predstavujú najrozvinutejšiu mediačnú aktivitu v oblasti zlepšovania podmienok pre zdravie v celej strednej a východnej Európe. Zdravotná mediácia v našom ponímaní je výnimočná vďaka niekoľkým jedinečným konceptuálnym prvkom ako napr. prevádzková nezávislosť na obciach, dôsledné najímanie terénnych pracovníkov spomedzi obyvateľov cieľových MRK lokalít, rozvinutý, intenzívny a štruktúrne jednotný spôsob priebežného vzdelávania zamestnancov na pozíciách APZ a KAPZ, dôraz na budovanie miestnych kapacít, aktívny záujem o odborné evaluácie a stanovenie zdravotných potrieb na lokálnej úrovni.

Významnou činnosťou organizácie s potenciálom dlhodobého a udržateľného rozvoja výsledkov jej činností je okrem mediačnej práce aj zrealizovanie dvoch výskumných úloh, ktorých výstup je v zverejnenej správe „*Úroveň podmienok pre zdravie a zdravotné potreby vo vylúčených rómskych osídleniach na Slovensku*“. Pri príležitosti predstavenia tejto publikácie sme v mesiaci jún zorganizovali aj tlačovú konferenciu. V správe sú prezentované výsledky dlhodobého výskumu, ktorý je unikátny vo viacerých oblastiach – spôsob realizácie výskumu, počty oslovených respondentov, hĺbkový charakter otázok, anketári - ľudia priamo z komunity, ktorým oslovené domácnosti a respondenti dôverovali. Výskum v marginalizovaných rómskych komunitách sa v takomto obrovskom rozsahu nielen na Slovensku ale aj v európskom meradle, ešte nerealizoval. Výsledky výskumu vyplývajú z takmer 14 000 rozhovorov s respondentmi vo viac ako 450 vylúčených rómskych osídleniach.

Na základe finálnych výstupov z výskumu dokážeme adresnejšie a presnejšie nastaviť naše osvetové a intervenčné aktivity na konkrétne lokality.

Predmetná správa je k dispozícii na našej webovej stránke, v sekcii „*Zverejňovanie*“ – Odborný kontext našej činnosti¹. Tento výstup považujeme za kľúčový pilier pre ďalší kvalitatívny rozvoj našej organizácie a pôsobenia v teréne.

Nakoľko pandémia ochorenia COVID-19 výrazne zasiahla do našich plánov z minulých období, medzi krátkodobé a strednodobé ciele si kladieme nasledovné:

- a) **Zvýšenie kvality a efektu poskytovaných mediačných služieb prostredníctvom adresného nastavenia intervenčných aktivít**

---

¹ https://www.zdraveregiony.eu/wp-content/uploads/2018/04/ZK_potreby_e-verzia.pdf

Na základe presných dát uvedených v spomenutej správe a vytvorených profilov sociálnych determinantov zdravia na mikroúroveň obce bude možné adresnejšie nastaviť základné intervencie (a tým zvýšiť ich kvalitu i efekt). Stanovenie zdravotných potrieb navyše umožní presnejšie stanoviť kľúčové problémy i na regionálnej a národnej úrovni. Jedná sa teda o kvalitatívny prechod z paušalizovaných intervencií na adresné.

b) Zvýšený dôraz na primárnu prevenciu a zlepšovanie podmienok pre zdravie

Na základe výstupov z terénneho výskumu je tiež zrejmé, že pri súčasných kapacitách APZ, nemôže mať program dostatočný vplyv na samotné podmienky pre zdravie v MRK (s významnou výnimkou *miery preočkovanosti u detí*). Kapacity APZ sa vzhľadom na zlý zdravotný stav obyvateľov MRK sústredili a sústredia najmä na pomoc s navigáciou zdravotným systémom ľuďom, ktorí už sú chorí. Z uvedených dôvodov budeme naše kapacity smerovať vo vyššej miere k riešeniu štrukturálnejších problémov a navýšeniu počtu APZ vo veľkých lokalitách s kumulovanými problémami.

Rozvoj novej intervenčnej úrovne

Podľa zistení z terénneho výskumu sa výnimočne veľké MRK – bez ohľadu na mieru ich rurálnosti či urbánnosti – vyznačujú aj omnoho vyšším počtom vzájomne previazaných problémov naprieč všetkými dimenziami známych SDZ, ktoré tam ďalej zväčša trvajú historicky omnoho dlhšie a postihujú omnoho väčšie časti miestneho obyvateľstva. Ďalej v takýchto lokalitách býva na rozdiel od menších omnoho citeľnejšia rezignácia miestneho obyvateľstva, a to aj mimo prostredia MRK, vrátane miestnych úradníkov a ďalších relevantných profesionálov. Navyše, táto rezignácia sa na takýchto miestach prejavuje nielen ignoranciou problémov, ale i sklonom k represívnym opatreniam, ktoré miestne vzťahy a situáciu z dlhodobého hľadiska ešte viac akcelerujú a ďalej zhoršujú. Zatiaľ čo v bežne malých lokalitách by na zvýšenie pozitívneho intervenčného efektu na podmienky pre zdravie malo stačiť aj mierne upravenie dôrazu intervenčných aktivít na *primárnu prevenciu*, v lokalitách výnimočne veľkých bude potrebné pridať ešte aj nový prístup - *intervenciu zameranú na koordinovanú mobilizáciu miestnych aktérov a miestnych verejných mienok* v prospech komplexnejších rozvojových aktivít. Za týmto účelom bola v druhej polovici roku 2020 zriadená nová intervenčná úroveň. Pretože pandémia spôsobila časový sklz oproti plánom, v roku 2021 plánujeme zásadný rozvoj tejto úrovne intervencií.

Organizácia prostredníctvom realizácie a rozvoja zdravotnej mediácie v MRK napĺňa globálny cieľ vládneho strategického materiálu s cieľom zlepšenia životnej situácie vylúčených Rómov na Slovensku v oblasti zdravia - *Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020*.

V roku 2020 sa nám podarilo splniť ciele vo forme včasného zahájenia národného projektu na obdobie 2020 – 2022.

Pre rok 2021 bude okrem zahájenia rozvojových aktivít na všetkých úrovniach aj otázka finančnej udržateľnosti našich aktivít a výsledkov.

VIII. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Užívateľmi výstupov organizácie sú najmä nasledovné cieľové skupiny:

Primárna

- príslušníci a obyvatelia MRK;
- obyvatelia vylúčených rómskych osídlení;
- asistenti/tky podpory zdravia;
- ohrozené znevýhodnené skupiny (chudobní, dôchodcovia, osamelé matky, závislí).

• Sekundárna

- poskytovatelia zdravotnej starostlivosti;
- systém verejného zdravotníctva SR;
- samospráva;
- pedagogickí pracovníci;

V priebehu roka boja s pandémiou sme zaznamenali a usilovali sa o vyššiu intenzitu komunikácie výstupov našich činností a predikcií systému verejného zdravotníctva SR. Jedná sa najmä o ústredné orgány štátnej správy a podriadené organizácie.

Prostredníctvom výstupov činností organizácia plní úlohy Akčného plánu Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 na roky pre oblasť D.2.3. *Oblasť zdravia*.

Ďalšie informácie z implementácie činností organizácie a modely ich implementácie majú pomerne vysoký potenciál využitia pre zefektívňovanie nastavenia verejných politík zo strany relevantných ústredných orgánov štátnej správy SR.

VÝROČNÁ SPRÁVA ZDRAVÉ REGIÓNY 2020

Vypracovali:

Mgr. Tatiana Hrustič, Mgr. Michal Kubo, Mgr. Andrej Belák, PhD., Ing. Alena Koperová, Mgr. Monika Grochová, Mgr. Mária Fumačová, Mgr. Viktória Brezanská, Mgr. Táňa Grauzelová, PhD.

Spolupracovali:

Mgr. et. Mgr. Richard Koky, MHA, MPH, Ing. Jozef Waschina, JUDr. Michal Urban, Ing. Vladimír Pasiar, Mgr. Soňa Halušková, Mgr. Lenka Tóthová, Mgr. Ráchel Boleková, Mgr. Barbora Tulpíková, Ing. Lujza Čížiková, Mgr. Mária Habrmanová, Mgr. Anna Čonková, Milan Adam, Zoltán Batka, Mgr. Danica Bieliková, Mgr. Monika Burisová, Mgr. Lenka Bužová, Mgr. Albín Cina, Mgr. Anna Dunková, Mgr. Stanislava Guzi, Ing. Ján Holodňák, Mgr. Mariana Holubová, Mgr. Klaudia Hossová, PhDr. Peter Hronec, Alžbeta Illéšová, Eugen Miľo, Mgr. Peter Molek, Mgr. Bc. Lenka Nazarejová, Mgr. Mária Nazarejová, Ing. Mgr. Jozef Pišta, Sidónia Pištová, Bc. Šimon Pokoš, Ondrej Pompa, Bc. Rudolf Rusňák, Mgr. Tomáš Sivák, Bc. Jana Tolnaiová, Mgr. Monika Tolnaiová, Bc. František Turták

Foto: Zdravé regióny

© Zdravé regióny

Vysvetlivky skratiek:

APZ	– Asistenti podpory zdravia
APZN	– Asistent podpory zdravia v nemocnici
DSS	– Domov sociálnych služieb
IT MZ SR	– Intervenčný tím Ministerstva zdravotníctva SR
KAPZ	– Koordinátor/i asistentov podpory zdravia
KC	– Komunitné centrum
MIAPZN	– Manažérka implementácie asistentov podpory zdravia v nemocniciach
MRK	– Marginalizované rómske komunity
MŠ	– Materská škola
MsÚ	– Mestský úrad
MZ SR	– Ministerstvo zdravotníctva SR
NP ZK 2B	– Národný projekt Zdravé komunity 2B
NP ZK 3B	– Národný projekt Zdravé komunity 3B
NP KTM	– Národný projekt Korona te merel
NsP	– Nemocnica s poliklinikou
NÚTPCHaHCH	– Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie
OP ĽZ	– Operačný program Ľudské zdroje
OÚ	– Obecný úrad
PZS	– Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti
RZP	– Rýchla zdravotná pomoc
RÚVZ	– Regionálny úrad verejného zdravotníctva (pozn. miestny)
SDZ	– Sociálne determinanty zdravia
TSP	– Terénni sociálni pracovníci
ÚPSVaR	– Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR
ÚESA SAV	– Ústav etnológie a sociálnej antropológie Slovenskej akadémie vied
ÚSVRK	– Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity
ZP	– Zdravotné poisťovne
ZR	– Zdravé regióny
ZŠ	– Základná škola